

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI

NAPLATA PRIHODA
U JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE
VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Bjelovar, ožujak 2013.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
PRIHODI LOKALNIH JEDINICA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE	3
NAPLATE PRIHODA LOKALNIH JEDINICA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE	5
Virovitičko-podravska županija	5
Grad Orahovica	9
Grad Slatina	15
Grad Virovitica	21
Općina Crnac	26
Općina Čačinci	32
Općina Čađavica	38
Općina Gradina	44
Općina Lukač	50
Općina Mikleuš	55
Općina Nova Bukovica	59
Općina Pitomača	64
Općina Sopje	69
Općina Suhopolje	76
Općina Špišić Bukovica	81
Općina Voćin	87
Općina Zdenci	93
OCJENA UČINKOVITOSTI NAPLATE PRIHODA	98
OČITOVANJE LOKALNIH JEDINICA	100

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

KLASA: 041-01/12-5/3
URBROJ: 613-09-13-123

Bjelovar, 21. ožujka 2013.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
NAPLATE PRIHODA U JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE)
SAMOUPRAVE VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti naplate prihoda u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Virovitičko-podravske županije (dalje u tekstu: lokalne jedinice Virovitičko-podravske županije).

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 21. ožujka 2012. do 21. ožujka 2013.

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10 i 145/10), utvrđena je Virovitičko-podravska županija kao jedinica područne (regionalne) samouprave sa sjedištem u Virovitici.

Revizijom je obuhvaćena Virovitičko-podravska županija, te tri grada i 13 općina, koji su utvrđeni odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10 i 145/10). Županija ima 188 naselja. Tri općine i četiri naselja pripadaju drugoj skupini područja posebne državne skrbi, a trećoj skupini pripada pet općina. Površina županije je 2 021 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., županija ima 84 586 stanovnika, 29 910 kućanstava i 38 193 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Naplata prihoda lokalnih jedinica je uređena Zakonom o proračunu (Narodne novine 87/08), a obuhvaća potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz nadležnosti lokalnih jedinica. Poslovne knjige i organizacija knjigovodstva uređeni su Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 27/05, 127/07, 114/10 i 31/11). Učinkovita naplata prihoda ovisi, među ostalim, o načinu ustrojavanja, vođenja i ažuriranja analitičkih evidencija (imovine, potraživanja i primljenih financijskih instrumenata) odnosno pomoćnih poslovnih knjiga. Na povećanje učinkovitosti naplate utječe i poduzimanje pravodobnih i potpunih mjera naplate potraživanja, kako bi se izbjegla njihova zastara. Načini prekidanja zastare su utvrđeni Zakonom o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05 i 41/08) i Općim poreznim zakonom (Narodne novine 147/08, 18/11 i 78/12). Osim primjene zakonskih odredbi, za naplatu potraživanja lokalne jedinice mogu donijeti akte koji obuhvaćaju poslovne procese i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava obračuna i naplate potraživanja. Naplatu prihoda obavljaju lokalne jedinice, Porezna uprava ili druge pravne osobe.

Financijskom revizijom je utvrđeno da:

- neke lokalne jedinice nisu uvele sve poreze (prirezi porezu na dohodak, porez na kuće za odmor),
- se ne poduzimaju učinkovite mjere za naplatu potraživanja,
- nisu ustrojene odgovarajuće evidencije i ne raspolažu podacima o obveznicima odnosno dužnicima prema vrstama prihoda,
- pojedine zakonske odredbe nisu jasne ili neka područja nisu zakonski dobro regulirana,
- lokalne jedinice nemaju dovoljan broj stručnih osoba za naplatu i kontrolu naplate prihoda.

Predmet revizije su aktivnosti lokalnih jedinica vezane uz naplatu i kontrolu naplate vlastitih prihoda (županijskih, gradskih i općinskih poreza, prihoda od nefinancijske imovine, upravnih i administrativnih pristojbi, komunalnog doprinosa i naknada, prihoda prema posebnim propisima i prihoda od prodaje nefinancijske imovine), te potraživanja za navedene prihode.

Ciljevi revizije su:

- ocijeniti učinkovitost naplate prihoda lokalnih jedinica,
- ocijeniti efikasnost organizacije i kontrole naplate prihoda u lokalnim jedinicama,
- ocijeniti efikasnost mjera za naplatu potraživanja što ih poduzimaju lokalne jedinice,
- ocijeniti primjerenost zakonodavnog okvira u dijelu koji se odnosi na naplatu prihoda lokalnih jedinica, te
- ocijeniti primjerenost mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se naplaćuju prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području pojedine lokalne jedinice.

PRIHODI LOKALNIH JEDINICA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Ukupni prihodi i primici lokalnih jedinica Virovitičko-podravske županije za 2011. iznose 292.096.624,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 46.339.233,00 kn ili 13,7%, zbog manje ostvarenih prihoda od tekućih pomoći.

U strukturi ukupnih prihoda i primitaka, vrijednosno su značajni vlastiti prihodi s 30,1% udjela u ukupnim приходima i primitcima ostvarenim u 2010., odnosno s 22,3% u 2011. Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 87.779.060,00 kn, što je za 12.154.196,00 kn ili 16,1% više u odnosu na prihode ostvarene za 2010. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na rast prihoda od prodaje materijalne imovine i prihoda od naknada za korištenje nefinancijske imovine. Ostali prihodi po posebnim propisima također su u 2011. porasli u odnosu na prethodnu godinu zbog evidentiranih prihoda proračunskih korisnika u poslovnim knjigama jednog grada, koji nisu evidentirani ranijih godina. Podaci o vlastitim приходima lokalnih jedinica Virovitičko-podravske županije za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 1.

Tablica broj 1

Vlastiti prihodi lokalnih jedinica Virovitičko-podravske županije ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Županijski porezi	2.618.232	2.436.105	93,0
1.1.	Porez na nasljedstva i darove	8.023	4.437	55,3
1.2.	Porez na korištenje dobara (cestovna motorna vozila)	2.335.209	2.211.168	94,7
1.3.	Porez od igara na sreću (automati za zabavne igre)	275.000	220.500	80,2
2.	Gradski ili općinski porezi	2.182.926	2.091.722	95,8
2.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	206.498	204.254	98,9
2.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	632.544	627.560	99,2
2.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	1.343.884	1.259.908	93,8
3.	Prihodi od nefinancijske imovine	23.504.807	25.413.461	108,1
3.1.	Naknade za koncesiju	2.240.398	2.439.364	108,9
3.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	13.440.131	12.402.984	92,3
3.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	6.534.914	10.478.341	160,3
3.4.	Ostali prihodi od nefinancijske imovine	1.289.364	92.772	7,2
4.	Upravne i administrativne pristojbe	3.645.948	4.080.438	111,9
4.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	1.425.408	1.536.109	107,8
4.2.	Ostale upravne pristojbe i naknade	1.645.133	1.815.543	110,4
4.3.	Ostale pristojbe i naknade	575.407	728.786	126,7
5.	Komunalni doprinosi i naknade	20.829.924	21.510.327	103,3
5.1.	Komunalni doprinos	6.432.942	3.564.542	55,4
5.2.	Komunalna naknada	13.962.601	15.774.639	113,0
5.3.	Naknade za priključak	434.381	2.171.146	499,8
6.	Prihodi po posebnim propisima	13.870.637	15.502.838	111,8
6.1.	Prihodi državne uprave	38	89	234,2
6.2.	Prihodi vodnog gospodarstva	1.141.578	348.263	30,5
6.3.	Doprinos za šume	3.397.279	2.924.842	86,1
6.4.	Mjesni samodoprinos	0	4.503	-
6.5.	Ostali prihodi po posebnim propisima	9.331.742	12.225.141	131,0
7.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	8.972.390	16.744.169	186,6
7.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	7.040.134	14.063.694	199,8
7.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	1.860.173	2.643.695	142,1
7.3.	Prihodi od prodaje druge nefinancijske imovine	72.083	36.780	51,0
	Ukupno	75.624.864	87.779.060	116,1

Prema podacima iz financijskih izvještaja lokalnih jedinica Virovitičko-podravske županije, ukupna potraživanja koncem 2010. su iznosila 100.157.077,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 102.145.124,00 kn, što je za 1.988.047,00 kn ili 2,0% više u odnosu na prethodnu godinu. Odnose se na potraživanja za prihode poslovanja, potraživanja od prodaje nefinancijske imovine i druga potraživanja. Povećanje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na rast potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade, te potraživanja za prihode od imovine.

U tablici broj 2 se daju podaci o ukupnim potraživanjima lokalnih jedinica Virovitičko-podravske županije, prema vrstama sa stanjem koncem 2010. i 2011.

Tablica broj 2

Potraživanja
lokalnih jedinica Virovitičko-podravske županije koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	62.451.898	67.193.170	107,6
1.1.	Potraživanja za poreze	9.646.034	8.852.801	91,8
1.2.	Potraživanja za pomoći	0	59.598	-
1.3.	Potraživanja za prihode od imovine	8.510.156	12.340.111	145,0
1.4.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	41.586.851	45.832.180	110,2
1.5.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	2.493.887	2.786.754	111,7
1.6.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	372.400	709.643	190,6
1.7.	Ispravak vrijednosti potraživanja	157.430	3.387.917	-
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	29.004.464	26.638.493	91,8
3.	Druga potraživanja	8.700.715	8.313.461	95,5
	Ukupno	100.157.077	102.145.124	102,0

Ukupna potraživanja (bez ispravka vrijednosti) koncem 2011. iznose 113.014.228,00 kn, a razlika u iznosu 10.869.104,00 kn se odnosi na nedospjela potraživanja koje je jedna lokalna jedinica iskazala na računu nedospjele naplate prihoda (aktivnim vremenskim razgraničenjima). Od ukupnih potraživanja, potraživanja u iznosu 68.484.772,00 kn su dospjela, a potraživanja u iznosu 40.916.420,00 kn su nedospjela. Preostala potraživanja u iznosu 3.613.036,00 kn se odnose na potraživanja jedne lokalne jedinice koja nisu ažurirana i ne prikazuju stvarno stanje, zbog čega nije razvidno koliko od navedenog iznosa su dospjela, a koliko nedospjela potraživanja.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 68.484.772,00 kn, od čega dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode iznose 59.457.145,00 kn i čine 67,7% ukupnih vlastitih prihoda lokalnih jedinica ostvarenih za 2011. Vrijednosno najznačajnija dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode, odnose se na potraživanja od komunalne naknade u iznosu 17.334.306,00 kn ili 29,2%. Slijede potraživanja od županijskih, gradskih i općinskih poreza u iznosu 8.639.865,00 kn ili 14,5%, potraživanja od naknade za uređenje voda (naknada nije prihod lokalnih jedinica, nego se prikuplja u ime i za račun Hrvatskih voda) u iznosu 8.313.907,00 kn ili 14,0%, te potraživanja od komunalnog doprinosa u iznosu 5.587.037,00 kn ili 9,4%. Sva druga dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode iznose 19.582.030,00 kn ili 32,9%.

NAPLATE PRIHODA LOKALNIH JEDINICA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Virovitičko-podravska županija

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Virovitičko-podravske županije, ustrojena su tri upravna odjela, služba za javne financije, ured župana i tajništvo. Koncem 2011. Virovitičko-podravska županija je imala 54 zaposlenika, od čega 14 na određeno vrijeme u Programu javnih radova. Virovitičko-podravska županija ima 28 proračunskih korisnika koji se financiraju iz sredstava decentraliziranih funkcija. Također ima četiri korisnika proračuna Virovitičko-podravske županije, u kojima je koncem 2011. bilo 19 zaposlenika, a čije se plaće financiraju iz proračuna Virovitičko-podravske županije.

a) Prihodi

Ukupni prihodi Virovitičko-podravske županije, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 100.468.053,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 7.428.459,00 kn ili za 8,0%, zbog više ostvarenih prihoda od kapitalnih pomoći.

Vlastiti prihodi imaju udjel 9,1% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 12,9% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima Virovitičko-podravske županije ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 3.

Tablica broj 3

Vlastiti prihodi Virovitičko-podravske županije za 2010. i 2011.

Redni broj	Prihodi	u kn		
		2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Županijski porezi	2.618.232	2.436.105	93,0
1.1.	Porez na nasljedstva i darove	8.023	4.437	55,3
1.2.	Porez na korištenje dobara (cestovna motorna vozila)	2.335.209	2.211.168	94,7
1.3.	Porez od igara na sreću (automati za zabavne igre)	275.000	220.500	80,2
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	3.260.098	7.407.031	227,2
2.1.	Naknade za koncesiju	61.705	926.319	-
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	1.912.682	3.601.397	188,3
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	0	2.879.315	-
2.4.	Ostali prihodi od nefinancijske imovine	1.285.711	0	-
3.	Upravne i administrativne pristojbe	1.327.623	1.547.066	116,5
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	382.049	375.538	98,3
3.2.	Ostale upravne pristojbe i naknade	945.574	1.171.528	123,9
4.	Prihodi po posebnim propisima (ostali prihodi)	539.523	602.766	111,7
5.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	728.876	919.896	126,2
5.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	658.593	883.916	134,2
5.2.	Prihodi od prodaje druge nefinancijske imovine	70.283	35.980	51,2
	Ukupno	8.474.352	12.912.864	152,4

Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 12.912.864,00 kn, što je u odnosu na 2010. više za 4.438.512,00 kn ili 52,4%. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na rast prihoda od nefinancijske imovine i to prihoda od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, koji se ostvaruju rasporedom sredstava prema odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 152/08, 25/09, 153/09, 21/10, 39/11 i 63/11).

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi za 2011. su prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 3.601.397,00 kn, koji čine 27,9% vlastitih prihoda (od čega su vrijednosno najznačajniji prihodi od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države 3.133.889,00 kn). Slijede prihodi od naknada za korištenje nefinancijske imovine u iznosu 2.879.315,00 kn ili 22,3% (od čega su vrijednosno najznačajniji prihodi od naknade za eksploataciju mineralnih sirovina 1.903.224,00 kn) te prihodi od županijskih poreza u iznosu 2.436.105,00 kn ili 18,9%. Svi drugi prihodi iznose 3.996.047,00 kn i čine 30,9% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima Virovitičko-podravске županije koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 4.

Tablica broj 4

Potraživanja Virovitičko-podravске županije koncem 2010. i 2011.

Redni broj	Potraživanja	u kn		
		2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	3.034.495	2.349.725	77,4
1.1.	Potraživanja za poreze	2.958.150	2.297.951	77,7
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	76.345	51.774	67,8
2.	Druga potraživanja	8.189.972	7.802.603	95,3
	Ukupno	11.224.467	10.152.328	90,4

Potraživanja su koncem 2010. iznosila 11.224.467,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 10.152.328,00 kn, što je za 1.072.139,00 kn ili 9,6% manje u odnosu na prethodnu godinu. Potraživanja su u cijelosti dospjela, od čega dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode iznose 2.349.725,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate vlastitih prihoda

Vlastiti prihodi Virovitičko-podravске županije su u 2011. ostvareni u iznosu 12.912.864,00 kn. Virovitičko-podravska županija ostvaruje vlastite prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na prihode po posebnim propisima i prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine, naplatu obavlja Virovitičko-podravska županija na temelju ugovora i druge dokumentacije. Prihode od županijskih poreza (porez na cestovna motorna vozila, automate za zabavne igre, te porez na nasljedstva i darove) naplaćuje Porezna uprava na temelju rješenja. Preostali dio prihoda od nefinancijske imovine (koncesija za obavljanje javne zdravstvene službe, koncesija na vodama i javnom vodnom dobru, naknada za eksploataciju mineralnih sirovina, koncesija i lovozakupnina za zajednička i državna lovišta) se ostvaruje na temelju obračuna obveznika ili rješenja, odnosno ugovora koje su obveznici zaključili s nadležnim ministarstvima i drugim nadležnim pravnim osobama i na navedene prihode Virovitičko-podravska županija nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode koncem 2011. iznose 2.349.725,00 kn i čine 23,1% ukupnih potraživanja, te 18,2% ostvarenih vlastitih prihoda. Najvećim dijelom se odnose na županijske poreze, odnosno porez na cestovna motorna vozila u iznosu 2.297.951,00 kn.

Preostala potraživanja u iznosu 51.774,00 kn se odnose na dane koncesije te zakup i iznajmljivanje imovine. Za županijske poreze Virovitičko-podravska županija nema podataka o potraživanjima prema rokovima dospelosti, a preostala potraživanja su s rokom dospelosti do pet godina.

Za naplatu prihoda (potraživanja) za dane koncesije te zakup i iznajmljivanje imovine upućivane su opomene, pokretane su ovrhe i sudski postupci, dok je za naplatu potraživanja za županijske poreze, mjere naplate poduzimala Porezna uprava. Porezna uprava je dostavila Virovitičko-podravskoj županiji skupna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim porezima, te se očitovala da za naplatu županijskih poreza poduzima sve potrebne mjere naplate u okviru svojih ovlasti, istodobno i jednakomjerno kao i za sve druge poreze. Također je dostavila statistički izvještaj, prema kojem su na području Virovitičko-podravске županije bila tijekom 2011. evidentirana 6 739 obveznika za porez na cestovna motorna vozila. Porezna uprava ne dostavlja podatke o broju obveznika drugih županijskih poreza, analitičke podatke o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate s iznosima prema vrsti i obveznicima, starosti potraživanja i drugo. Stoga, Virovitičko-podravska županija nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti utjecati na učinkovitiju naplatu županijskih poreza za koja su potraživanja koncem godine iznosila 2.297.951,00 kn, odnosno nešto više od prihoda ostvarenih u 2011. u iznosu 2.211.168,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor s Poreznom upravom, kojim bi se ugovorila obveza Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira Virovitičko-podravsku županiju o izdanim rješenjima, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate. Državni ured za reviziju je mišljenja da treba uspostaviti bolju suradnju s Poreznom upravom ili razmotriti mogućnost preuzimanja navedenih poslova od Porezne uprave, radi učinkovitije naplate županijskih poreza.

- Organizacija i kontrola naplate prihoda

Poslove evidentiranja i naplate prihoda iz nadležnosti Virovitičko-podravске županije obavljaju tri zaposlenika iz Službe za financije, te po jedan zaposlenik iz Upravnog odjela za društvene djelatnosti i Upravnog odjela za gospodarstvo, razvoj i poljoprivredu. Osobe za obavljanje poslova i kontrole naplate prihoda nisu imenovane, zbog ograničene mase sredstava za plaće. Virovitičko-podravska županija nije donijela pisane procedure o naplati prihoda i kontroli procesa vezanih uz obračunavanje, evidentiranje i naplatu prihoda. Tijekom 2011. o naplati prihoda izvještavan je zakonski predstavnik.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti proceduru za naplatu i kontrolu naplate prihoda kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera, te pratiti rezultate mjera kao osnovu za odlučivanje u postupanju s potraživanjima. Također, predlaže imenovati osobu zaduženu za naplatu prihoda i osobu zaduženu za kontrolu naplate prihoda radi analiziranja problema vezanih uz naplatu te donošenja prijedloga i mjera za poboljšanje naplate prihoda, odnosno navedene poslove utvrditi opisom postojećih radnih mjesta.

- Informiranje stanovništva

Informacije o Virovitičko-podravskoj županiji iz raznih područja objavljuju se u tiskanim i elektroničkim medijima. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području Virovitičko-podravske županije nisu provođene.

Bolje i sustavno provođenje mjera informiranja utjecalo bi na podizanje svijesti obveznika i bolju naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području Virovitičko-podravske županije.

Grad Orahovica

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga grada Orahovice, ustrojen je jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. Grad Orahovica je imao 36 zaposlenika, od čega 25 na određeno vrijeme u Programu javnih radova. Grad Orahovica ima tri proračunska korisnika u kojima je koncem 2011. bilo 12 zaposlenika. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 5 289 stanovnika, 1 962 kućanstava i 2 502 stambenih jedinica.

a) Prihodi

Ukupni prihodi grada Orahovice, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 18.681.289,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 247.773,00 kn ili za 1,3%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 24,1% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 25,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima grada Orahovice ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 5.

Tablica broj 5

Vlastiti prihodi grada Orahovice za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski porezi	273.147	313.829	114,9
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	38.492	38.724	100,6
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	58.227	62.503	107,3
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	176.428	212.602	120,5
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	1.391.443	1.214.277	87,3
2.1.	Naknade za koncesiju	70.268	70.608	100,5
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	759.946	674.666	88,8
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	561.229	469.003	83,6
3.	Upravne i administrativne pristojbe (ostale pristojbe)	169.162	131.637	77,8
4.	Komunalni doprinosi i naknade	1.702.165	2.211.106	129,9
4.1.	Komunalni doprinos	1.702.165	44.280	2,6
4.2.	Komunalna naknada	0	2.134.276	-
4.3.	Naknade za priključak	0	32.550	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	620.751	560.353	90,3
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	44.033	13.443	30,5
5.2.	Doprinos za šume	261.196	246.238	94,3
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	315.522	300.672	95,3
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	284.890	278.632	97,8
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	15.368	0	-
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	267.722	277.832	103,8
6.3.	Prihodi od prodaje druge nefinancijske imovine – vozilo	1.800	800	44,4
	Ukupno	4.441.558	4.709.834	106,0

Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 4.709.834,00 kn, što je u odnosu na 2010. više za 268.276,00 kn ili 6,0%. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na rast prihoda od komunalne naknade.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi za 2011. su prihodi od komunalne naknade u iznosu 2.134.276,00 kn, koji čine 45,3% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 674.666,00 kn ili 14,3% (od čega su vrijednosno najznačajniji prihodi od zakupa turističkog kompleksa 239.741,00 kn i zakupa poslovnih prostora 224.615,00 kn), te prihodi od naknada za korištenje nefinancijske imovine u iznosu 469.003,00 kn ili 10,0% vlastitih prihoda (od čega su vrijednosno najznačajniji prihodi od naknade za eksploataciju mineralnih sirovina 449.309,00 kn). Svi drugi prihodi iznose 1.431.889,00 kn i čine 30,4% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima grada Orahovice koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 6.

Tablica broj 6

Potraživanja grada Orahovice koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	8.224.396	8.385.009	102,0
1.1.	Potraživanja za poreze	1.338.618	1.344.012	100,4
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	930.892	1.027.269	110,4
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	5.881.044	5.939.886	101,0
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	73.842	73.842	100,0
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	2.847.670	2.568.082	90,2
3.	Druga potraživanja	3.670	7.185	195,8
	Ukupno	11.075.736	10.960.276	99,0

Potraživanja su koncem 2010. iznosila 11.075.736,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 10.960.276,00 kn, što je za 115.460,00 kn ili 1,0% manje u odnosu na prethodnu godinu.

Nedospjela potraživanja koncem 2011. iznose 3.250.007,00 kn, od čega su vrijednosno najznačajnija potraživanja od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo u iznosu 2.427.545,00 kn.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 7.710.269,00 kn i čine 70,3% ukupnih potraživanja, od čega dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode iznose 7.388.999,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate vlastitih prihoda

Vlastiti prihodi grada Orahovice su u 2011. ostvareni u iznosu 4.709.834,00 kn. Grad Orahovica ostvaruje vlastite prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na prihode od komunalnih doprinosa i naknada i prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja grad Orahovica na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Za prihode od gradskih poreza koji se odnose na porez na potrošnju, porez na tvrtku ili naziv, porez na kuće za odmor i porez na korištenje javnih površina, naplatu obavlja Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku, na kuće za odmor i na korištenje javnih površina.

Preostali dio prihoda od nefinancijske imovine (koncesije poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, naknada za eksploataciju mineralnih sirovina i spomenička renta na ukupan prihod), te dio prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume i vodni doprinos), ostvaruje se na temelju obračuna obveznika ili rješenja odnosno ugovora koje su obveznici zaključili s nadležnim ministarstvima i drugim nadležnim pravnim osobama (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na navedene prihode grad Orahovica nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode koncem 2011. iznose 7.388.999,00 kn i čine 67,4% ukupnih potraživanja, te su za 56,9% veća u odnosu na ostvarene vlastite prihode. Najvećim dijelom se odnose na komunalnu naknadu u iznosu 3.518.453,00 kn, gradske poreze u iznosu 1.344.012,00 kn, te naknadu za uređenje voda u iznosu 1.280.806,00 kn (koja nije prihod grada Orahovice, nego se prikuplja u ime i za račun Hrvatskih voda). Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode, s rokom dospijeaća do godinu dana iznose 2.052.100,00 kn, do tri godine iznose 2.245.790,00 kn, do pet godina iznose 1.571.827,00 kn, a preko pet godina 175.270,00 kn. Za preostala dospjela potraživanja u iznosu 1.344.012,00 kn koja se odnose na gradske poreze, grad Orahovica nema podataka o potraživanjima prema rokovima dospelosti. Potraživanja starija od tri godine najvećim dijelom se odnose na komunalnu naknadu. Neka dospjela potraživanja (komunalna naknada, gradski porezi, zakup poslovnih prostora, komunalni doprinos) su veća u odnosu na ostvarene prihode u 2011.

Financijskom revizijom za 2010. je utvrđeno da za naplatu nekih prihoda (potraživanja) su upućivane samo opomene, dok druge mjere naplate nisu poduzimane. Tijekom 2011. poduzimane su razne mjere naplate: upućivane su opomene, pokretane sudske tužbe, ovrhe na novčanim sredstvima, prijave u stečajnu masu, nagodbe o obročnoj otplati, te ovrhe na nekretninama. Poduzimanjem pravodobnih mjera naplate grad Orahovica treba spriječiti zastarijevanje potraživanja.

Tijekom 2011. otpisana su potraživanja za gradske poreze u iznosu 23.544,00 kn. Porezna uprava je u 2011. otpisala potraživanja za gradske poreze s rokom dospelosti do 2000., na temelju Odluke državnog tajnika – ravnatelja Porezne uprave iz srpnja 2011. grad Orahovica nije propisao kriterije i procedure za otpis gradskih poreza i drugih potraživanja. Skreće se pažnja da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12). Navedena Uredba odnosi se na državu i lokalne jedinice.

Obveznicima komunalne naknade koji su svoje obveze podmirivali nakon rokova dospijeaća, obračunate su zatezne kamate u iznosu 155.612,00 kn. Ostalim obveznicima zatezne kamate nisu obračunavane čime su u nepravedni položaj stavljeni obveznici koji uredno podmiruju dospjele obveze i koji plaćaju zatezne kamate, a osim toga obračunom zateznih kamata povećava se i vjerojatnost naplate prihoda u rokovima dospelosti.

S obzirom da su dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode vrijednosno značajna i da prelaze visinu ostvarenih godišnjih vlastitih prihoda, proizlazi da poduzete mjere naplate u 2011. i ranijim godinama nisu bile u dovoljnoj mjeri efikasne. Stoga, Državni ured za reviziju i dalje predlaže sustavno i kontinuirano provoditi sve propisane mjere naplate za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda. Također se predlaže obračun i naplata zateznih kamata svim obveznicima koji nisu podmirili svoje obveze u rokovima dospijeaća kako bi naplata prihoda bila učinkovitija.

Potraživanja za gradske poreze koncem 2011. iznose 1.344.012,00 kn, što je tri puta više u odnosu na ostvarene prihode u 2011. koji su iznosili 313.829,00 kn. Grad Orahovica je Odlukom o gradskim porezima iz 2002. te izmjenama iz 2004. na Poreznu upravu prenio poslove obračuna, naplate i ovrhe radi naplate gradskih poreza. Porezna uprava dostavlja skupna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim gradskim porezima, a ne dostavlja analitičke podatke o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate (prema vrsti i obveznicima) i drugo. Grad Orahovica je u rujnu 2011. zatražio od Porezne uprave poduzimanje mjera prisilne naplate gradskih poreza. S obzirom da do konca 2011. učinci naplate nisu bili vidljivi i da je zaduženje gradskih poreza za 2011. iznosilo 1.500.367,00 kn, a naplata 313.829,00 kn, grad Orahovica je u veljači 2012. zatražio od Porezne uprave ponovo poduzimanje učinkovitijih mjera naplate. Porezna uprava se očitovala da poduzima postupke prisilne naplate u skladu s propisima te da se u cijelosti primjenjuju odredbe Općeg poreznog zakona. Stoga, grad Orahovica nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti utjecati na učinkovitiju naplatu gradskih poreza.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor s Poreznom upravom kojim bi se ugovorila obveza Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira grad Orahovicu o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate. Državni ured za reviziju je mišljenja da grad Orahovica treba uspostaviti bolju suradnju s Poreznom upravom ili razmotriti mogućnost preuzimanja navedenih poslova od Porezne uprave, radi učinkovitije naplate gradskih poreza.

Grad Orahovica raspolaže sa 17 poslovnih prostora. Deset poslovnih prostora je u zakupu, a sedam je dano na korištenje bez naknade raznim udrugama i političkim strankama ranijih godina. Dva poslovna prostora ukupne površine 67,60 m² koriste dvije političke stranke bez plaćanja naknade. Navedeni prostori dani su na korištenje ranijih godina, bez provedenih natječaja. Odredbom članka 6. Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora (Narodne novine 125/11), koji se primjenjuje od studenoga 2011., propisano je da se poslovni prostor u vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave daje u zakup putem javnog natječaja. Također, davanje poslovnih prostora na korištenje političkim strankama bez naknade, predstavlja nedopušteni način financiranja političkih stranaka. Grad Orahovica nije obračunavao troškove vezane uz korištenje poslovnih prostora kao što su struja, voda, smeće, komunalna i vodna naknada, što također predstavlja oblik donacije odnosno zabranjeni način financiranja.

Državni ured za reviziju predlaže davati poslovne prostore u zakup putem javnog natječaja i po tržišnoj cijeni, odnosno u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora.

- Zakonska regulativa i baze podataka

Grad Orahovica je donio akte o naplati prihoda koji se prema zakonskim odredbama moraju i mogu ostvarivati, osim prireza porezu na dohodak. Grad Orahovica nije donio odluku o visini spomeničke rente jer na području grada Orahovice nema pravnih i fizičkih osoba, koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline. Grad Orahovica ostvaruje prihode od spomeničke rente koja se obračunava na ukupan prihod u skladu s odredbom članka 114.a Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Grad Orahovica je ustrojio baze podataka za sve vrste prihoda, osim za gradske poreze. Za gradske poreze bazu podataka vodi Porezna uprava. Baze se ažuriraju uglavnom na temelju prijave korisnika, izvješća komunalnog redara, izdanih rješenja, zaključenih ugovora, uvidom u registar trgovačkog suda i središnji obrtni registar, te uvidom u objave u Narodnim novinama. Pri ustrojavanju i vođenju baze podataka o obveznicima otežan je pristup podacima s kojima raspolažu druga nadležna tijela (Porezna uprava, MUP, Općinski sud). Iz navedenog razloga grad Orahovica nije u mogućnosti voditi cjelovitu i vjerodostojnu bazu podataka. Najveći broj obveznika u bazi podataka odnosi se na komunalnu naknadu. Grad Orahovica je koncem 2011. imao 2 161 aktivnih obveznika komunalne naknade. U pojedinim slučajevima grad Orahovica ne raspolaže točnim podacima o obveznicima, zbog nepravodobnog prijavljivanja promjene vlasnika odnosno korisnika.

Revizijom je ocjenjeno da bi baza podataka o obveznicima bila ažurnija, a u skladu s navedenim i naplata prihoda učinkovitija, kada bi se zakonima i drugim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta, odnosno na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi i drugim nadležnim tijelima.

- Organizacija i kontrola naplate prihoda

Obračun i naplata prihoda iz nadležnosti grada Orahovice te poduzimanje mjera naplate obavlja se u jedinstvenom upravnom odjelu. U navedenom odjelu je koncem 2011. bilo 11 stalno zaposlenih, od kojih pet zaposlenika obavljaju poslove obračuna i naplate prihoda i poduzimanja mjera naplate. Navedeni poslovi obavljaju se u skladu s donesenim odlukama i drugim aktima grada Orahovice kojima su spomenuti poslovi utvrđeni opisom radnih mjesta. Osobe za obavljanje poslova i kontrole naplate prihoda posebno nisu imenovane. Grad Orahovica nije donio pisane procedure o naplati prihoda i kontroli procesa vezanih uz obračunavanje, evidentiranje i naplatu prihoda. Tijekom 2011. o naplati prihoda izvještavan je zakonski predstavnik.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti proceduru za naplatu i kontrolu naplate prihoda kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera, te pratiti rezultate mjera kao osnovu za odlučivanje u postupanju s potraživanjima. Također, predlaže imenovati osobu zaduženu za naplatu prihoda i osobu zaduženu za kontrolu naplate prihoda radi analiziranja problema vezanih uz naplatu te donošenja prijedloga i mjera za poboljšanje naplate prihoda, odnosno navedene poslove utvrditi opisom postojećih radnih mjesta.

- Informiranje stanovništva

Informacije o gradu Orahovici iz raznih područja objavljuju se u tiskanim i elektroničkim medijima. Prema pisanom očitovanju odgovorne osobe, sve odluke koje donosi predstavničko tijelo i gradonačelnik objavljuju se na službenoj mrežnoj stranici grada Orahovice na Internetu, a putem lokalne radio postaje informira se stanovništvo o načinu i namjeni utroška proračunskih prihoda. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području grada Orahovice nisu provedene. Bolje i sustavno provođenje mjera informiranja utjecalo bi na podizanje svijesti obveznika i bolju naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području grada Orahovice.

Grad Slatina

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga grada Slatine ustrojena su dva upravna odjela, služba i Ured gradonačelnika. Koncem 2011. u gradu Slatini je bilo 59 zaposlenika, od čega 30 na neodređeno vrijeme i 29 na određeno vrijeme u Programu javnih radova. Grad Slatina ima pet proračunskih korisnika u kojima je koncem 2011. zaposlen 71 djelatnik (od kojih 21 na određeno vrijeme u Programu javnih radova). Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 13 609 stanovnika, 4 800 kućanstava i 6 112 stambenih jedinica.

a) Prihodi

Ukupni prihodi grada Slatine, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 28.617.529,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 6.651.186,00 kn ili za 18,9%, zbog manje ostvarenih prihoda od tekućih pomoći.

Vlastiti prihodi imaju udjel 39,3% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 37,7% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima grada Slatine ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 7.

Tablica broj 7

Vlastiti prihodi grada Slatine za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski porezi	554.662	548.543	98,9
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	93.788	100.259	106,9
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	100.205	127.750	127,5
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	360.669	320.534	88,9
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	1.285.742	702.832	54,7
2.1.	Naknade za koncesiju	568.008	76.048	13,4
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	568.152	493.738	86,9
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	149.582	133.046	88,9
3.	Upravne i administrativne pristojbe (ostale pristojbe)	177.294	351.874	198,5
4.	Komunalni doprinosi i naknade	5.624.231	4.872.452	86,6
4.1.	Komunalni doprinos	600.699	480.806	80,0
4.2.	Komunalna naknada	4.736.936	4.059.918	85,7
4.3.	Naknade za priključak	286.596	331.728	115,7
5.	Prihodi po posebnim propisima	1.696.860	1.734.849	102,2
5.1.	Prihodi državne uprave	38	89	234,2
5.2.	Prihodi vodnog gospodarstva	30.166	72.982	241,9
5.3.	Doprinos za šume	341.854	427.962	125,2
5.4.	Ostali prihodi po posebnim propisima	1.324.802	1.233.816	93,1
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	4.530.217	2.573.859	56,8
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	3.511.850	2.155.325	61,4
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	1.018.367	418.534	41,1
	Ukupno	13.869.006	10.784.409	77,8

Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 10.784.409,00 kn, što je u odnosu na 2010. manje za 3.084.597,00 kn ili 22,2%. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na pad prihoda od prodaje nefinancijske imovine (prodaje građevinskog zemljišta i poslovnog prostora). Unutar ostalih prihoda po posebnim propisima evidentirani su i vlastiti prihodi proračunskih korisnika u 2010. u iznosu 846.619,00 kn, a u 2011. u iznosu 989.134,00 kn.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi za 2011. su prihodi od komunalne naknade u iznosu 4.059.918,00 kn, koji čine 37,6% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od prodaje materijalne imovine u iznosu 2.155.325,00 kn ili 20,0% (od čega su najznačajniji prihodi od prodaje građevinskog zemljišta 1.718.894,00 kn), te ostali prihodi po posebnim propisima u iznosu 1.233.816,00 kn ili 11,4% vlastitih prihoda (od čega su vrijednosno najznačajniji prihodi proračunskih korisnika 989.134,00 kn). Svi drugi prihodi iznose 3.335.350,00 kn i čine 31,0% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima grada Slatine koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 8.

Tablica broj 8

Potraživanja grada Slatine koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	12.204.004	11.126.637	91,2
1.1.	Potraživanja za poreze	711.820	778.135	109,3
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	361.303	545.314	150,9
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	10.828.110	12.701.762	117,3
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	302.771	0	-
1.5.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	0	331.913	-
1.6.	Ispravak vrijednosti potraživanja	0	3.230.487	-
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	4.363.727	2.646.655	60,7
3.	Druga potraživanja	6.113	13.748	224,9
	Ukupno	16.573.844	13.787.040	83,2

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 16.573.844,00 kn. Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 17.017.527,00 kn, obavljen je ispravak sumnjivih i spornih potraživanja od trgovačkih društava nad kojima je proveden stečajni postupak u iznosu 3.230.487,00 kn, te potraživanja iznose 13.787.040,00 kn, od čega dospjela potraživanja iznose 12.947.681,00 kn.

Ispravak sumnjivih i spornih potraživanja u iznosu 3.230.487,00 kn odnosi se na ispravak potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu 2.535.436,00 kn, naknadu za uređenje voda u iznosu 364.662,00 kn, kazne za parkiranje u iznosu 284.400,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 28.055,00 kn, te za porez na tvrtku u iznosu 17.934,00 kn.

Na računu aktivnih vremenskih razgraničenja iskazana su nedospjela potraživanja u iznosu 10.869.104,00 kn. Odnose se na nedospjela potraživanja za prodane stanove u iznosu 6.105.899,00 kn, prodaju državnog poljoprivrednog zemljišta u iznosu 4.071.726,00 kn, koncesije za plin u iznosu 391.468,00 kn, priključke na komunalnu infrastrukturu u iznosu 174.949,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 103.907,00 kn, te potraživanja za prodane garaže u iznosu 21.155,00 kn. Potraživanja za koncesije za plin u iznosu 391.468,00 kn su, zbog promjene zakona i drugih propisa koji reguliraju naplatu navedene naknade, nenaplativa i prenesena na račun sumnjivih i spornih potraživanja.

Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode koncem 2011. iznose 12.930.101,00 kn i čine 52,4% ukupnih potraživanja, odnosno 99,9% ukupnih dospjelih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate vlastitih prihoda

Vlastiti prihodi grada Slatine su u 2011. ostvareni u iznosu 10.784.409,00 kn. Grad Slatina ostvaruje vlastite prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na prihode od komunalnih doprinosa i naknada i prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od gradskih poreza, dio prihoda od nefinancijske imovine i dio prihoda po posebnim propisima, naplatu obavlja grad Slatina na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Dio prihoda od gradskih poreza koji se odnose na porez na potrošnju naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju. Preostali dio prihoda od nefinancijske imovine (koncesije državnog poljoprivrednog zemljišta, koncesije na vodama i javnom vodnom dobru, naknada za eksploataciju mineralnih sirovina i spomenička renta na ukupan prihod) i dio prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume i vodni doprinos) se ostvaruje na temelju obračuna obveznika ili rješenja odnosno ugovora koje su obveznici zaključili s nadležnim ministarstvima i drugim nadležnim pravnim osobama i na navedene prihode grad Slatina nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode koncem 2011., nakon umanjena za sumnjiva i sporna potraživanja, iznose 12.930.101,00 kn i čine 52,4% ukupnih potraživanja, te su za 19,9% veća u odnosu na ostvarene vlastite prihode. Najvećim dijelom se odnose na komunalni doprinos u iznosu 4.161.235,00 kn, naknadu za uređenje voda u iznosu 3.051.193,00 kn (koja nije prihod grada Slatine, nego se prikuplja u ime i za račun Hrvatskih voda), komunalnu naknadu u iznosu 2.277.904,00 kn, te prodane stanove (stanove u vlasništvu grada Slatine, stanove na kojima je postojalo stanarsko pravo i stanove za socijalne skupine građana) u iznosu 1.093.672,00 kn. Grad Slatina vodi potraživanja prema rokovima dospelosti u analitičkoj evidenciji. S obzirom da je tijekom 2012. i do dana dostave očitovanja (ožujak 2013.) u tijeku dorada računalnog programa kako bi se raspolagalo i sa zbirnim podacima o navedenim potraživanjima, Grad Slatina je tijekom očitovanja i uz pomoć programera dostavio podatke prema kojima potraživanja s rokom dospelosti do jedne godine iznose 4.881.344,00 kn, do tri godine iznose 4.597.099,00 kn i do pet godina iznose 3.451.658,00 kn. Većina dospjelih potraživanja (komunalni doprinos, porez na potrošnju, koncesija i zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, zakup javnih površina, prodani stanovi u vlasništvu grada Slatine i za socijalne skupine građana) su veća u odnosu na ostvarene prihode u 2011.

Financijskom revizijom za 2010. je utvrđeno da za naplatu nekih prihoda (potraživanja) su upućivane samo opomene, dok druge mjere naplate nisu poduzimane. Tijekom 2011. poduzimane su razne mjere naplate: upućivane su opomene, provedene su nagodbe o obročnoj otplati, pokretane su sudske tužbe i ovrhe na novčanim sredstvima, te ovrhe na nekretninama. Grad Slatina je tijekom 2011. i početkom 2012. Općinskom državnom odvjetništvu dostavio preglede potraživanja i financijske kartice obveznika plaćanja zakupa, koncesije i prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, radi pokretanja postupaka naplate. Također je tijekom 2011. i početkom 2012. za naplatu dospjelih potraživanja grad Slatina izdao 327 rješenja o ovrhama potraživanja u iznosu 1.850.572,00 kn. Na pojedina rješenja o ovrhama, ovršenici su podnijeli prigovore ili žalbe u kojima su se pozvali na zastaru.

Zbog navedenog su potraživanja tijekom 2011. otpisana u iznosu 209.057,00 kn (komunalni doprinos 83.173,00 kn, komunalna naknada 70.074,00 kn, porez na potrošnju 55.183,00 kn i porez na kuće za odmor 627,00 kn). Porezna uprava je u 2011. otpisala potraživanja za porez na potrošnju s rokom dospelosti do 2000., na temelju Odluke državnog tajnika – ravnatelja Porezne uprave iz srpnja 2011. Grad Slatina nije propisao kriterije i procedure za otpis gradskih poreza i drugih potraživanja. Skreće se pažnja da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12). Navedena Uredba odnosi se na državu i lokalne jedinice. Poduzimanjem pravodobnih mjera naplate grad Slatina treba spriječiti zastarijevanje potraživanja.

S obzirom da su dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode vrijednosno značajna i da prelaze visinu ostvarenih godišnjih vlastitih prihoda, te su otpisivana potraživanja zbog zastare, proizlazi da poduzete mjere naplate u 2011. i ranijim godinama nisu bile u dovoljnoj mjeri efikasne. Stoga, Državni ured za reviziju i dalje predlaže sustavno i kontinuirano provoditi sve propisane mjere naplate za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda.

Potraživanja za porez na potrošnju koncem 2011. iznose 402.305,00 kn, što je dva puta više u odnosu na ostvarene prihode u 2011. koji su iznosili 127.750,00 kn. Grad Slatina je Odlukom o gradskim porezima iz 2001. (te izmjenama Odluke, od kojih je zadnja iz 2009.), na Poreznu upravu prenio poslove obračuna, naplate i ovrhe radi naplate poreza na potrošnju. Porezna uprava dostavlja skupna mjesečna izvješća o utvrđenom i naplaćenom porezu na potrošnju, te je izvijestila grad Slatinu da je u 2011. poduzela sve zakonom propisane mjere naplate (opomene, ovrhe na novčanim sredstvima, pokretninama i nekretninama). Porezna uprava ne dostavlja analitičke podatke o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate s iznosima prema vrsti i obveznicima, starosti dospjelih potraživanja i drugo. Stoga, grad Slatina nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti utjecati na učinkovitiju naplatu poreza na potrošnju.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor s Poreznom upravom kojim bi se ugovorila obveza Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira grad Slatinu o obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirjenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate. Državni ured za reviziju je mišljenja da grad Slatina treba uspostaviti bolju suradnju s Poreznom upravom ili razmotriti mogućnost preuzimanja navedenih poslova od Porezne uprave, radi učinkovitije naplate poreza na potrošnju.

Grad Slatina raspolaže s 31 poslovnim prostorom ukupne površine 7 679,81 m² smještenih u devet objekata, zatim s tri poslovna prostora ukupne površine 190,62 m² smještenih u tri mjesna doma, te s jedanaest garaža u vlasništvu grada Slatine ukupne površine 162 m². U zakupu su koncem 2011. bila tri poslovna prostora u mjesnim domovima i šest garaža. Preostalih 26 poslovnih prostora dano je na korištenje bez naknade raznim udrugama, ustanovama i političkim strankama, na temelju rješenja ili zaključenih ugovora, dok su tri poslovna prostora dana na korištenje ustanovama i udruzi uz plaćanje naknade, na temelju zaključenih ugovora. Koncem 2011. grad Slatina nije imao praznih poslovnih prostora, a imao je prazne tri garaže, za koje su objavljeni natječaji za zakup. Grad Slatina nema cjelovitu evidenciju o korištenju svih poslovnih prostora. Prema pisanom očitovanju odgovorne osobe, u tijeku je sređivanje evidencije korisnika gradskih prostora. Šest poslovnih prostora ukupne površine 143,40 m² koristi šest političkih stranaka bez plaćanja naknade.

Navedeni prostori dani su na korištenje ranijih godina na temelju donesenih odluka, a bez provedenih javnih natječaja. Odredbom članka 6. Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora, koji se primjenjuje od studenoga 2011., propisano je da se poslovni prostor u vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave daje u zakup putem javnog natječaja. Davanje poslovnih prostora na korištenje političkim strankama bez naknade, predstavlja nedopušteni način financiranja političkih stranaka. Također grad Slatina nije obračunavao troškove vezane uz korištenje poslovnih prostora kao što su struja, voda, smeće, komunalna i vodna naknada, što također predstavlja oblik donacije odnosno zabranjeni način financiranja.

Državni ured za reviziju predlaže davati poslovne prostore u zakup putem javnog natječaja i po tržišnoj cijeni, odnosno u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora. Također predlaže vođenje cjelovite evidencije o korištenju svih poslovnih prostora u vlasništvu grada Slatine.

- Zakonska regulativa i baze podataka

Grad Slatina je donio akte o naplati prihoda koji se prema zakonskim odredbama moraju i mogu ostvarivati. Prirez porezu na dohodak uveden je u 2011. Grad Slatina nije donio odluku o visini spomeničke rente jer na području grada Slatine nema pravnih i fizičkih osoba, koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline. Grad Slatina ostvaruje prihode od spomeničke rente koja se obračunava na ukupan prihod u skladu s odredbom članka 114.a Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Grad Slatina je ustrojio baze podataka za sve vrste prihoda, osim za porez na potrošnju. Za porez na potrošnju bazu podataka vodi Porezna uprava. Baze se ažuriraju uglavnom na temelju prijave korisnika, izdanih rješenja, zaključenih ugovora, uvidom u registar trgovačkog suda i središnji obrtni registar, te uvidom u objave u Narodnim novinama. Pri ustrojavanju i vođenju baze podataka o obveznicima otežan je pristup podacima s kojima raspolažu druga nadležna tijela (Porezna uprava, MUP, Općinski sud). Iz navedenog razloga grad Slatina nije u mogućnosti voditi cjelovitu i vjerodostojnu bazu podataka. Najveći broj obveznika u bazi podataka odnosi se na komunalnu naknadu. Grad Slatina je koncem 2011. imao 5 327 aktivnih obveznika komunalne naknade i 58 neaktivnih obveznika. U neaktivne obveznike ubrajaju se vlasnici koji su prodali svoje nekretnine (novi vlasnici nisu poznati), vlasnici koji su nekretnine dali u zakup (korisnici nisu poznati), te umrli vlasnici (nasljednici odnosno novi vlasnici nisu poznati). Zbog navedenih slučajeva odnosno nepravodobnog prijavljivanja promjene vlasnika odnosno korisnika, grad Slatina ne raspolaže točnim podacima o obveznicima, te je otežana naplata komunalne naknade.

Revizijom je ocjenjeno da bi baza podataka o obveznicima bila ažurnija, a u skladu s navedenim i naplata prihoda učinkovitija, kada bi se zakonima i drugim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta, odnosno na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi i drugim nadležnim tijelima.

- Organizacija i kontrola naplate prihoda

Obračun i naplata prihoda iz nadležnosti grada Slatine te poduzimanje mjera naplate obavlja se u Upravnom odjelu za financije i računovodstvo i Upravnom odjelu za gospodarenje prostorom. U navedenim odjelima imenovane su četiri osobe koje obavljaju poslove obračuna i naplate prihoda te prate stanje potraživanja. To su računovodstveni referent analitičkog knjigovodstva i računovodstveni referent za obračun i naplatu gradskih poreza u Upravnom odjelu za financije i računovodstvo, te stručni suradnik za javnu nabavu i ovršne postupke i referent za komunalne i stambene poslove u Upravnom odjelu za gospodarenje prostorom. Jedna osoba u Upravnom odjelu za financije i računovodstvo provodi mjere naplate gradskih poreza, a mjere naplate preostalih potraživanja provodi jedna osoba u Upravnom odjelu za gospodarenje prostorom. Grad Slatina ima dva zaposlena s visokom i tri zaposlena s višom stručnom spremom pravne struke. Osoba za obavljanje kontrole naplate prihoda posebno nije imenovana, ali svaki pročelnik brine o naplati prihoda iz nadležnosti svog upravnog odjela. Grad Slatina nije donio pisane procedure o naplati prihoda i kontroli procesa vezanih uz obračunavanje, evidentiranje i naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti proceduru za naplatu i kontrolu naplate prihoda kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera, te pratiti rezultate mjera kao osnovu za odlučivanje u postupanju s potraživanjima. Također, predlaže imenovati osobu zaduženu za kontrolu naplate prihoda radi donošenja prijedloga i mjera za poboljšanje naplate prihoda, odnosno navedene poslove utvrditi opisom postojećih radnih mjesta.

- Informiranje stanovništva

Informacije o gradu Slatini iz raznih područja objavljuju se u tiskanim i elektroničkim medijima. U rješenjima za komunalnu naknadu navodi se obveza vlasnika odnosno korisnika o prijavi svake eventualne promjene vlasništva i promjene površine korisnog prostora. U Odluci o gradskim porezima također je utvrđena obveza dostave podataka o obračunu poreza na kuće za odmor. Isto tako se o navedenim obvezama usmeno obavještava stanovništvo prilikom dolaska u gradsku upravu radi preuzimanja rješenja i plaćanja naknada i poreza. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području grada Slatine nisu provođene. Bolje i sustavno provođenje mjera informiranja utjecalo bi na podizanje svijesti obveznika i bolju naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području grada Slatine.

Grad Virovitica

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga grada Virovitice, ustrojeno je pet upravnih odjela i tri gradske službe. Koncem 2011. grad Virovitica je imao 96 zaposlenika, od čega 37 na određeno vrijeme u Programu javnih radova. Grad Virovitica ima devet proračunskih korisnika u kojima je koncem 2011. bilo 149 zaposlenika. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 21 327 stanovnika, 7 752 kućanstava i 9 385 stambenih jedinica.

a) Prihodi

Ukupni prihodi grada Virovitice, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 79.197.150,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 10.583.355,00 kn ili za 15,4%, zbog više ostvarenih prihoda od prodaje nefinancijske imovine.

Vlastiti prihodi imaju udjel 27,1% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 38,7% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima grada Virovitice ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 9.

Tablica broj 9

Vlastiti prihodi grada Virovitice za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski porezi	665.759	531.044	79,8
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	36.361	28.660	78,8
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	288.401	243.131	84,3
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	340.997	259.253	76,0
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	2.690.610	1.527.554	56,8
2.1.	Naknade za koncesiju	95.644	79.732	83,4
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	1.961.270	927.365	47,3
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	633.696	520.457	82,1
3.	Upravne i administrativne pristojbe	1.444.134	1.522.691	105,4
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	909.635	1.004.375	110,4
3.2.	Ostale upravne pristojbe i naknade	529.324	511.841	96,7
3.3.	Ostale pristojbe i naknade	5.175	6.475	125,1
4.	Komunalni doprinosi i naknade	8.026.400	8.412.175	104,8
4.1.	Komunalni doprinos	3.304.376	2.388.777	72,3
4.2.	Komunalna naknada	4.722.024	4.903.284	103,8
4.3.	Naknade za priključak	0	1.120.114	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	3.999.762	7.304.286	182,6
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	95.447	127.967	134,1
5.2.	Doprinos za šume	218.094	254.726	116,8
5.3.	Mjesni samodoprinos	0	4.503	-
5.4.	Ostali prihodi po posebnim propisima	3.686.221	6.917.090	187,6
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	1.745.917	11.366.566	651,0
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	1.387.651	9.631.439	694,1
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	358.266	1.735.127	484,3
	Ukupno	18.572.582	30.664.316	165,1

Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 30.664.316,00 kn, što je u odnosu na 2010. više za 12.091.734,00 kn ili 65,1%. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na rast prihoda od prodaje nefinancijske imovine. U 2011., na temelju Programa poticaja i olakšica razvoja gospodarstva, porasla je prodaja građevinskog zemljišta i poslovnih objekata. Značajno su povećani i prihodi po posebnim propisima zbog toga što je grad Virovitica ustrojio lokalnu riznicu za sve proračunske korisnike, te se svi prilivi sredstava (sufinanciranje cijene usluga, participacije i drugo) evidentiraju na jedinstvenom računu. Zbog toga su unutar ostvarenih ostalih prihoda po posebnim propisima u 2011. evidentirani i prihodi proračunskih korisnika u iznosu 4.976.481,00 kn, koji čine 16,2% vlastitih prihoda.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi za 2011. su prihodi od prodaje materijalne imovine (građevinskog zemljišta) u iznosu 9.631.439,00 kn, koji čine 31,4% vlastitih prihoda. Slijede ostali prihodi po posebnim propisima u iznosu 6.917.090,00 kn ili 22,6% (od čega su vrijedno najznačajniji prihodi proračunskih korisnika 4.976.481,00 kn), zatim prihodi od komunalne naknade u iznosu 4.903.284,00 kn ili 16,0%, te prihodi od komunalnog doprinosa u iznosu 2.388.777,00 kn ili 7,8%. Svi drugi prihodi iznose 6.823.726,00 kn i čine 22,2% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima grada Virovitice koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 10.

Tablica broj 10

Potraživanja grada Virovitice koncem 2010. i 2011.

u kn				
Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	11.955.806	12.722.411	106,4
1.1.	Potraživanja za poreze	1.296.277	1.148.372	88,6
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	3.756.374	4.171.661	111,1
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	6.869.659	7.052.308	102,7
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	33.496	350.070	-
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	8.979.087	7.322.813	81,6
3.	Druga potraživanja	451.293	331.522	73,5
Ukupno		21.386.186	20.376.746	95,3

Potraživanja su koncem 2010. iznosila 21.386.186,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 20.376.746,00 kn, što je za 1.009.440,00 kn ili 4,7% manje u odnosu na prethodnu godinu. Na smanjenje potraživanja najviše su utjecala potraživanja od prodaje nefinancijske imovine.

Nedospjela potraživanja iznose 11.735.873,00 kn, od čega su vrijednosno najznačajnija potraživanja od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo u iznosu 7.150.530,00 kn i potraživanja od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 2.880.473,00 kn.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 8.640.873,00 kn i čine 42,4% ukupnih potraživanja, od čega dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode iznose 7.947.137,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate vlastitih prihoda

Vlastiti prihodi grada Virovitice su u 2011. ostvareni u iznosu 30.664.316,00 kn. Grad Virovitica ostvaruje vlastite prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na prihode od komunalnih doprinosa i naknada, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od gradskih poreza, dio prihoda od nefinancijske imovine i dio prihoda po posebnim propisima, naplatu obavlja grad Virovitica na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Dio prihoda od gradskih poreza koji se odnose na porez na potrošnju naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju. Dio prihoda po posebnim propisima koji se odnose na naknadu za razvoj i naknadu iz cijene usluge odvoza komunalnog otpada naplaćuju dva komunalna društva u vlasništvu odnosno većinskom vlasništvu grada Virovitice. Preostali dio prihoda od nefinancijske imovine (koncesija na vodama i javnom vodnom dobru, koncesija poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, naknada za eksploataciju mineralnih sirovina i spomenička renta na ukupan prihod) te dio prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume i vodni doprinos) se ostvaruje na temelju obračuna obveznika ili rješenja odnosno ugovora koje su obveznici zaključili s nadležnim ministarstvima i drugim nadležnim pravnim osobama. Stoga na navedene prihode grad Virovitica nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode koncem 2011. iznose 7.947.137,00 kn i čine 39,0% ukupnih potraživanja, te 25,9% ostvarenih vlastitih prihoda. Najvećim dijelom se odnose na potraživanja za komunalni doprinos u iznosu 1.216.904,00 kn, gradske poreze u iznosu 1.148.372,00 kn, naknadu za priključak na komunalnu infrastrukturu u iznosu 1.207.179,00 kn, naknadu za uređenje voda u iznosu 1.096.632,00 kn (koja nije prihod grada Virovitice, nego se prikuplja u ime i za račun Hrvatskih voda), te komunalnu naknadu u iznosu 816.390,00 kn. Potraživanja s rokom dospijeca do godinu dana iznose 2.009.831,00 kn, do tri godine iznose 3.552.489,00 kn, do pet godina iznose 1.301.833,00 kn, a potraživanja s rokom dospijeca preko pet godina iznose 402.652,00 kn. Za preostala dospjela potraživanja u iznosu 680.332,00 kn koja se odnose na porez na potrošnju, grad Virovitica nema podataka o potraživanjima prema rokovima dospelosti. Potraživanja starija od tri godine najvećim dijelom se odnose na naknadu za priključak na komunalnu infrastrukturu. Potraživanja za gradske poreze koncem godine su veća u odnosu na ostvarene prihode u 2011., a pojedina potraživanja (naknada za priključak na komunalnu infrastrukturu, naknada iz cijene usluge odvoza komunalnog otpada i naknada iz cijene vode) su približno jednaka ostvarenim prihodima u 2011.

Za naplatu prihoda (potraživanja) upućivane su opomene, provođene su nagodbe o obročnoj otplati, pokretane su ovrhe na novčanim sredstvima, te ovrhe na nekretninama i pokretninama. Županijsko državno odvjetništvo poduzima mjere naplate koncesije, zakupa i prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, a dva komunalna društva u vlasništvu odnosno većinskom vlasništvu grada Virovitice poduzimaju mjere naplate naknade iz cijene vode i naknade iz cijene usluge odvoza komunalnog otpada. Za dospjela potraživanja za naknade za priključak na komunalnu infrastrukturu u iznosu 1.207.179,00 kn mjere naplate nisu poduzimane. Prema pisanom očitovanju odgovorne osobe, mjere naplate nisu poduzimane jer pojedina rješenja donesena od strane komunalnog društva nisu uručena građanima u skladu s odredbama Zakona o općem upravnom postupku, te zbog izmjene dopuštene visine naknade za priključak prema odredbama Uredbe o najvišem iznosu naknade za priključenje građevina i drugih nekretnina na komunalne vodne građevine. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena.

Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine. Mjere naplate su propisane odredbama Općeg poreznog zakona. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinica lokalne samouprave odgovorna su za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda na račun proračuna u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Tijekom 2011. otpisana su potraživanja u iznosu 237.339,00 kn (gradski porezi 117.940,00 kn, komunalna naknada 94.040,00 kn i druga potraživanja 25.359,00 kn). Grad Virovitica nije propisao kriterije i procedure za otpis potraživanja. Skreće se pažnja da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12). Navedena Uredba odnosi se na državu i lokalne jedinice.

S obzirom da su dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode vrijednosno značajna i da su otpisivana, proizlazi da poduzete mjere naplate nisu bile u dovoljnoj mjeri efikasne. Stoga, Državni ured za reviziju i dalje predlaže sustavno i kontinuirano provoditi sve propisane mjere naplate za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda, u skladu s odredbama Općeg poreznog zakona i odredbama Zakona o proračunu.

Potraživanja za porez na potrošnju koncem 2011. iznose 680.332,00 kn, što je skoro dva puta više u odnosu na ostvarene prihode u 2011. koji su iznosili 243.131,00 kn. Grad Virovitica je Odlukom o gradskim porezima iz lipnja 2006. te izmjenama iz prosinca 2007. i studenoga 2008. na Poreznu upravu prenio poslove obračuna, naplate i ovrhe radi naplate poreza na potrošnju. Porezna uprava dostavlja skupna mjesečna izvješća o utvrđenom i naplaćenom porezu na potrošnju, te je izvijestila grad Viroviticu da je u 2011. poduzela sve zakonom propisane mjere naplate (26 opomena, sedam rješenja o zabrani na plaću i 13 ovrha). Porezna uprava ne dostavlja analitičke podatke o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate s iznosima prema vrsti i obveznicima i drugo. Stoga, grad Virovitica nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti utjecati na učinkovitiju naplatu poreza na potrošnju.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor s Poreznom upravom kojim bi se ugovorila obveza Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira grad Viroviticu o obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirjenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate. Državni ured za reviziju je mišljenja da grad Virovitica treba uspostaviti bolju suradnju s Poreznom upravom ili razmotriti mogućnost preuzimanja navedenih poslova od Porezne uprave, radi učinkovitije naplate poreza na potrošnju.

- Zakonska regulativa i baze podataka

Grad Virovitica je donio akte o naplati prihoda koji se prema zakonskim odredbama moraju i mogu ostvarivati, osim poreza na korištenje javnih površina. Grad Virovitica nije odlukom o gradskim porezima uveo naplatu navedenog poreza jer su naplaćivani prihodi od zakupa javnih površina, te se obveznici nisu opterećivali još i porezom na korištenje javnih površina.

Grad Virovitica je ustrojio baze podataka za sve vrste prihoda, osim za porez na potrošnju. Za porez na potrošnju bazu podataka vodi Porezna uprava. Baze se ažuriraju uglavnom na temelju prijave korisnika, izdanih rješenja, zaključenih ugovora, uvidom u registar trgovačkog suda i središnji obrtni registar, te uvidom u objave u Narodnim novinama.

Pri ustrojavanju i vođenju baze podataka o obveznicima otežan je pristup podacima s kojima raspolažu druga nadležna tijela (Porezna uprava, MUP, Općinski sud). Iz navedenog razloga grad Virovitica nije u mogućnosti voditi cjelovitu i vjerodostojnu bazu podataka. Najveći broj obveznika u bazi podataka odnosi se na komunalnu naknadu. Grad Virovitica je koncem 2011. imao 8 558 aktivnih obveznika komunalne naknade. U pojedinim slučajevima grad Virovitica ne raspolaže točnim podacima o obveznicima, zbog nepravodobnog prijavljivanja promjene vlasnika odnosno korisnika.

Revizijom je ocjenjeno da bi baza podataka o obveznicima bila ažurnija, a u skladu s navedenim i naplata prihoda učinkovitija, kada bi se zakonima i drugim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta, odnosno na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi i drugim nadležnim tijelima.

- Organizacija i kontrola naplate prihoda

Poslove evidentiranja i naplate prihoda iz nadležnosti grada Virovitice obavlja Služba za financije. Navedene poslove obavljaju tri osobe na temelju rješenja o rasporedu na radna mjesta. Prisilnu naplatu provodi nekoliko odjela: Upravni odjel za imovinske i pravne poslove (pročelnik, viši stručni suradnik za prisilnu naplatu i viši referent za prisilnu naplatu), Upravni odjel za gospodarstvo i razvoj (viši stručni suradnik za upravne i pravne poslove), Upravni odjel za komunalne poslove i gradnju (viši stručni suradnik za upravne i pravne poslove), te Služba za financije (viši stručni suradnik za riznicu i viši stručni suradnik za proračun). Grad Virovitica je u svibnju 2012. donio Pravilnik o utvrđivanju i naplati gradskih prihoda kojim su utvrđeni način i postupak obračuna i naplate proračunskih prihoda, kao i praćenje naplate prihoda. Osoba za obavljanje kontrole naplate prihoda posebno nije imenovana, ali svaki pročelnik brine o naplati prihoda iz nadležnosti svog upravnog odjela. Tijekom 2011. o naplati prihoda izvještavan je zakonski predstavnik.

Državni ured za reviziju predlaže imenovati osobu zaduženu za kontrolu naplate prihoda radi donošenja prijedloga i mjera za poboljšanje naplate prihoda, odnosno navedene poslove utvrditi opisom postojećih radnih mjesta.

- Informiranje stanovništva

Informacije o gradu Virovitici iz raznih područja objavljuju se u tiskanim i elektroničkim medijima. Informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda provodi se usmeno prilikom dolaska građana u gradsku upravu radi preuzimanja rješenja i plaćanja naknada i poreza, zatim putem mjesnih odbora, lokalne radio postaje i službene mrežne stranice grada Virovitice na Internetu. Također se jednom godišnje tiskaju knjižice o ostvarenim godišnjim prihodima i njihovom trošenju, koje se dostavljaju svakom kućanstvu. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području grada Virovitice nisu provođene. Bolje i sustavno provođenje mjera informiranja utjecalo bi na podizanje svijesti obveznika i bolju naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području grada Virovitice.

Općina Crnac

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga općine Crnac, ustrojen je jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. u općini Crnac je bilo četvero zaposlenih, od kojih jedan na nepuno radno vrijeme. Općina Crnac nema proračunskih korisnika. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 1 467 stanovnika, 536 kućanstava i 751 stambenih jedinica.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Crnac, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 3.476.186,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 2.280.055,00 kn ili za 39,6%, zbog manje ostvarenih prihoda od tekućih i kapitalnih pomoći.

Vlastiti prihodi imaju udjel 30,8% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 65,8% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Crnac ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 11.

Tablica broj 11

Vlastiti prihodi općine Crnac za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	38.639	43.212	111,8
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (javne površine)	2.657	2.882	108,5
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	4.778	4.136	86,6
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	31.204	36.194	116,0
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	1.052.055	1.356.488	128,9
2.1.	Naknade za koncesiju	220.036	220.392	100,2
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	209.621	428.316	204,3
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	622.398	707.480	113,7
2.4.	Ostali prihodi od nefinancijske imovine	0	300	-
3.	Upravne i administrativne pristojbe (ostale pristojbe)	307	552	179,8
4.	Komunalni doprinosi i naknade	257.575	270.206	104,9
4.1.	Komunalni doprinos	1.970	1.574	79,9
4.2.	Komunalna naknada	255.605	219.852	86,0
4.3.	Naknade za priključak	0	48.780	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	66.422	143.474	216,0
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	3.243	4.166	128,5
5.2.	Doprinos za šume	56.176	113.152	201,4
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	7.003	26.156	373,5
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	356.139	472.449	132,7
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	321.522	437.742	136,1
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	34.617	34.707	100,3
	Ukupno	1.771.137	2.286.381	129,1

Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 2.286.381,00 kn, što je u odnosu na 2010. više za 515.244,00 kn ili 29,1%. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na rast prihoda od zakupa i iznajmljivanja imovine (zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države), a zatim i na rast prihoda od prodaje materijalne imovine (prodaja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države).

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi za 2011. su prihodi od naknade za korištenje nefinancijske imovine u iznosu 707.480,00 kn, koji čine 30,9% vlastitih prihoda (od čega su vrijednosno najznačajniji prihodi od naknade za eksploataciju mineralnih sirovina 702.980,00 kn). Slijede prihodi od prodaje materijalne imovine (poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države) u iznosu 437.742,00 kn ili 19,2%, te prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 428.316,00 kn ili 18,7% vlastitih prihoda (od čega su vrijednosno najznačajniji prihodi od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države 380.340,00 kn). Svi drugi prihodi iznose 712.843,00 kn i čine 31,2% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Crnac koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 12.

Tablica broj 12

Potraživanja općine Crnac koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.018.607	1.237.379	121,5
1.1.	Potraživanja za poreze	92.554	95.105	102,8
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	80.774	23.118	28,6
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	845.279	1.119.156	132,4
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	9.558.650	8.663.283	90,6
3.	Druga potraživanja	15.000	15.000	100,0
	Ukupno	10.592.257	9.915.662	93,6

Potraživanja su koncem 2010. iznosila 10.592.257,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 9.915.662,00 kn, što je za 676.595,00 kn ili 6,4% manje u odnosu na prethodnu godinu.

Nedospjela potraživanja iznose 8.456.670,00 kn, a vrijednosno najznačajnija se odnose na potraživanja od prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 8.011.321,00 kn.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 1.458.992,00 kn i čine 14,7% ukupnih potraživanja, od čega dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode iznose 1.443.992,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate vlastitih prihoda

Vlastiti prihodi općine Crnac su u 2011. ostvareni u iznosu 2.286.381,00 kn. Općina Crnac ostvaruje vlastite prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na prihode od komunalnih doprinosa i naknada i prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i dio prihoda po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Crnac na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Za prihode od općinskih poreza koji se odnose na porez na potrošnju, porez na korištenje javnih površina i porez na tvrtku ili naziv, naplatu obavlja Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju te rješenja o porezu na tvrtku i korištenje javnih površina.

Preostali dio prihoda od nefinancijske imovine (koncesija državnog poljoprivrednog zemljišta i naknada za eksploataciju mineralnih sirovina) i prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume i vodni doprinos) ostvaruju se na temelju obračuna obveznika ili rješenja odnosno ugovora koje su obveznici zaključili s nadležnim ministarstvima i drugim nadležnim pravnim osobama i na navedene prihode općina Crnac nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode koncem 2011. iznose 1.443.992,00 kn i čine 14,6% ukupnih potraživanja, te 63,2% ostvarenih vlastitih prihoda. Najvećim dijelom se odnose na potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu 595.553,00 kn i potraživanja od prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 420.055,00 kn. Slijede potraživanja za naknadu za uništene ceste od Hrvatskih šuma u iznosu 117.000,00 kn, potraživanja za općinske poreze u iznosu 95.105,00 kn, te druga potraživanja u iznosu 216.279,00 kn. Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode s rokom dospijeca do godinu dana iznose 609.118,00 kn, do tri godine iznose 345.935,00 kn, do pet godina iznose 29.973,00 kn i preko pet godina iznose 363.861,00 kn. Za preostala dospjela potraživanja u iznosu 95.105,00 kn koja se odnose na općinske poreze, Općina Crnac nema podataka o potraživanjima prema rokovima dospelosti. Potraživanja starija od tri godine uglavnom se odnose na komunalnu naknadu. Neka dospjela potraživanja (komunalna naknada i općinski porezi) su koncem godine veća u odnosu na ostvarene prihode u 2011., a potraživanja od prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države su približno jednaka ostvarenim приходima.

Tijekom 2011. i ranijih godina, za naplatu prihoda (potraživanja) za komunalnu naknadu, zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države upućivane su samo opomene te je u postupku jedna sudska tužba za prodaju poljoprivrednog zemljišta. Za naplatu komunalne naknade zaključivane su nagodbe o obročnoj otplati, a tijekom 2012. pokretane su ovrhe na novčanim sredstvima. Druge mjere naplate (ovrhe na novčanim sredstvima, nekretninama i pokretninama) nisu poduzimane. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine. Mjere naplate su propisane odredbama Općeg poreznog zakona. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinica lokalne samouprave odgovorna su za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda na račun proračuna u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Obveznicima zakupa i prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države koji su svoje obveze podmirivali nakon rokova dospijeca općina Crnac je obračunavala zatezne kamate. Ostalim obveznicima zatezne kamate nisu obračunavane, čime su u nepravedni položaj stavljeni obveznici koji uredno podmiruju dospjele obveze i koji plaćaju zatezne kamate, a osim toga, obračunom zateznih kamata povećava se i vjerojatnost naplate prihoda u rokovima dospelosti.

S obzirom da nisu provedene sve propisane mjere naplate, Državni ured za reviziju predlaže sustavno i kontinuirano provoditi sve propisane mjere naplate za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda, u skladu s odredbama Općeg poreznog zakona i odredbama Zakona o proračunu. Isto tako predlaže obračun i naplatu zateznih kamata svim obveznicima koji nisu podmirili svoje obveze u rokovima dospijeca kako bi naplata prihoda bila učinkovitija.

Potraživanja za općinske poreze koncem 2011. iznose 95.105,00 kn, što je dvostruko više u odnosu na ostvarene prihode u 2011. koji su iznosili 43.212,00 kn. Općina Crnac je Odlukom o općinskim porezima iz studenoga 2009. na Poreznu upravu prenijela poslove obračuna, naplate i ovrhe radi naplate općinskih poreza. Porezna uprava dostavlja općini Crnac skupna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a ne dostavlja analitičke podatke o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate (prema vrsti i obveznicima) i drugo. Iz navedenih razloga općina Crnac nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor s Poreznom upravom kojim bi se ugovorila obveza Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu Crnac o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate. Državni ured za reviziju je mišljenja da općina Crnac treba uspostaviti bolju suradnju s Poreznom upravom ili razmotriti mogućnost preuzimanja navedenih poslova od Porezne uprave, radi učinkovitije naplate općinskih poreza.

- Zakonska regulativa i baze podataka

Općina Crnac je donijela akte o naplati prihoda koji se prema zakonskim odredbama moraju i mogu ostvarivati, osim grobnih naknada. Odlukom o općinskim porezima iz studenoga 2009. uvedeni su svi općinski porezi te prirez porezu na dohodak u visini 5,0%. Općina Crnac je u Odluci o općinskim porezima navela da do daljnjega neće ubirati prirez porezu na dohodak. Prema pisanom očitovanju odgovorne osobe, prirez se ne ubire zbog malog broja zaposlenih na području općine Crnac. Prihodi od poreza na kuće za odmor nisu ostvareni, iako su uvedeni Odlukom o općinskim porezima, jer na području općine Crnac nema obveznika poreza na kuće za odmor. Nadalje, općina Crnac nije donijela odluku o visini spomeničke rente jer na području općine Crnac nema pravnih i fizičkih osoba, koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline. Općina Crnac je u 2010. ostvarila prihode od spomeničke rente koja se obračunava na ukupan prihod u skladu s odredbom članka 114.a Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Općina Crnac nije ostvarila prihode od grobnih naknada. Na području općine Crnac ima osam groblja. Općina Crnac nije donijela odluku o upravljanju grobljima, niti odluke o visini naknada za dodjelu grobnog mjesta i godišnje naknade za korištenje grobnog mjesta. Odredbom članka 18. Zakona o grobljima propisano je da je predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno donijeti propise o mjerilima i načinu dodjeljivanja i ustupanju grobnih mjesta na korištenje, održavanju groblja i uklanjanju otpada, uvjetima upravljanja grobljem, te uvjetima i mjerilima za plaćanje naknade kod dodjele grobnog mjesta i godišnje naknade za korištenje. Prema pisanom očitovanju odgovorne osobe, navedene odluke nisu donesene jer nije izrađen katastar groblja.

Državni ured za reviziju predlaže izraditi katastar groblja te donijeti uvjete i mjerila za plaćanje naknade kod dodjele grobnog mjesta i godišnje naknade za korištenje, odnosno postupiti u skladu s odredbama Zakona o grobljima.

Općina Crnac je ustrojila baze podataka za sve vrste prihoda, osim za općinske poreze. Za općinske poreze bazu podataka vodi Porezna uprava. Baze se ažuriraju uglavnom na temelju prijave korisnika, izdanih rješenja, zaključenih ugovora, uvidom u registar trgovačkog suda i središnji obrtni registar, te uvidom u objave u Narodnim novinama.

Pri ustrojavanju i vođenju baze podataka o obveznicima otežan je pristup podacima s kojima raspolažu druga nadležna tijela (Porezna uprava, MUP, Općinski sud). Iz navedenog razloga općina Crnac nije u mogućnosti voditi cjelovitu i vjerodostojnu bazu podataka. Najveći broj obveznika u bazi podataka odnosi se na komunalnu naknadu. Općina je koncem 2011. imala 670 aktivnih obveznika komunalne naknade i deset neaktivnih obveznika. Neaktivni obveznici odnose se na vlasnike koji su napustili svoje kuće, a općini Crnac nisu prijavili promjenu adrese. Zbog nepravodobnog prijavljivanja promjene vlasnika odnosno korisnika, općina Crnac u pojedinim slučajevima ne raspolaže točnim podacima o obveznicima.

Revizijom je ocjenjeno da bi baza podataka o obveznicima bila ažurnija, a u skladu s navedenim i naplata prihoda učinkovitija, kada bi se zakonima i drugim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta, odnosno na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi i drugim nadležnim tijelima.

- Računovodstvene evidencije potraživanja

Za evidentiranje i naplatu prihoda iz nadležnosti općine Crnac vode se propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Računalni sustav omogućava istodoban unos podataka o приходima i potraživanjima u glavnu knjigu i pomoćne knjige (analitičke evidencije). Podaci o potraživanjima prema rokovima dospelosti se ručno obrađuju, jer računalni program ne omogućava vođenje evidencija potraživanja prema rokovima dospelosti.

Državni ured za reviziju predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja potraživanja kako bi se osigurao i olakšao pregled prema rokovima dospelosti kod svih vrsta potraživanja, radi izbjegavanja zastare.

Financijskom revizijom za 2010. je utvrđeno da neka imovina nije iskazana u poslovnim knjigama. Dio te imovine odnosi se na poljoprivredno i građevinsko zemljište. Općina Crnac nema podatke o nabavnoj odnosno procijenjenoj vrijednosti zemljišta. U glavnoj knjizi na računu imovine iskazani su drugi poslovni građevinski objekti, a nije vidljivo na koje se objekte odnosi. Navedene nepravilnosti nisu otklonjene tijekom 2011. Odredbom članka 5. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisano je da su jedinice lokalne samouprave obvezne u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Zbog nepostojanja potrebnih podataka otežano je raspolaganje zemljištem, što za posljedicu može imati neostvarivanje prihoda od koncesije, zakupa i prodaje zemljišta.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za utvrđivanje vrijednosti zemljišta i druge imovine, te evidentirati u poslovnim knjigama općine Crnac, koja bi bila osnova za planiranje prihoda proračuna i donošenje akata o raspolaganju.

- Organizacija i kontrola naplate

Obračun i naplatu prihoda iz nadležnosti općine Crnac te poduzimanje mjera naplate obavlja jedinstveni upravni odjel. U navedenom odjelu su dvije zaposlenice (računovodstveni i administrativni referent) koje obavljaju navedene poslove, kao i sve druge poslove za potrebe općine Crnac. Osobe za obavljanje poslova i kontrole naplate prihoda nisu imenovane zbog malog broja zaposlenih u općini Crnac. Općina Crnac nije donijela pisane procedure o naplati prihoda i kontroli procesa vezanih uz obračunavanje, evidentiranje i naplatu prihoda. Tijekom 2011. o naplati prihoda izvještavan je zakonski predstavnik.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti proceduru za naplatu i kontrolu naplate prihoda kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera, te pratiti rezultate mjera kao osnovu za odlučivanje u postupanju s potraživanjima.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Crnac iz raznih područja te informiranje stanovništva provodi se putem oglasnih ploča, lokalne radio postaje i službene mrežne stranice općine Crnac na Internetu. Informiranje stanovništva o obvezi prijave plaćanja ili nastalih promjena koje su dužni sami prijaviti uglavnom se provodi usmeno prilikom dolaska mještana u općinu Crnac radi preuzimanja rješenja i plaćanja naknada i poreza. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Crnac nisu provedene. Bolje i sustavno provođenje mjera informiranja utjecalo bi na podizanje svijesti obveznika i bolju naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Crnac.

Općina Čačinci

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga općine Čačinci, ustrojen je jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Čačinci je imala šestero zaposlenih, od kojih je jedan zaposlen na nepuno radno vrijeme. Općina Čačinci nema proračunske korisnike. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 2 775 stanovnika, 1 053 kućanstava i 1 415 stambenih jedinica.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Čačinci, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 4.169.069,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 3.639.270,00 kn ili za 46,6%. Na smanjenje prihoda najviše su utjecale tekuće i kapitalne pomoći koje su za 2011. ostvarene manje za 3.735.807,00 kn ili 87,8% u odnosu na prethodnu godinu

Vlastiti prihodi imaju udjel 17,5% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 33,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Čačinci ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 13.

Tablica broj 13

Vlastiti prihodi općine Čačinci za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	79.741	72.407	90,8
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (javne površine)	720	200	27,8
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	27.763	29.262	105,4
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	51.258	42.945	83,8
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	519.196	371.873	71,6
2.1.	Naknade za koncesiju	283.536	178.972	63,1
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	230.143	192.632	83,7
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	5.517	269	4,9
3.	Upravne i administrativne pristojbe (ostale pristojbe)	1.073	537	50,0
4.	Komunalni doprinosi i naknade	243.770	235.009	96,4
4.1.	Komunalni doprinos	8.274	4.204	50,8
4.2.	Komunalna naknada	235.496	230.805	98,0
5.	Prihodi po posebnim propisima	514.346	431.402	83,9
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	1.615	2.794	173,0
5.2.	Doprinos za šume	305.358	273.827	89,7
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	207.373	154.781	74,6
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	9.926	273.290	-
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	1.242	243.738	-
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	8.684	29.552	340,3
	Ukupno	1.368.052	1.384.518	101,2

Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 1.384.518,00 kn, što je u odnosu na 2010. više za 16.466,00 kn ili 1,2%. Povećanje se odnosi na rast prihoda od prodaje nefinancijske imovine (prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države), dok je kod većine drugih vlastitih prihoda zabilježen pad u odnosu na prethodnu godinu.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi za 2011. su prihodi od doprinosa za šume u iznosu 273.827,00 kn, koji čine 19,8% vlastitih prihoda.

Slijede prihodi od prodaje materijalne imovine (poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države) u iznosu 243.738,00 kn ili 17,6%, te prihodi od komunalne naknade u iznosu 230.805,00 kn ili 16,7% vlastitih prihoda. Svi drugi prihodi iznose 636.148,00 kn i čine 45,9% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Čačinci koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 14.

Tablica broj 14

Potraživanja općine Čačinci koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.569.046	1.561.768	99,5
1.1.	Potraživanja za poreze	244.851	195.010	79,6
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	115.337	164.111	142,3
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	1.206.318	1.200.107	99,5
1.4.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	2.540	2.540	100,0
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	395.098	1.980.646	501,3
3.	Druga potraživanja	900	2.116	235,1
	Ukupno	1.965.044	3.544.530	180,4

Potraživanja su koncem 2010. iznosila 1.965.044,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 3.544.530,00 kn, što je za 1.579.486,00 kn ili 80,4% više u odnosu na prethodnu godinu. Najviše su porasla potraživanja od prodaje nefinancijske imovine (nedospjela potraživanja od prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države).

Nedospjela potraživanja iznose 2.023.152,00 kn, a vrijednosno najznačajnija se odnose na potraživanja od prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 1.734.516,00 kn.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 1.521.378,00 kn i čine 42,9% ukupnih potraživanja, od čega dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode iznose 1.516.722,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate vlastitih prihoda

Vlastiti prihodi općine Čačinci su u 2011. ostvareni u iznosu 1.384.518,00 kn. Općina Čačinci ostvaruje vlastite prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na prihode od komunalnih doprinosa i naknada i prihode od prodaje nefinancijske imovine, te manji dio prihoda od općinskih poreza (porez na korištenje javnih površina), dio prihoda od nefinancijske imovine i dio prihoda po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Čačinci na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Za veći dio prihoda od općinskih poreza koji se odnose na porez na potrošnju i porez na tvrtku ili naziv, naplatu obavlja Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku.

Preostali dio prihoda od nefinancijske imovine (koncesija državnog poljoprivrednog zemljišta i spomenička renta na ukupan prihod) i prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume i vodni doprinos) ostvaruju se na temelju obračuna obveznika ili rješenja odnosno ugovora koje su obveznici zaključili s nadležnim ministarstvima i drugim nadležnim pravnim osobama i na navedene prihode općina Čačinci nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode koncem 2011. iznose 1.516.722,00 kn i čine 42,8% ukupnih potraživanja te su za 9,5% veća u odnosu na ostvarene vlastite prihode. Najvećim dijelom se odnose na potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu 481.780,00 kn, naknadu za uređenje voda u iznosu 278.124,00 kn (koja nije prihod općine Čačinci, nego se prikuplja u ime i za račun Hrvatskih voda), naknade za priključak na komunalnu infrastrukturu u iznosu 220.349,00 kn i općinske poreze u iznosu 195.010,00 kn. Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode s rokom dospijeća do godinu dana iznose 411.549,00 kn, do tri godine iznose 385.170,00 kn, do pet godina iznose 268.096,00 kn i preko pet godina iznose 258.017,00 kn. Za preostala dospjela potraživanja u iznosu 193.890,00 kn koja se odnose na općinske poreze, općina Čačinci nema podataka o potraživanjima prema rokovima dospelosti. Potraživanja starija od tri godine najvećim dijelom se odnose na komunalnu naknadu i naknade za priključak na komunalnu infrastrukturu. Neka dospjela potraživanja (komunalna naknada, naknade za priključak na komunalnu infrastrukturu, općinski porezi i zakup poslovnih prostora) su koncem godine veća u odnosu na ostvarene prihode u 2011.

Tijekom 2011. i ranijih godina za naplatu prihoda (potraživanja) za komunalnu naknadu, naknadu za uređenje voda, prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i prodaju stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo upućivane su opomene. Druge mjere naplate nisu poduzimane. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine. Mjere naplate su propisane odredbama Općeg poreznog zakona. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinica lokalne samouprave odgovorna su za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda na račun proračuna u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Obveznicima koji su svoje obveze podmirivali nakon rokova dospijeća općina Čačinci nije obračunavala zatezne kamate čime su u nepravedni položaj stavljeni obveznici koji uredno podmiruju dospjele obveze, a osim toga, obračunom zateznih kamata povećava se i vjerojatnost naplate prihoda u rokovima dospelosti.

S obzirom da su dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode vrijednosno značajna i da su veća u odnosu na ostvarene godišnje vlastite prihode, da potraživanja starija od tri godine iznose 526.113,00 kn ili 34,7% dospjelih potraživanja vezanih uz vlastite prihode, te da nisu provođene sve propisane mjere naplate, Državni ured za reviziju predlaže sustavno i kontinuirano provoditi sve propisane mjere naplate za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda u skladu s odredbama Općeg poreznog zakona i odredbama Zakona o proračunu. Isto tako predlaže obračun i naplatu zateznih kamata svim obveznicima koji nisu podmirili svoje obveze u rokovima dospijeća kako bi naplata prihoda bila učinkovitija.

Potraživanja za općinske poreze koncem 2011. iznose 195.010,00 kn, što je dvostruko više u odnosu na ostvarene prihode u 2011. koji su iznosili 72.407,00 kn. Općina Čačinci je Odlukom o općinskim porezima iz 2003. na Poreznu upravu prenijela poslove obračuna, naplate i ovrhe radi naplate općinskih poreza. Općina Čačinci je u travnju 2011. donijela novu Odluku o općinskim porezima, kojom je preuzela poslove obračuna, naplate i ovrhe radi naplate poreza na korištenje javnih površina. Porezna uprava dostavlja općini Čačinci skupna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a ne dostavlja analitičke podatke o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate (prema vrsti i obveznicima) i drugo. Iz navedenih razloga općina Čačinci nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor s Poreznom upravom kojim bi se ugovorila obveza Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu Čačinci o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate. Državni ured za reviziju je mišljenja da općina Čačinci treba uspostaviti bolju suradnju s Poreznom upravom ili razmotriti mogućnost preuzimanja preostalih poslova naplate općinskih poreza (porez na tvrtku ili naziv i porez na potrošnju) od Porezne uprave, radi učinkovitije naplate općinskih poreza.

- Zakonska regulativa i baze podataka

Općina Čačinci je donijela akte o naplati prihoda koji se prema zakonskim odredbama moraju i mogu ostvarivati, osim prireza porezu na dohodak, poreza na kuće za odmor i grobnih naknada. Općina Čačinci nije donijela odluku o visini spomeničke rente jer na području općine Čačinci nema pravnih i fizičkih osoba, koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline. Općina Čačinci ostvaruje prihode od spomeničke rente koja se obračunava na ukupan prihod u skladu s odredbom članka 114.a Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Općina Čačinci nije ostvarila prihode od poreza na kuće za odmor, iako je bio uveden Odlukom o općinskim porezima iz ranijih godina. U travnju 2011. općina Čačinci je donijela novu Odluku o općinskim porezima, prema kojoj više nije predviđena naplata poreza na kuće za odmor.

Općina Čačinci nije ostvarila prihode od grobnih naknada. Na području općine Čačinci ima jedanaest groblja. Općina Čačinci nije donijela odluku o upravljanju grobljima niti odluke o visini naknada za dodjelu grobnog mjesta i godišnje naknade za korištenje grobnog mjesta. Odredbom članka 18. Zakona o grobljima propisano je da je predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno donijeti propise o mjerilima i načinu dodjeljivanja i ustupanju grobnih mjesta na korištenje, održavanju groblja i uklanjanju otpada, uvjetima upravljanja grobljem, te uvjetima i mjerilima za plaćanje naknade kod dodjele grobnog mjesta i godišnje naknade za korištenje. Prema pisanom očitovanju odgovorne osobe, u tijeku je izrada katastra groblja i u pripremi je odluka o grobljima.

Državni ured za reviziju predlaže izraditi katastar groblja te donijeti uvjete i mjerila za plaćanje naknade kod dodjele grobnog mjesta i godišnje naknade za korištenje, odnosno postupiti u skladu s odredbama Zakona o grobljima.

Općina Čačinci je ustrojila baze podataka za sve vrste prihoda, osim za općinske poreze. Za općinske poreze bazu podataka vodi Porezna uprava.

Baze se ažuriraju uglavnom na temelju prijava korisnika, izdanih rješenja, zaključenih ugovora, uvidom u registar trgovačkog suda i središnji obrtni registar, te uvidom u objave u Narodnim novinama. Pri ustrojavanju i vođenju baze podataka o obveznicima otežan je pristup podacima s kojima raspolažu druga nadležna tijela (Porezna uprava, MUP, Općinski sud). Iz navedenog razloga općina Čačinci nije u mogućnosti voditi cjelovitu i vjerodostojnu bazu podataka. Najveći broj obveznika u bazi podataka odnosi se na komunalnu naknadu. Općina Čačinci je koncem 2011. imala 1 033 aktivnih obveznika komunalne naknade. U pojedinim slučajevima općina Čačinci ne raspolaže točnim podacima o obveznicima, zbog nepravodobnog prijavljivanja promjene vlasnika odnosno korisnika.

Revizijom je ocjenjeno da bi baza podataka o obveznicima bila ažurnija, a u skladu s navedenim i naplata prihoda učinkovitija, kada bi se zakonima i drugim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta, odnosno na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi i drugim nadležnim tijelima.

- Računovodstvene evidencije potraživanja

Za evidentiranje i naplatu prihoda iz nadležnosti općine Čačinci vode se propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Računalni sustav omogućava istodoban unos podataka o приходima i potraživanjima u glavnu knjigu i pomoćne knjige (analitičke evidencije). Podaci o potraživanjima prema rokovima dospelosti se ručno obrađuju, jer računalni program ne omogućava vođenje evidencija potraživanja prema rokovima dospelosti.

Državni ured za reviziju predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja potraživanja kako bi se osigurao i olakšao pregled prema rokovima dospelosti kod svih vrsta potraživanja, radi izbjegavanja zastare.

- Organizacija i kontrola naplate

Obračun i naplatu prihoda iz nadležnosti općine Čačinci te poduzimanje mjera naplate obavlja jedinstveni upravni odjel. Jedna osoba iz navedenog odjela (šef računovodstva) obavlja poslove obračuna i naplate prihoda, a druga osoba (referent za komunalne i stambene poslove) poduzima mjere naplate prihoda. Navedene osobe obavljaju i sve druge poslove za potrebe općine Čačinci. Osobe za obavljanje poslova i kontrole naplate prihoda nisu imenovane zbog malog broja zaposlenih u općini Čačinci. Općina Čačinci nije donijela pisane procedure o naplati prihoda i kontroli procesa vezanih uz obračunavanje, evidentiranje i naplatu prihoda. Tijekom 2011. o naplati prihoda izvještavan je zakonski predstavnik.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti proceduru za naplatu i kontrolu naplate prihoda kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera, te pratiti rezultate mjera kao osnovu za odlučivanje u postupanju s potraživanjima.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Čačinci iz raznih područja te informiranje stanovništva provodi se putem oglasnih ploča i službene mrežne stranice općine Čačinci na Internetu.

Informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda te obvezi prijave plaćanja ili nastalih promjena koje su dužni sami prijaviti uglavnom se provodi usmeno prilikom dolaska mještana u općinu Čačinci radi preuzimanja rješenja i plaćanja naknada i poreza. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Čačinci nisu provođene. Bolje i sustavno provođenje mjera informiranja utjecalo bi na podizanje svijesti obveznika i bolju naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Čačinci.

Općina Čađavica

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga općine Čađavica, ustrojen je jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. u općini Čađavica je bilo šestero zaposlenih, od čega je jedan zaposlen na nepuno radno vrijeme. Općina Čađavica nema proračunske korisnike. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 1 997 stanovnika, 760 kućanstava i 1 140 stambenih jedinica.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Čađavica, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 3.710.237,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 3.347.157,00 kn ili za 47,4%. Na smanjenje prihoda najviše su utjecale tekuće pomoći koje su za 2011. ostvarene manje za 3.003.322,00 kn ili 78,0% u odnosu na prethodnu godinu.

Vlastiti prihodi imaju udjel 18,9% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 35,5% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Čađavica ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 15.

Tablica broj 15

Vlastiti prihodi općine Čađavica za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	31.747	52.375	165,0
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	4.178	7.822	187,2
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	27.569	44.553	161,6
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	708.300	544.170	76,8
2.1.	Naknade za koncesiju	42.933	3.430	8,0
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	648.523	534.176	82,4
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	16.844	6.564	39,0
3.	Upravne i administrativne pristojbe (državne pristojbe)	184	245	133,2
4.	Komunalni doprinosi i naknade	487.809	464.688	95,3
4.1.	Komunalni doprinos	0	12.596	-
4.2.	Komunalna naknada	360.024	366.550	101,8
4.3.	Naknade za priključak	127.785	85.542	66,9
5.	Prihodi po posebnim propisima	58.444	149.848	256,4
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	0	3.595	-
5.2.	Doprinos za šume	58.444	146.253	250,2
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	44.781	105.469	235,5
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	5.680	99.398	-
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	39.101	6.071	15,5
	Ukupno	1.331.265	1.316.795	98,9

Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 1.316.795,00 kn, što je u odnosu na 2010. manje za 14.470,00 kn ili 1,1%. Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi za 2011. su prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 534.176,00 kn, koji čine 40,6% vlastitih prihoda (od čega su prihodi od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države 496.248,00 kn). Slijede prihodi od komunalne naknade u iznosu 366.550,00 kn ili 27,8% vlastitih prihoda. Svi drugi prihodi iznose 416.069,00 kn i čine 31,6% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Čađavica koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 16.

Tablica broj 16

Potraživanja općine Čađavica koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.090.033	1.622.521	148,9
1.1.	Potraživanja za poreze	278.794	368.775	132,3
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	133.683	283.409	212,0
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	677.556	915.085	135,1
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	0	55.252	-
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	95.459	734.901	769,9
	Ukupno	1.185.492	2.357.422	198,9

Potraživanja su koncem 2010. iznosila 1.185.492,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 2.357.422,00 kn, što je za 1.171.930,00 kn ili 98,9% više u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na povećanje nedospjelih potraživanja od prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države. Tijekom 2011. prodano je zemljište ukupne površine 85,74 ha. Rokovi otplate ugovoreni su do 15 godina. Unutar potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade najviše su porasla potraživanja za komunalnu naknadu za 50,6% u odnosu na prethodnu godinu.

Nedospjela potraživanja iznose 687.473,00 kn, a odnose se na potraživanja od prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 639.627,00 kn i potraživanja od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo u iznosu 47.846,00 kn.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 1.669.949,00 kn i čine 70,8% ukupnih potraživanja. Navedena potraživanja u cijelosti su vezana uz vlastite prihode.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate vlastitih prihoda

Vlastiti prihodi općine Čađavica su u 2011. ostvareni u iznosu 1.316.795,00 kn. Općina Čađavica ostvaruje vlastite prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na prihode od komunalnih doprinosa i naknada (osim naknade za uređenje voda), prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine, naplatu obavlja općina Čađavica na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju i porez na tvrtku ili naziv naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za eksploataciju mineralnih sirovina i spomenička renta na ukupan prihod), zatim naknada za uređenje voda (evidentirana unutar prihoda od komunalnih doprinosa i naknada), te prihodi po posebnim propisima (doprinos za šume i vodni doprinos) ostvaruju se na temelju obračuna obveznika i na navedene prihode općina Čađavica nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode koncem 2011. iznose 1.669.949,00 kn i čine 70,8% ukupnih potraživanja, te su za 26,8% veća u odnosu na ostvarene vlastite prihode. Najvećim dijelom se odnose na općinske poreze u iznosu 368.775,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 326.738,00 kn, vodni doprinos u iznosu 245.252,00 kn i zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 230.842,00 kn. Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode s rokom dospijeaća do godinu dana iznose 490.662,00 kn, do tri godine iznose 244.039,00 kn, do pet godina iznose 40.567,00 kn i preko pet godina iznose 31.959,00 kn (sufinanciranje mještana). Za preostala dospjela potraživanja u iznosu 862.722,00 kn koja se odnose na općinske poreze, komunalnu naknadu i naknadu za uređenje voda (koja nije prihod općine Čađavica već se prikuplja u ime i za račun Hrvatskih voda), općina Čađavica nema podataka o potraživanjima prema rokovima dospelosti. Neka, vrijednosno značajnija dospjela potraživanja (komunalna naknada, općinski porezi, naknada za uređenje voda i vodni doprinos) su koncem godine nekoliko puta veća u odnosu na ostvarene prihode u 2011.

Tijekom 2011. za naplatu prihoda (potraživanja) za komunalnu naknadu, naknadu za uređenje voda i zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države upućivane su opomene, pokretane su sudske tužbe i ovrhe na novčanim sredstvima. Za naplatu prihoda (potraživanja) za prodaju stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo upućivane su opomene i provedene su nagodbe o obročnoj otplati. Za sva ostala potraživanja s rokom dospijeaća do tri godine upućivane su opomene, dok druge mjere naplate nisu poduzimane. Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, nisu se provodile. Najviše poteškoća u naplati ima kod komunalne naknade, jer značajan broj obveznika su korisnici socijalne skrbi. Potraživanja se od nekih obveznika komunalne naknade ne uspijevaju naplatiti ni nakon poduzetih mjera naplate. Iako računalni sustav općine Čađavica ne omogućava vođenje evidencije potraživanja za komunalnu naknadu prema rokovima dospelosti, općina Čađavica je ručnom obradom došla do podatka da potraživanja za komunalnu naknadu s rokom dospijeaća preko pet godina iznose 167.209,00 kn. Prema pisanoj izjavi odgovorne osobe, navedena potraživanja zbog nemogućnosti naplate bit će predložena za otpis koncem 2012. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla zastara. Mjere naplate su propisane odredbama Općeg poreznog zakona. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinica lokalne samouprave odgovorna su za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda na račun proračuna u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Tijekom 2011. otpisana su potraživanja za općinske poreze u iznosu 12.993,00 kn. Porezna uprava je u 2011. otpisala navedena potraživanja s rokom dospelosti do 2000., na temelju Odluke državnog tajnika - ravnatelja Porezne uprave iz srpnja 2011. Općina Čađavica nije propisala kriterije i procedure za otpis općinskih poreza i drugih potraživanja. Skreće se pažnja da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12). Navedena Uredba odnosi se na državu i lokalne jedinice.

Obveznicima komunalne naknade koji nisu plaćali u rokovima dospijeaća općina Čađavica je obračunavala zatezne kamate. Ostalim obveznicima općina Čađavica nije obračunavala zatezne kamate čime su u nepravedni položaj stavljeni obveznici koji uredno podmiruju dospjele obveze i koji plaćaju zatezne kamate, a osim toga, obračunom zatezних kamata povećava se i vjerojatnost naplate prihoda u rokovima dospelosti.

S obzirom da su dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode vrijednosno značajna i da prelaze visinu ostvarenih godišnjih vlastitih prihoda, te da sve propisane mjere naplate nisu provođene za sve vrste potraživanja, Državni ured za reviziju predlaže sustavno i kontinuirano provoditi sve propisane mjere naplate za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda, u skladu s odredbama Općeg poreznog zakona i odredbama Zakona o proračunu. Isto tako predlaže obračun i naplatu zatezних kamata svim obveznicima koji nisu podmirili svoje obveze u rokovima dospijeca kako bi naplata prihoda bila učinkovitija.

Potraživanja za općinske poreze koncem 2011. iznose 368.775,00 kn, što je šest puta više u odnosu na ostvarene prihode u 2011. koji su iznosili 52.375,00 kn. Općina Čađavica je odlukom iz prosinca 2001. na Poreznu upravu prenijela poslove obračuna, naplate i ovrhe radi naplate općinskih poreza. Porezna uprava dostavlja općini Čađavica skupna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a ne dostavlja analitičke podatke o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate (prema vrsti i obveznicima) i drugo. Iz navedenih razloga općina Čađavica nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor s Poreznom upravom kojim bi se ugovorila obveza Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu Čađavica o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate. Državni ured za reviziju je mišljenja da općina Čađavica treba uspostaviti bolju suradnju s Poreznom upravom ili razmotriti mogućnost preuzimanja navedenih poslova od Porezne uprave, radi učinkovitije naplate općinskih poreza.

- Zakonska regulativa i baze podataka

Općina Čađavica je donijela akte o naplati prihoda koji se prema zakonskim odredbama moraju i mogu ostvarivati, osim poreza na kuće za odmor i prireza porezu na dohodak. Porez na kuće za odmor nije uveden jer na području općine Čađavica nema obveznika poreza na kuće za odmor, a prirez porezu na dohodak nije uveden zbog teške gospodarske situacije i pripadnosti trećoj skupini područja posebne državne skrbi. Općina Čađavica nije donijela odluku o visini spomeničke rente jer na području općine Čađavica nema pravnih i fizičkih osoba, koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline. Općina Čađavica ostvaruje prihode od spomeničke rente koja se obračunava na ukupan prihod u skladu s odredbom članka 114.a Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Općina Čađavica nije ostvarila prihode od poreza na korištenje javnih površina. Porez na korištenje javnih površina uveden je Odlukom o općinskim porezima iz prosinca 2001. Odlukom je utvrđena visina, način obračuna i plaćanja navedenog poreza. Nadalje, Odlukom o općinskim porezima uveden je porez na neobrađeno obradivo poljoprivredno zemljište, što nije u skladu s Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske iz veljače 2007. kojom su, pored ostaloga, ukinute odredbe Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje reguliraju navedeno područje. Navedeni porez općina Čađavica nije naplaćivala zbog neriješenih imovinsko pravnih odnosa.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti odluku o općinskim porezima s Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske i odredbama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Općina Čađavica je ustrojila baze podataka za sve vrste prihoda, osim za općinske poreze. Za općinske poreze bazu podataka vodi Porezna uprava. Baze se ažuriraju uglavnom na temelju prijave korisnika, izdanih rješenja, zaključenih ugovora, uvidom u registar trgovačkog suda i središnji obrtni registar, te uvidom u objave u Narodnim novinama. Pri ustrojavanju i vođenju baze podataka o obveznicima otežan je pristup podacima s kojima raspolažu druga nadležna tijela (Porezna uprava, MUP, Općinski sud). Iz navedenog razloga općina Čađavica nije u mogućnosti voditi cjelovitu i vjerodostojnu bazu podataka. Najveći broj obveznika u bazi podataka odnosi se na komunalnu naknadu. Općina Čađavica je koncem 2011. imala 977 obveznika komunalne naknade. U pojedinim slučajevima općina Čađavica ne raspolaže točnim podacima o obveznicima, zbog nepravodobnog prijavljivanja promjene vlasnika odnosno korisnika.

Revizijom je ocjenjeno da bi baza podataka o obveznicima bila ažurnija, a u skladu s navedenim i naplata prihoda učinkovitija, kada bi se zakonima i drugim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta, odnosno na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi i drugim nadležnim tijelima.

- Računovodstvene evidencije potraživanja

Za evidentiranje i naplatu prihoda iz nadležnosti općine Čađavica vode se propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Računalni sustav omogućava istodoban unos podataka o prihodima i potraživanjima u glavnu knjigu i pomoćne knjige. Općina Čađavica nema podataka o potraživanjima prema rokovima dospelosti za općinske poreze, komunalnu naknadu i naknadu za uređenje voda (koja nije prihod općine Čađavica već se prikuplja u ime i za račun Hrvatskih voda) u iznosu 862.722,00 kn. Podaci o rokovima dospelosti ostalih dospjelih potraživanja obrađuju se ručno, jer računalni program ne omogućava vođenje evidencija potraživanja prema rokovima dospelosti. Prema odredbi članka 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitička knjigovodstva potraživanja, između ostalog, prema rokovima dospelosti.

Državni ured za reviziju predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja potraživanja kako bi se osigurao pregled prema rokovima dospelosti kod svih vrsta potraživanja, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, a radi izbjegavanja zastare.

Financijskom revizijom za 2010. je utvrđeno da neka imovina nije iskazana u poslovnim knjigama. Dio te imovine odnosi se na poljoprivredno i građevinsko zemljište. Općina Čađavica nema podataka o nabavnoj ni procijenjenoj vrijednosti zemljišta. U tijeku je postupak sređivanja podataka u zemljišnim knjigama. Odredbom članka 5. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisano je da su jedinice lokalne samouprave obvezne u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Zbog nepostojanja potrebnih podataka otežano je raspolaganje zemljištem, što za posljedicu može imati neostvarivanje prihoda od koncesije, zakupa i prodaje zemljišta.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za utvrđivanje vrijednosti zemljišta i druge imovine, te evidentirati u poslovnim knjigama općine Čađavica, koja bi bila osnova za planiranje prihoda proračuna i donošenje akata o raspolaganju.

- Organizacija i kontrola naplate

Obračun i naplatu prihoda iz nadležnosti općine Čađavica te poduzimanje mjera naplate obavlja troje zaposlenih iz jedinstvenog upravnog odjela. Navedeni zaposlenici obavljaju i druge poslove za potrebe općine Čađavica. S obzirom da općina Čađavica nema pravnika (prema stručnoj spremi), dio poslova prisilne naplate obavljaju i druge pravne osobe (odvjetnik i županijsko državno odvjetništvo). Ugovor s odvjetnikom nije zaključen, niti su vidljivi učinci poduzetih mjera od strane odvjetnika. Osobe za obavljanje poslova i kontrole naplate prihoda nisu imenovane zbog malog broja zaposlenih u općini Čađavica. Općina Čađavica nije donijela pisane procedure o naplati prihoda i kontroli procesa vezanih uz obračunavanje, evidentiranje i naplatu prihoda. Tijekom 2011. o naplati prihoda izvještavan je zakonski predstavnik.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti proceduru za naplatu i kontrolu naplate prihoda kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera, te pratiti rezultate mjera kao osnovu za odlučivanje u postupanju s potraživanjima.

- Informiranje stanovništva

Općina Čađavica nema svoje službene mrežne stranice na Internetu. Informiranje stanovništva o važnosti ispunjavanja obveza i naplate općinskih prihoda, kao i o potrebi i zakonskoj obvezi ažuriranja podataka za komunalnu naknadu uglavnom se provodi putem oglasnih ploča koje postoje u svim naseljima općine Čađavica i na sastancima mjesnih odbora. Namjena trošenja prihoda od komunalne naknade i komunalnog doprinosa navodi se u rješenjima koje se ispostavljaju svakom obvezniku plaćanja. Posebne mjere informiranja stanovništva (putem tiskanih informativnih letaka, novina i drugo) o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Čađavica nisu provođene. Bolje i sustavno provođenje mjera informiranja utjecalo bi na podizanje svijesti obveznika i bolju naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Čađavica.

Općina Gradina

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga općine Gradina, ustrojen je jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Gradina je imala 20 zaposlenika, od čega 13 na određeno vrijeme u Programu javnih radova. Općina Gradina nema proračunske korisnike. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 3 825 stanovnika, 1 277 kućanstava i 1 743 stambenih jedinica.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Gradina, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 4.958.873,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 8.902.909,00 kn ili za 64,2%. Na smanjenje prihoda najviše su utjecale tekuće i kapitalne pomoći koje su za 2011. ostvarene manje za 8.141.773,00 kn ili 86,6% u odnosu na prethodnu godinu.

Vlastiti prihodi imaju udjel 16,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 27,3% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Gradina ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 17.

Tablica broj 17

Vlastiti prihodi općine Gradina za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	19.467	27.285	140,2
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	0	100	-
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	10.275	9.741	94,8
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	9.192	17.444	189,8
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	1.155.240	702.295	60,8
2.1.	Naknade za koncesiju	37.334	35.454	95,0
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	1.117.591	666.769	59,7
2.3.	Ostali prihodi od nefinancijske imovine	315	72	22,9
3.	Komunalni doprinosi i naknade	336.102	469.696	139,7
3.1.	Komunalni doprinos	49.345	52.247	105,9
3.2.	Komunalna naknada	286.757	367.049	128,0
3.3.	Naknade za priključak	0	50.400	-
4.	Prihodi po posebnim propisima	664.740	101.708	15,3
4.1.	Doprinos za šume	880	635	72,2
4.2.	Ostali prihodi po posebnim propisima	663.860	101.073	15,2
5.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	65.909	52.846	80,2
5.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	64.124	51.025	79,6
5.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	1.785	1.821	102,0
	Ukupno	2.241.458	1.353.830	60,4

Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 1.353.830,00 kn, što je u odnosu na 2010. manje za 887.628,00 kn ili 39,6%. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na pad prihoda od zakupa i iznajmljivanja imovine (pretežno zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države), te pad ostalih prihoda po posebnim propisima (pretežno jamčevine po natječajima za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i razni povrati sredstava).

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi za 2011. su prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 666.769,00 kn, koji čine 49,3% vlastitih prihoda (od čega su vrijednosno najznačajniji prihodi od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države 660.949,00 kn). Slijede prihodi od komunalne naknade u iznosu 367.049,00 kn, koji čine 27,1% vlastitih prihoda. Svi drugi prihodi iznose 320.012,00 kn i čine 23,6% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Gradina koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 18.

Tablica broj 18

Potraživanja općine Gradina koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	4.338.867	6.016.396	138,7
1.1.	Potraživanja za poreze	218.049	149.028	68,3
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	997.057	2.831.463	284,0
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	2.753.901	2.666.045	96,8
1.4.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	369.860	369.860	100,0
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	533.903	430.033	80,5
	Ukupno	4.872.770	6.446.429	132,3

Potraživanja su koncem 2010. iznosila 4.872.770,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 6.446.429,00 kn, što je za 1.573.659,00 kn ili 32,3% više u odnosu na prethodnu godinu. Najviše su porasla potraživanja za prihode od imovine (od čega su najviše porasla potraživanja od naknade za priključak na komunalnu infrastrukturu, zbog naknadnog evidentiranja potraživanja tijekom godine, a na temelju provedenog usklađivanja podataka s komunalnim društvom).

Nedospjela potraživanja iznose 477.026,00 kn, od čega su vrijednosno najznačajnija potraživanja od prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 392.645,00 kn.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 5.969.403,00 kn i čine 92,6% ukupnih potraživanja, te se u cijelosti odnose na dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate vlastitih prihoda

Vlastiti prihodi općine Gradina su u 2011. ostvareni u iznosu 1.353.830,00 kn. Općina Gradina ostvaruje vlastite prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na prihode od komunalnih doprinosa i naknada i prihode od prodaje nefinancijske imovine, te veći dio prihoda od nefinancijske imovine i prihoda po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Gradina na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Za prihode od općinskih poreza koji se odnose na porez na potrošnju, porez na tvrtku ili naziv i porez na korištenje javnih površina, naplatu obavlja Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju te rješenja o porezu na tvrtku i korištenje javnih površina.

Preostali manji dio prihoda od nefinancijske imovine (spomenička renta na ukupan prihod) i prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume i vodni doprinos) se ostvaruje na temelju obračuna obveznika i na navedene prihode općina Gradina nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode koncem 2011. iznose 5.969.403,00 kn i čine 92,6% ukupnih potraživanja, te su više od tri puta veća u odnosu na ostvarene vlastite prihode. Također su za 35,6% veća u odnosu na početak godine. Najvećim dijelom se odnose na komunalnu naknadu u iznosu 1.859.462,00 kn, naknadu za priključak na komunalnu infrastrukturu u iznosu 1.665.145,00 kn, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 844.513,00 kn, naknadu za uređenje voda u iznosu 719.872,00 kn (koja nije prihod općine Gradina, nego se prikuplja u ime i za račun Hrvatskih voda), te naknadu iz cijene vode u iznosu 657.393,00 kn. Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode s rokom dospijeća do godinu dana iznose 941.565,00 kn, do tri godine iznose 1.186.366,00 kn, do pet godina iznose 662.179,00 kn, a potraživanja s rokom dospijeća preko pet godina iznose 1.733.716,00 kn. Za preostala dospjela potraživanja u iznosu 1.445.577,00 kn koja se odnose na naknade za priključak na komunalnu infrastrukturu i općinske poreze, općina Gradina nema podataka o potraživanjima prema rokovima dospelosti. Potraživanja starija od tri godine uglavnom se odnose na komunalnu naknadu. Vrijednosno značajna potraživanja (komunalna naknada, naknada za priključak na komunalnu infrastrukturu, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i općinski porezi) su koncem godine veća u odnosu na ostvarene prihode u 2011. U odnosu na početak godine najviše su porasla potraživanja za naknade za priključke.

Financijskom revizijom za 2010. je utvrđeno da za neka potraživanja (zakup poslovnih prostora) nisu poduzimane nikakve mjere naplate, a za neka potraživanja (komunalna naknada, komunalni doprinos) su upućivane samo opomene. Tijekom 2011. za naplatu prihoda (potraživanja) upućivane su opomene od općine Gradina i putem odvjetnika. Mjere naplate potraživanja za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 122.215,00 kn povjerene su državnom odvjetništvu, a za preostali zakup provedene su nagodbe o obročnoj otplati. Tijekom 2012. za naplatu dijela potraživanja za komunalnu naknadu i naknadu za uređenje voda pokrenute su ovrhe i provedene nagodbe o obročnoj otplati. Općina Gradina nema podataka o poduzetim mjerama naplate naknade za priključak na komunalnu infrastrukturu i naknade iz cijene vode, čija je naplata do konca 2010. povjerena komunalnom društvu u suvlasništvu općine Gradina. Ugovor s komunalnim društvom nije zaključen. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine. Mjere naplate su propisane odredbama Općeg poreznog zakona. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinica lokalne samouprave odgovorna su za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda na račun proračuna u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Obveznicima koji su svoje obveze podmirivali nakon rokova dospijeća općina Gradina nije obračunavala zatezne kamate čime su u nepravedni položaj stavljeni obveznici koji uredno podmiruju dospjele obveze, a osim toga, obračunom zateznih kamata povećava se i vjerojatnost naplate prihoda u rokovima dospelosti.

S obzirom da su dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode vrijednosno značajna i da nekoliko puta prelaze visinu ostvarenih godišnjih vlastitih prihoda, da potraživanja starija od tri godine iznose 2.395.895,00 kn ili 40,1% dospjelih potraživanja vezanih uz vlastite prihode, te da sve propisane mjere naplate nisu provođene za sve vrste potraživanja, Državni ured za reviziju predlaže sustavno i kontinuirano provoditi sve propisane mjere naplate za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda, u skladu s odredbama Općeg poreznog zakona i odredbama Zakona o proračunu. Isto tako predlaže obračun i naplatu zateznih kamata svim obveznicima koji nisu podmirili svoje obveze u rokovima dospjeća kako bi naplata prihoda bila učinkovitija.

Potraživanja za općinske poreze koncem 2011. iznose 149.028,00 kn, što je četiri puta više u odnosu na ostvarene prihode u 2011. koji su iznosili 27.285,00 kn. Općina Gradina je Odlukom o općinskim porezima iz 2001. na Poreznu upravu prenijela poslove obračuna, naplate i ovrhe radi naplate općinskih poreza. Porezna uprava dostavlja općini Gradina skupna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a ne dostavlja analitičke podatke o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate (prema vrsti i obveznicima) i drugo. Iz navedenih razloga općina Gradina nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor s Poreznom upravom kojim bi se ugovorila obveza Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu Gradina o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate. Državni ured za reviziju je mišljenja da općina Gradina treba uspostaviti bolju suradnju s Poreznom upravom ili razmotriti mogućnost preuzimanja navedenih poslova od Porezne uprave, radi učinkovitije naplate općinskih poreza.

- Zakonska regulativa i baze podataka

Općina Gradina je donijela akte o naplati prihoda koji se prema zakonskim odredbama moraju i mogu ostvarivati, osim prireza porezu na dohodak. Prihodi od poreza na kuće za odmor nisu ostvareni, iako su uvedeni Odlukom o općinskim porezima. Općina Gradina nije donijela odluku o visini spomeničke rente jer na području općine Gradina nema pravnih i fizičkih osoba, koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline. Općina Gradina ostvaruje prihode od spomeničke rente koja se obračunava na ukupan prihod u skladu s odredbom članka 114.a Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Općina Gradina je ustrojila baze podataka za sve vrste prihoda, osim za općinske poreze. Za općinske poreze bazu podataka vodi Porezna uprava. Baze se ažuriraju uglavnom na temelju prijave korisnika, izdanih rješenja, zaključenih ugovora, uvidom u registar trgovačkog suda i središnji obrtni registar, te uvidom u objave u Narodnim novinama. Pri ustrojavanju i vođenju baze podataka o obveznicima otežan je pristup podacima s kojima raspolažu druga nadležna tijela (Porezna uprava, MUP, Općinski sud). Iz navedenog razloga općina Gradina nije u mogućnosti voditi cjelovitu i vjerodostojnu bazu podataka. Najveći broj obveznika u bazi podataka odnosi se na komunalnu naknadu. Općina Gradina je koncem 2011. imala 1 438 obveznika komunalne naknade. U pojedinim slučajevima općina Gradina ne raspolaže točnim podacima o obveznicima, zbog nepravodobnog prijavljivanja promjene vlasnika odnosno korisnika.

Revizijom je ocjenjeno da bi baza podataka o obveznicima bila ažurnija, a u skladu s navedenim i naplata prihoda učinkovitija, kada bi se zakonima i drugim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta, odnosno na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi i drugim nadležnim tijelima.

- Računovodstvene evidencije potraživanja

Za evidentiranje i naplatu prihoda iz nadležnosti općine Gradina vode se propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Pomoćne knjige se vode za zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države te komunalnu naknadu i naknadu za uređenje voda. Računalni sustav ne omogućava istodoban unos podataka o prihodima i potraživanjima u glavnu knjigu i pomoćne knjige. Zbog navedenog, povećana je mogućnost pogreški pri evidentiranju prihoda i potraživanja.

Općina Gradina nema podataka o potraživanjima prema rokovima dospelosti za naknade za priključak na komunalnu infrastrukturu i općinske poreze u iznosu 1.445.577,00 kn. Podaci o potraživanjima s rokom dospjeća preko pet godina obrađuju se ručno, jer računalni program ne omogućava vođenje evidencija potraživanja starijih od pet godina. Prema odredbi članka 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitička knjigovodstva potraživanja, između ostalog, prema rokovima dospelosti.

Državni ured za reviziju predlaže unaprijediti informatički sustav evidentiranja prihoda i potraživanja u poslovnim knjigama na način koji omogućava istodoban unos podataka o prihodima i potraživanjima u glavnu knjigu i pomoćne knjige (analitičke evidencije), te na način koji osigurava pregled prema rokovima dospelosti kod svih vrsta potraživanja, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, a radi izbjegavanja zastare.

Naknadu za priključak na komunalnu infrastrukturu i naknadu iz cijene vode s rokom dospelosti do konca 2010. naplaćuje komunalno društvo u suvlasništvu općine Gradina, na temelju donesenih odluka općinskog vijeća. Ugovor s komunalnim društvom nije zaključen. Naknadu za priključak od početka 2011. naplaćuje općina Gradina. Prihodi od naknade za priključak koju je naplatila općina Gradina su u 2011. ostvareni u iznosu 50.400,00 kn. U poslovnim knjigama općine Gradina tijekom 2010. i 2011. nisu evidentirani prihodi od naknade za priključak i naknade iz cijene vode koje je od mještana naplatilo komunalno društvo, već su evidentirana samo potraživanja. Ostvareni prihodi od navedenih naknada trebali su biti evidentirani u poslovnim knjigama općine Gradina, u skladu s odredbama članka 20. i članka 35. Zakona o komunalnom gospodarstvu. U poslovnim knjigama općine Gradina su koncem 2011. iskazana potraživanja od naknade za priključak u iznosu 1.665.145,00 kn. Navedena potraživanja su za 1.044.547,00 kn ili 168,3% veća u odnosu na početak godine (620.598,00 kn). Prema pisanom očitovanju odgovorne osobe, do porasta potraživanja došlo je zbog naknadnog evidentiranja potraživanja tijekom godine, na temelju provedenog usklađivanja podataka s komunalnim društvom. U poslovnim knjigama općine Gradina su koncem 2011. iskazana potraživanja za naknadu iz cijene vode (namjenska kuna) u iznosu 657.393,00 kn. Navedena potraživanja su za 264.785,00 kn ili 67,4% veća u odnosu na početak godine, jer je općina Gradina koncem godine unutar navedenih potraživanja iskazala i potraživanja za naknadu za razvoj u iznosu 190.024,00 kn nisu potraživanja općine Gradina već komunalnog društva.

Općina Gradina je u prosincu 2010. donijela Odluku o naplati naknade za razvoj, prema kojoj je naknada prihod komunalnog društva, odnosno javnog isporučitelja vodnih usluga, u skladu s odredbama Zakona o financiranju vodnog gospodarstva.

S obzirom da je naplata naknade iz cijene vode (koja se obračunavala do konca 2010.) i naplata naknade za priključak na komunalnu infrastrukturu u nadležnosti općine Gradina i prihod je općine Gradina, Državni ured za reviziju predlaže od komunalnog društva prikupiti i uskladiti sve podatke o naplati i potraživanjima naknade iz cijene vode i naknade za priključak, te evidentirati u poslovnim knjigama općine Gradina, a iz poslovnih knjiga isknjižiti potraživanja za naknadu za razvoj, jer je naknada za razvoj prihod komunalnog društva kao javnog isporučitelja vodnih usluga.

- Organizacija i kontrola naplate

Obračun i naplatu prihoda iz nadležnosti općine Gradina te poduzimanje mjera naplate obavlja jedinstveni upravni odjel. Četiri osobe iz navedenog odjela (pročelnik, administrativni referent, računovodstveni referent i referent za poljoprivredno zemljište) obavljaju obračun i naplatu prihoda, te poduzimaju mjere naplate. Osobe za obavljanje poslova i kontrole naplate prihoda posebno nisu imenovane. Općina Gradina nije donijela pisane procedure o naplati prihoda i kontroli procesa vezanih uz obračunavanje, evidentiranje i naplatu prihoda. Tijekom 2011. o naplati prihoda izvještavan je zakonski predstavnik.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti proceduru za naplatu i kontrolu naplate prihoda kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera, te pratiti rezultate mjera kao osnovu za odlučivanje u postupanju s potraživanjima. Također, predlaže imenovati osobu zaduženu za naplatu prihoda i osobu zaduženu za kontrolu naplate prihoda radi analiziranja problema vezanih uz naplatu te donošenja prijedloga i mjera za poboljšanje naplate prihoda, odnosno navedene poslove utvrditi opisom postojećih radnih mjesta.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Gradina iz raznih područja te informiranje stanovništva provodi se putem mjesnih odbora, oglasnih ploča i službene mrežne stranice općine Gradina na Internetu. U rješenjima za komunalnu naknadu navodi se obveza vlasnika odnosno korisnika o prijavi svake eventualne promjene vlasništva i promjene površine korisnog prostora. U Odluci o gradskim porezima također je utvrđena obveza dostave podataka o promjenama. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Gradina nisu provođene. Bolje i sustavno provođenje mjera informiranja utjecalo bi na podizanje svijesti obveznika i bolju naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Gradina.

Općina Lukač

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga općine Lukač, ustrojen je jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Lukač je imala 15 zaposlenika, od čega osam na stručnom osposobljavanju. Općina Lukač nema proračunskih korisnika. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 3 646 stanovnika, 1 340 kućanstava i 1 574 stambenih jedinica.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Lukač, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 4.033.479,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 6.845.712,00 kn ili za 62,9%. Na smanjenje prihoda najviše su utjecale tekuće i kapitalne pomoći koje su za 2011. ostvarene manje za 6.085.325,00 kn ili 90,9% u odnosu na prethodnu godinu.

Vlastiti prihodi imaju udjel 28,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 49,8% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Lukač ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 19.

Tablica broj 19

Vlastiti prihodi općine Lukač za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	71.490	73.085	102,2
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (javne površine)	28.327	28.525	100,7
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	20.421	22.052	108,0
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	22.742	22.508	99,0
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	1.141.308	704.476	61,7
2.1.	Naknade za koncesiju	166.393	137.445	82,6
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	963.426	558.747	58,0
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	11.489	8.284	72,1
3.	Upravne i administrativne pristojbe (državne pristojbe)	0	123	-
4.	Komunalni doprinosi i naknade	541.813	703.666	129,9
4.1.	Komunalni doprinos	85.023	65.597	77,2
4.2.	Komunalna naknada	456.790	401.458	87,9
4.3.	Naknade za priključak	0	236.611	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	1.185.543	509.740	43,0
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	4.856	7.378	151,9
5.2.	Doprinos za šume	1.740	290	16,7
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	1.178.947	502.072	42,6
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	123.431	15.927	12,9
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	119.615	11.838	9,9
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	3.816	4.089	107,2
	Ukupno	3.063.585	2.007.017	65,5

Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 2.007.017,00 kn, što je u odnosu na 2010. manje za 1.056.568,00 kn ili 34,5%. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na pad ostalih prihoda po posebnim propisima (ukinuta naplata naknade iz cijene vode i smanjene razne doznake sredstava), ali i pad prihoda od zakupa i iznajmljivanja imovine (uglavnom pad prihoda od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države).

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi za 2011. su prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 558.747,00 kn, koji čine 27,8% vlastitih prihoda (od čega su vrijednosno najznačajniji prihodi od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države 479.486,00 kn). Slijede ostali prihodi po posebnim propisima u iznosu 502.072,00 kn ili 25,0% (od čega su vrijednosno najznačajnija sredstva doznačena od Hrvatskog zavoda za zapošljavanje 497.014,00 kn), te prihodi od komunalne naknade u iznosu 401.458,00 kn ili 20,0% vlastitih prihoda. Svi drugi prihodi iznose 544.740,00 kn i čine 27,2% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Lukač koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 20.

Tablica broj 20

Potraživanja općine Lukač koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	2.097.800	2.750.281	131,1
1.1.	Potraživanja za poreze	184.558	229.240	124,2
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	712.195	869.160	122,0
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	1.201.047	1.651.635	137,5
1.4.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	0	246	-
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	216.781	228.557	105,4
	Ukupno	2.314.581	2.978.838	128,7

Potraživanja su koncem 2010. iznosila 2.314.581,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 2.978.838,00 kn, što je za 664.257,00 kn ili 28,7% više u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na rast potraživanja od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, komunalne naknade i naknade za uređenje voda.

Nedospjela potraživanja iznose 216.719,00 kn, a odnose se na potraživanja od prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 156.482,00 kn i prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo u iznosu 60.237,00 kn.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 2.762.119,00 kn i čine 92,7% ukupnih potraživanja, od čega dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode iznose 2.761.873,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate vlastitih prihoda

Vlastiti prihodi općine Lukač su u 2011. ostvareni u iznosu 2.007.017,00 kn. Općina Lukač ostvaruje vlastite prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na prihode od komunalnih doprinosa i naknada i prihode od prodaje nefinancijske imovine, te veći dio prihoda od nefinancijske imovine i prihoda po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Lukač na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju i porez na tvrtku ili naziv naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku. Prihode od naknade za priključke i naknade iz cijene vode do konca 2010. naplaćivalo je komunalno društvo u suvlasništvu općine Lukač.

Manji dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za eksploataciju mineralnih sirovina i spomenička renta na ukupan prihod) i prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) se ostvaruje na temelju obračuna obveznika i na navedene prihode općina Lukač nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode koncem 2011. iznose 2.761.873,00 kn i čine 92,7% ukupnih potraživanja, te su za 37,6% veća u odnosu na ostvarene vlastite prihode. Najvećim dijelom se odnose na komunalnu naknadu u iznosu 890.922,00 kn, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 599.561,00 kn i naknadu za uređenje voda u iznosu 491.740,00 kn (koja nije prihod općine Lukač, nego se prikuplja u ime i za račun Hrvatskih voda). Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode s rokom dospijeaća do godinu dana iznose 789.672,00 kn, do tri godine iznose 897.897,00 kn, do pet godina iznose 765.800,00 kn i preko pet godina iznose 82.581,00 kn. Za preostala dospjela potraživanja u iznosu 225.923,00 kn koja se odnose na općinske poreze, općina Lukač nema podataka o potraživanjima prema rokovima dospelosti. Potraživanja starija od tri godine uglavnom se odnose na komunalnu naknadu. Računalni program omogućava vođenje evidencija potraživanja s rokom dospijeaća do pet godina, a podaci o potraživanjima s rokom dospijeaća preko pet godina se obrađuju ručno. Pojedina, vrijednosno značajna potraživanja (komunalna naknada, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, općinski porezi i koncesije za zauzetu površinu za iskop pijeska) su koncem 2011. veća u odnosu na ostvarene prihode za 2011.

Tijekom 2011. i ranijih godina za naplatu prihoda (potraživanja) upućivane su opomene. Za potraživanja od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države starija od dvije godine kontinuirano se državnim odvjetništvu predaju financijske kartice i ugovori radi poduzimanja mjera prisilne naplate. Druge mjere naplate (ovrhe i nagodbe o obročnoj otplati) nisu poduzimane. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine. Mjere naplate su propisane odredbama Općeg poreznog zakona. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinica lokalne samouprave odgovorna su za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda na račun proračuna u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Obveznicima koji su svoje obveze podmirivali nakon rokova dospijeaća općina Lukač nije obračunavala zatezne kamate čime su u nepravedni položaj stavljeni obveznici koji uredno podmiruju dospjele obveze, a osim toga, obračunom zateznih kamata povećava se i vjerojatnost naplate prihoda u rokovima dospelosti.

S obzirom da su dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode vrijednosno značajna, da su veća u odnosu na ostvarene godišnje vlastite prihode, da potraživanja starija od tri godine iznose 848.381,00 kn ili 30,7% dospjelih potraživanja vezanih uz vlastite prihode, te da nisu provedene sve mjere naplate, Državni ured za reviziju predlaže sustavno i kontinuirano provoditi sve propisane mjere naplate za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda, u skladu s odredbama Općeg poreznog zakona i odredbama Zakona o proračunu. Isto tako predlaže obračun i naplatu zateznih kamata svim obveznicima koji nisu podmirili svoje obveze u rokovima dospijeaća kako bi naplata prihoda bila učinkovitija.

Unutar prihoda i potraživanja za općinske poreze na računima poreza za korištenje javnih površina evidentiran je zakup javnih površina kojeg općina Lukač naplaćuje na temelju Odluke općinskog vijeća iz prosinca 2009.

Prihodi od poreza na korištenje javnih površina nisu ostvareni. Potraživanja za općinske poreze (porez na potrošnju i porez na tvrtku ili naziv) koncem 2011. iznose 225.923,00 kn, što je četiri puta više u odnosu na ostvarene prihode u 2011. koji su iznosili 44.560,00 kn. Općina Lukač je Odlukom o općinskim porezima iz 2001. te izmjenama iz 2008. na Poreznu upravu prenijela poslove obračuna, naplate i ovrhe radi naplate općinskih poreza. Porezna uprava dostavlja općini Lukač skupna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a ne dostavlja analitičke podatke o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate (prema vrsti i obveznicima) i drugo. Općina Lukač je navedene podatke tražila usmenim i pisanim putem u 2011. i ranijih godina, ali ih Porezna uprava nije dostavila. Iz navedenih razloga općina Lukač nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor s Poreznom upravom kojim bi se ugovorila obveza Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu Lukač o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate. Državni ured za reviziju je mišljenja da općina Lukač treba uspostaviti bolju suradnju s Poreznom upravom ili razmotriti mogućnost preuzimanja navedenih poslova od Porezne uprave, radi učinkovitije naplate općinskih poreza.

- Zakonska regulativa i baze podataka

Općina Lukač je donijela akte o naplati prihoda koji se prema zakonskim odredbama moraju i mogu ostvarivati, osim prireza porezu na dohodak i poreza na kuće za odmor. Porez na kuće za odmor nije uveden jer na području općine Lukač nema evidentiranih kuća za odmor. Općina Lukač nije donijela odluku o visini spomeničke rente jer na području općine Lukač nema pravnih i fizičkih osoba, koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline. Općina Lukač ostvaruje prihode od spomeničke rente koja se obračunava na ukupan prihod u skladu s odredbom članka 114.a Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Općina Lukač je ustrojila baze podataka za sve vrste prihoda, osim za općinske poreze. Za općinske poreze bazu podataka vodi Porezna uprava. Baze se ažuriraju uglavnom na temelju prijave korisnika, izdanih rješenja, zaključenih ugovora, uvidom u registar trgovačkog suda i središnji obrtni registar, te uvidom u objave u Narodnim novinama. Pri ustrojavanju i vođenju baze podataka o obveznicima otežan je pristup podacima s kojima raspolažu druga nadležna tijela (Porezna uprava, MUP, Općinski sud). Iz navedenog razloga općina Lukač nije u mogućnosti voditi cjelovitu i vjerodostojnu bazu podataka. Najveći broj obveznika u bazi podataka odnosi se na komunalnu naknadu. Općina Lukač je koncem 2011. imala 1 353 obveznika komunalne naknade. U pojedinim slučajevima općina Lukač ne raspolaže točnim podacima o obveznicima, zbog nepravodobnog prijavljivanja promjene vlasnika odnosno korisnika.

Revizijom je ocijenjeno da bi baza podataka o obveznicima bila ažurnija, a u skladu s navedenim i naplata prihoda učinkovitija, kada bi se zakonima i drugim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta, odnosno na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi i drugim nadležnim tijelima.

- Organizacija i kontrola naplate

Obračun i naplatu prihoda iz nadležnosti općine Lukač te poduzimanje mjera naplate obavlja jedinstveni upravni odjel. Tri osobe iz navedenog odjela (računovođa, administrativni referent i tajnica) obavljaju obračun i naplatu prihoda, a dvije osobe (računovođa i tajnica) poduzimaju mjere naplate. Osobe za obavljanje poslova i kontrole naplate prihoda posebno nisu imenovane. Općina Lukač nije donijela pisane procedure o naplati prihoda i kontroli procesa vezanih uz obračunavanje, evidentiranje i naplatu prihoda. Tijekom 2011. o naplati prihoda izvještavan je zakonski predstavnik.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti proceduru za naplatu i kontrolu naplate prihoda kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera, te pratiti rezultate mjera kao osnovu za odlučivanje u postupanju s potraživanjima. Također, predlaže imenovati osobu zaduženu za naplatu prihoda i osobu zaduženu za kontrolu naplate prihoda radi analiziranja problema vezanih uz naplatu te donošenja prijedloga i mjera za poboljšanje naplate prihoda, odnosno navedene poslove utvrditi opisom postojećih radnih mjesta.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Lukač iz raznih područja te informiranje stanovništva provodi se putem mjesnih odbora, oglasnih ploča i službene mrežne stranice općine Lukač na Internetu. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Lukač nisu provođene. Bolje i sustavno provođenje mjera informiranja utjecalo bi na podizanje svijesti obveznika i bolju naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Lukač.

Općina Mikleuš

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga općine Mikleuš, ustrojen je jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Mikleuš je imala troje zaposlenih. Općina Mikleuš nema proračunske korisnike. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 1 419 stanovnika, 508 kućanstava i 674 stambenih jedinica.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Mikleuš, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 1.852.649,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 644.372,00 kn ili za 25,8%, zbog manje ostvarenih prihoda od tekućih pomoći.

Vlastiti prihodi imaju udjel 24,6% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 27,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Mikleuš ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 21.

Tablica broj 21

Vlastiti prihodi općine Mikleuš za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	19.532	16.014	82,0
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	4.947	2.667	53,9
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	14.585	13.347	91,5
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	183.112	187.137	102,2
2.1.	Naknade za koncesiju	2.214	3.655	165,1
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	179.809	183.477	102,0
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	1.089	5	0,5
3.	Upravne i administrativne pristojbe (ostale pristojbe)	61	0	-
4.	Komunalni doprinosi i naknade	205.624	190.328	92,6
4.1.	Komunalni doprinos	4.024	6.500	161,5
4.2.	Komunalna naknada	181.600	172.828	95,2
4.3.	Naknade za priključak	20.000	11.000	55,0
5.	Prihodi po posebnim propisima	184.860	85.942	46,5
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	767	975	127,1
5.2.	Doprinos za šume	39.363	17.922	45,5
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	144.730	67.045	46,3
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	20.400	24.387	119,5
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	15.948	20.998	131,7
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	4.452	3.389	76,1
	Ukupno	613.589	503.808	82,1

Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 503.808,00 kn, što je u odnosu na 2010. manje za 109.781,00 kn ili 17,9%. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na pad ostalih prihoda po posebnim propisima (u 2011. prihodi za izbore nisu ostvareni).

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi za 2011. su prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 183.477,00 kn, koji čine 36,4% vlastitih prihoda, od čega prihodi od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države iznose 151.949,00 kn. Slijede prihodi od komunalne naknade u iznosu 172.828,00 kn ili 34,3% vlastitih prihoda. Svi drugi prihodi iznose 147.503,00 kn i čine 29,3% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Mikleuš koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 22.

Tablica broj 22

Potraživanja općine Mikleuš koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	233.881	221.239	94,6
1.1.	Potraživanja za poreze	90.027	61.925	68,8
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	6.688	1.099	16,4
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	137.166	158.215	115,3
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	378.742	480.715	126,9
3.	Druga potraživanja	1.550	17	1,1
	Ukupno	614.173	701.971	114,3

Potraživanja su koncem 2011. iznosila 614.173,00 kn, a koncem 2010. su iznosila 701.971,00 kn, što je za 87.798,00 kn ili 14,3% više u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na nedospjela potraživanja od prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države.

Ukupna nedospjela potraživanja iznose 480.451,00 kn, od čega su vrijednosno najznačajnija potraživanja od prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 404.355,00 kn i potraživanja od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo u iznosu 75.536,00 kn.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 221.520,00 kn i čine 31,6% ukupnih potraživanja, od čega dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode iznose 216.536,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate vlastitih prihoda

Vlastiti prihodi općine Mikleuš su u 2011. ostvareni u iznosu 503.808,00 kn. Općina Mikleuš ostvaruje vlastite prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na prihode od nefinancijske imovine, komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Mikleuš na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Za općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju i porez na tvrtku ili naziv, naplatu obavlja Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku. Dio prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika i na navedene prihode općina Mikleuš nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Obračun i naplatu prihoda iz nadležnosti općine Mikleuš te poduzimanje mjera naplate obavlja jedinstveni upravni odjel. Jedinstveni upravni odjel ima dva zaposlenika (pročelnik i administrativni referent) koji obavljaju sve poslove za potrebe općine Mikleuš. Odjel nema pravnik. S obzirom da se najznačajnija dospjela potraživanja općine Mikleuš odnose na komunalnu naknadu, tijekom 2011. dana je punomoć odvjetniku da poduzme mjere prisilne naplate za komunalnu naknadu. Ugovor s odvjetnikom nije zaključen.

Prema usmenoj izjavi, učinci veće naplate komunalne naknade od strane odvjetnika vidljivi su u 2012. Općina Mikleuš do konca 2011. nije imala utvrđenu proceduru za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda). Navedene procedure općina Mikleuš je donijela u lipnju 2012.

Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode koncem 2011. iznose 216.536,00 kn i čine 30,8% ukupnih potraživanja, te 43,0% ostvarenih vlastitih prihoda. Najvećim dijelom se odnose na komunalnu naknadu u iznosu 135.960,00 kn i općinske poreze u iznosu 61.925,00 kn. Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode s rokom dospelosti do godinu dana iznose 71.523,00 kn, do tri godine iznose 31.363,00 kn, do pet godina iznose 16.295,00 kn, a preko pet godina iznose 97.355,00 kn. Podatke o rokovima dospelosti potraživanja za općinske poreze općina Mikleuš je dobila na traženje od Porezne uprave. Potraživanja starija od tri godine najvećim dijelom se odnose na komunalnu naknadu. Sva dospjela potraživanja (osim za općinske poreze) su koncem godine manja u odnosu na ostvarene prihode u 2011.

Za naplatu prihoda (potraživanja) poduzimane su razne mjere naplate: upućivane su opomene, pokretane sudske tužbe, ovrhe na novčanim sredstvima, prijave u stečajnu masu i nagodbe o obročnoj otplati. Ovrhe na nekretninama i pokretninama počele su se provoditi putem odvjetnika potkraj 2011. i nastavljene su tijekom 2012. Potraživanja za komunalnu naknadu s rokom dospelosti preko pet godina iznose 52.437,00 kn i odnose se na potraživanja od trgovačkog društva nad kojim je u 2010. okončan stečajni postupak i koje je brisano iz sudskog registra, a potraživanja nisu otpisana. Prijedlog odluke o otpisu navedenog potraživanja upućen je općinskom vijeću, ali općinsko vijeće nije donijelo odluku o otpisu. Zbog navedenog, potraživanja koncem godine nisu realno iskazana.

Tijekom 2011. otpisana su potraživanja u iznosu 54.114,00 kn (općinski porezi 41.783,00 kn i druga potraživanja 12.331,00 kn). Porezna uprava je u 2011. otpisala potraživanja za općinske poreze s rokom dospelosti do 2000., na temelju Odluke državnog tajnika - ravnatelja Porezne uprave iz srpnja 2011. Druga potraživanja (isporuka vode, komunalna naknada, zakup poslovnog prostora i zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države) otpisana su na temelju odluke načelnika (prema prijedlogu inventurne komisije). Općina Mikleuš nije propisala kriterije i procedure za otpis općinskih poreza i drugih potraživanja. Skreće se pažnja da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12). Navedena Uredba odnosi se na državu i lokalne jedinice.

Potraživanja za općinske poreze koncem 2011. iznose 61.925,00 kn, što je skoro tri puta više u odnosu na ostvarene prihode u 2011. koji su iznosili 16.014,00 kn. Općina Mikleuš je Odlukom o općinskim porezima iz prosinca 2001. na Poreznu upravu prenijela poslove obračuna, naplate i ovrhe radi naplate općinskih poreza. Porezna uprava dostavlja općini Mikleuš skupna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a ne dostavlja analitičke podatke o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate (prema vrsti i obveznicima) i drugo. Prema pisanom očitovanju općine Mikleuš, općina Mikleuš je usmeno u nekoliko navrata tražila navedene podatke, na što je Porezna uprava odgovorila da su podaci tajni. U vrijeme obavljanja revizije (listopad 2012.), Porezna uprava je obavijestila općinu Mikleuš da poduzima sve mjere prisilne naplate. Iz navedenih razloga općina Mikleuš nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor s Poreznom upravom kojim bi se ugovorila obveza Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu Mikleuš o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate. Državni ured za reviziju je mišljenja da općina Mikleuš treba uspostaviti bolju suradnju s Poreznom upravom ili razmotriti mogućnost preuzimanja navedenih poslova od Porezne uprave, radi učinkovitije naplate općinskih poreza.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Mikleuš te informiranje stanovništva o značaju i namjeni pojedinih proračunskih prihoda provode se putem zapisnika sa sjednica općinskog vijeća objavljenih na oglasnim pločama u naseljima općine Mikleuš, putem vijećnika, na sjednicama vijeća mjesnih odbora i službene mrežne stranice općine Mikleuš na Internetu. Posebne mjere informiranja stanovništva (putem tiskanih informativnih letaka, novina i drugo) o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Mikleuš nisu provođene. Bolje i sustavno provođenje mjera informiranja utjecalo bi na podizanje svijesti obveznika i bolju naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Mikleuš.

Općina Nova Bukovica

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga općine Nova Bukovica, ustrojen je jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Nova Bukovica je imala šest zaposlenih, od čega jednog na određeno vrijeme radi obavljanja povremenih poslova. Općina Nova Bukovica nema proračunskih korisnika. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 1 776 stanovnika, 639 kućanstava i 927 stambenih jedinica.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Nova Bukovica, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 1.948.808,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 3.246.614,00 kn ili za 62,5%. Na smanjenje prihoda najviše su utjecale kapitalne pomoći koje su za 2011. ostvarene manje za 2.438.573,00 kn ili 89,3% u odnosu na prethodnu godinu.

Vlastiti prihodi imaju udjel 34,6% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 47,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Nova Bukovica ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 23.

Tablica broj 23

Vlastiti prihodi općine Nova Bukovica za 2010. i 2011.

Redni broj	Prihodi	u kn		
		2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	27.468	20.311	73,9
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (javne površine)	3.070	2.260	73,6
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	11.717	6.809	58,1
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	12.681	11.242	88,7
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	768.354	449.150	58,5
2.1.	Naknade za koncesiju	55.195	15.150	27,4
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	709.821	430.705	60,7
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	0	3.295	-
2.4.	Ostali prihodi od nefinancijske imovine	3.338	0	-
3.	Upravne i administrativne pristojbe (ostale pristojbe)	1.226	3.128	255,1
4.	Komunalni doprinosi i naknade	221.066	312.007	141,1
4.1.	Komunalni doprinos	221.066	4.809	2,2
4.2.	Komunalna naknada	0	227.766	-
4.3.	Naknade za priključak	0	79.432	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	775.672	132.451	17,1
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	2.547	7.128	279,9
5.2.	Doprinos za šume	526.011	52.928	10,1
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	247.114	72.395	29,3
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	2.900	2.400	82,8
6.1.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	2.900	2.400	82,8
	Ukupno	1.796.686	919.447	51,2

Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 919.447,00 kn, što je u odnosu na 2010. manje za 877.239,00 kn ili 48,8%. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na pad prihoda od doprinosa za šume.

Unutar prihoda od komunalnog doprinosa za 2010. iskazani su prihodi od komunalne naknade u iznosu 216.409,00 kn.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi za 2011. su prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 430.705,00 kn, koji čine 46,8% vlastitih prihoda (od čega su vrijednosno najznačajniji prihodi od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države 361.403,00 kn). Slijede prihodi od komunalne naknade u iznosu 227.766,00 kn, koji čine 24,8% vlastitih prihoda. Svi drugi prihodi iznose 260.976,00 kn i čine 28,4% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Nova Bukovica koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 24.

Tablica broj 24

Potraživanja općine Nova Bukovica koncem 2010. i 2011.

Redni broj	Potraživanja	u kn		
		2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.113.002	1.694.659	152,3
1.1.	Potraživanja za poreze	167.400	110.720	66,1
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	296.961	766.598	258,1
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	648.641	817.341	126,0
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	21.396	53.296	249,1
Ukupno		1.134.398	1.747.955	154,1

Potraživanja su koncem 2010. iznosila 1.134.398,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 1.747.955,00 kn, što je za 613.557,00 kn ili 54,1% više u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na potraživanja za prihode od imovine, unutar kojih su najviše porasla potraživanja od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, koja su porasla za 321,9%.

Nedospjela potraživanja iznose 104.659,00 kn, a odnose se na potraživanja od prodaje građevinskog zemljišta, prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo, naknade za priključak na komunalnu infrastrukturu i komunalni doprinos.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 1.643.296,00 kn i čine 94,0% ukupnih potraživanja, te se u cijelosti odnose na dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate vlastitih prihoda

Vlastiti prihodi općine Nova Bukovica su u 2011. ostvareni u iznosu 919.447,00 kn. Općina Nova Bukovica ostvaruje vlastite prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na prihode od nefinancijske imovine, prihode od komunalnih doprinosa i naknada, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od općinskih poreza (porez na korištenje javnih površina) i dio prihoda po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Nova Bukovica na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Dio prihoda od općinskih poreza koji se odnose na porez na potrošnju i porez na tvrtku ili naziv naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku.

Preostali, manji dio prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume i vodni doprinos) se ostvaruje na temelju obračuna obveznika i na navedene prihode općina Nova Bukovica nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode koncem 2011. iznose 1.643.296,00 kn i čine 94,0% ukupnih potraživanja, te su za 78,7% veća u odnosu na ostvarene vlastite prihode. Najvećim dijelom se odnose na zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 754.876,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 681.112,00 kn i općinske poreze u iznosu 110.720,00 kn. Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode s rokom dospijeca do godinu dana iznose 836.977,00 kn, do tri godine iznose 261.011,00 kn, do pet godina iznose 138.650,00 kn, a preko pet godina iznose 296.328,00 kn. Za preostala dospjela potraživanja u iznosu 110.330,00 kn koja se odnose na općinske poreze (porez na potrošnju i porez na tvrtku ili naziv), općina Nova Bukovica nema podataka o potraživanjima prema rokovima dospelosti. Potraživanja starija od tri godine uglavnom se odnose na komunalnu naknadu. Vrijednosno značajna dospjela potraživanja (zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, komunalna naknada i općinski porezi) su koncem godine veća u odnosu na ostvarene prihode u 2011.

Za naplatu prihoda (potraživanja) tijekom 2011. za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države upućivane su opomene, a državnim odvjetništvu su predane financijske kartice za tri obveznika na daljnje postupanje, dok su za dva obveznika komunalne naknade pokrenute ovrhe na novčanim sredstvima. Za druge obveznike i preostala potraživanja mjere naplate nisu poduzimane. Ranijih godina od mjera naplate koristile su se samo opomene. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine. Mjere naplate su propisane odredbama Općeg poreznog zakona. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinica lokalne samouprave odgovorna su za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda na račun proračuna u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Obveznicima zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, općinskih poreza i zakupa poslovnih prostora koji su svoje obveze podmirivali nakon rokova dospijeca Općina Nova Bukovica je obračunavala zatezne kamate. Ostalim obveznicima kamate nisu obračunavane, čime su u nepravedni položaj stavljeni obveznici koji uredno podmiruju dospjele obveze i koji plaćaju zatezne kamate, a osim toga, obračunom zateznih kamata povećava se i vjerojatnost naplate prihoda u rokovima dospelosti.

Tijekom 2011. otpisana su potraživanja za općinske poreze u iznosu 46.662,00 kn. Porezna uprava je u 2011. otpisala potraživanja za općinske poreze s rokom dospelosti do 2000., na temelju Odluke državnog tajnika - ravnatelja Porezne uprave iz srpnja 2011. Općina Nova Bukovica nije propisala kriterije i procedure za otpis općinskih poreza i drugih potraživanja. Skreće se pažnja da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12). Navedena Uredba odnosi se na državu i lokalne jedinice.

S obzirom da su dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode vrijednosno značajna, da su skoro dvostruko veća u odnosu na ostvarene godišnje vlastite prihode i da nisu provedene sve mjere naplate, Državni ured za reviziju predlaže sustavno i kontinuirano provoditi sve propisane mjere naplate za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda, u skladu s odredbama Općeg poreznog zakona i odredbama Zakona o proračunu. Isto tako predlaže obračun i naplatu zateznih kamata svim obveznicima koji nisu podmirili svoje obveze u rokovima dospijeca kako bi naplata prihoda bila učinkovitija.

Potraživanja za općinske poreze koje naplaćuje Porezna uprava (porez na potrošnju i porez na tvrtku ili naziv) koncem 2011. iznose 110.330,00 kn, što je pet puta više u odnosu na ostvarene prihode u 2011. koji su iznosili 18.051,00 kn. Općina Nova Bukovica je Odlukom o općinskim porezima iz 2002. i izmjenama Odluke iz 2006. na Poreznu upravu prenijela poslove obračuna, naplate i ovrhe radi naplate općinskih poreza, osim poreza na korištenje javnih površina. Porezna uprava dostavlja općini Nova Bukovica skupna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, te obavještava općinu Nova Bukovica da poduzimaju sve zakonom propisane mjere naplate u ovršnom postupku. Porezna uprava ne dostavlja analitičke podatke o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate (prema vrsti i obveznicima) i drugo. Iz navedenih razloga općina Nova Bukovica nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor s Poreznom upravom kojim bi se ugovorila obveza Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu Nova Bukovica o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate. Državni ured za reviziju je mišljenja da općina Nova Bukovica treba uspostaviti bolju suradnju s Poreznom upravom ili razmotriti mogućnost preuzimanja navedenih poslova od Porezne uprave, radi učinkovitije naplate općinskih poreza.

- Zakonska regulativa i baze podataka

Općina Nova Bukovica je donijela akte o naplati prihoda koji se prema zakonskim odredbama moraju i mogu ostvarivati, osim prireza porezu na dohodak. Prihodi od poreza na kuće za odmor nisu ostvareni, iako su uvedeni Odlukom o općinskim porezima. Prihodi od spomeničke rente nisu ostvareni. Općina Nova Bukovica nije donijela odluku o visini spomeničke rente jer na području općine Nova Bukovica nema pravnih i fizičkih osoba, koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline.

Općina Nova Bukovica je ustrojila baze podataka za sve vrste prihoda, osim za općinske poreze. Za općinske poreze (osim poreza na korištenje javnih površina) bazu podataka vodi Porezna uprava. Baze se ažuriraju uglavnom na temelju prijave korisnika, izdanih rješenja, zaključenih ugovora, uvidom u registar trgovačkog suda i središnji obrtni registar, te uvidom u objave u Narodnim novinama. Pri ustrojavanju i vođenju baze podataka o obveznicima otežan je pristup podacima s kojima raspolažu druga nadležna tijela (Porezna uprava, MUP, Općinski sud). Iz navedenog razloga općina Nova Bukovica nije u mogućnosti voditi cjelovitu i vjerodostojnu bazu podataka. Najveći broj obveznika u bazi podataka odnosi se na komunalnu naknadu. Općina Nova Bukovica je koncem 2011. imala 752 obveznika komunalne naknade. U pojedinim slučajevima općina Nova Bukovica ne raspolaže točnim podacima o obveznicima, zbog nepravodobnog prijavljivanja promjene vlasnika odnosno korisnika.

Revizijom je ocijenjeno da bi baza podataka o obveznicima bila ažurnija, a u skladu s navedenim i naplata prihoda učinkovitija, kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta, odnosno na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi i drugim nadležnim tijelima.

- Računovodstvene evidencije potraživanja

Za evidentiranje i naplatu prihoda iz nadležnosti općine Nova Bukovica vode se propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Računalni sustav omogućava istodoban unos podataka o prihodima i potraživanjima u glavnu knjigu i pomoćne knjige (analitičke evidencije). Podaci o rokovima dospelosti nekih dospjelih potraživanja obrađuju se ručno (zakup poljoprivrednog zemljišta, naknada za priključak), jer računalni program ne omogućava vođenje svih evidencija potraživanja prema rokovima dospelosti.

Državni ured za reviziju predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja potraživanja kako bi se osigurao i olakšao pregled prema rokovima dospelosti kod svih vrsta potraživanja, radi izbjegavanja zastare.

- Organizacija i kontrola naplate

Obračun i naplatu prihoda iz nadležnosti općine Nova Bukovica te poduzimanje mjera naplate obavljaju dvije zaposlenice iz jedinstvenog upravnog odjela (tajnica i viša referentica za financije i računovodstvo). Osobe za obavljanje poslova i kontrole naplate prihoda nisu imenovane zbog malog broja zaposlenih u općini Nova Bukovica. Općina Nova Bukovica nije donijela pisane procedure o naplati prihoda i kontroli procesa vezanih uz obračunavanje, evidentiranje i naplatu prihoda. Tijekom 2011. o naplati prihoda izvještavan je zakonski predstavnik.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti proceduru za naplatu i kontrolu naplate prihoda kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera, te pratiti rezultate mjera kao osnovu za odlučivanje u postupanju s potraživanjima.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Nova Bukovica iz raznih područja objavljuju se u tiskanim i elektroničkim medijima. Informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda te obvezi prijave plaćanja ili nastalih promjena koje su dužni sami prijaviti uglavnom se provodi usmeno prilikom dolaska mještana u općinu Nova Bukovica radi preuzimanja rješenja i plaćanja naknada. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Nova Bukovica nisu provođene. Bolje i sustavno provođenje mjera informiranja utjecalo bi na podizanje svijesti obveznika i bolju naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Nova Bukovica.

Općina Pitomača

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga općine Pitomača, ustrojena su dva upravna odjela. Koncem 2011. općina Pitomača je imala 24 zaposlenika, od čega jedanaest na određeno vrijeme u Programu javnih radova i jednog na određeno vrijeme zbog zamjene za porodiljni dopust. Također je koncem godine u općini Pitomača bilo sedam volontera. Općina Pitomača ima dva proračunska u kojima je koncem 2011. bilo 24 zaposlenih. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 10 049 stanovnika, 3 396 kućanstava i 4 153 stambenih jedinica.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Pitomača, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 14.232.316,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 1.491.867,00 kn ili za 9,5%, zbog manje ostvarenih prihoda od tekućih pomoći.

Vlastiti prihodi imaju udjel 43,9% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 59,6% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Pitomača ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 25.

Tablica broj 25

Vlastiti prihodi općine Pitomača za 2010. i 2011.

Redni broj	Prihodi	u kn		
		2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	218.596	192.638	88,1
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor)	2.328	2.044	87,8
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	58.384	54.164	92,8
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	157.884	136.430	86,4
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	4.504.797	6.029.494	133,8
2.1.	Naknade za koncesiju	57.053	30.275	53,1
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	266.784	597.582	224,0
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	4.180.960	5.401.637	129,2
3.	Upravne i administrativne pristojbe	144.507	175.939	121,8
3.1.	Ostale upravne pristojbe i naknade	123.925	150.635	121,6
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	20.582	25.304	122,9
4.	Komunalni doprinosi i naknade	1.348.036	1.331.355	98,8
4.1.	Komunalni doprinos	410.640	221.738	54,0
4.2.	Komunalna naknada	937.396	990.893	105,7
4.3.	Naknade za priključak	0	118.724	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	644.023	728.635	113,1
5.1.	Doprinos za šume	76.947	101.475	131,9
5.2.	Ostali prihodi po posebnim propisima	567.076	627.160	110,6
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	39.835	18.960	47,6
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	20.200	0	-
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	19.635	18.960	96,6
	Ukupno	6.899.794	8.477.021	122,9

Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 8.477.021,00 kn, što je u odnosu na 2010. više za 1.577.227,00 kn ili 22,9%. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na povećanje prihoda od naknade za korištenje nefinancijske imovine, od čega je vrijednosno najznačajnija naknada za eksploataciju mineralnih sirovina.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi za 2011. su prihodi od naknade za korištenje nefinancijske imovine u iznosu 5.401.637,00 kn, koji čine 63,7% vlastitih prihoda (od čega su prihodi od naknade za eksploataciju mineralnih sirovina 5.397.355,00 kn). Slijede prihodi od komunalne naknade u iznosu 990.893,00 kn ili 11,7%, ostali prihodi po posebnim propisima u iznosu 627.160,00 kn ili 7,4%, te prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 597.582,00 kn ili 7,0% vlastitih prihoda. Svi drugi prihodi iznose 859.749,00 kn i čine 10,2% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Pitomača koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 26.

Tablica broj 26

Potraživanja općine Pitomača koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	5.170.400	5.192.788	100,4
1.1.	Potraživanja za poreze	1.167.564	1.277.619	109,4
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	298.501	264.777	88,7
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	3.704.335	3.650.392	98,5
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	23.973	21.213	88,5
3.	Druga potraživanja	24.589	133.642	543,5
	Ukupno	5.218.962	5.347.643	102,5

Potraživanja su koncem 2010. iznosila 5.218.962,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 5.347.643,00 kn, što je za 128.681,00 kn ili 2,5% više u odnosu na prethodnu godinu.

Nedospjela potraživanja iznose 283.719,00 kn, od čega su vrijednosno najznačajnija potraživanja od komunalnog doprinosa u iznosu 260.251,00 kn.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 5.063.924,00 kn i čine 94,7% ukupnih potraživanja, od čega dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode iznose 4.930.282,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate vlastitih prihoda

Vlastiti prihodi općine Pitomača su u 2011. ostvareni u iznosu 8.477.021,00 kn. Općina Pitomača ostvaruje vlastite prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na prihode od komunalnih doprinosa i naknada, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i dio prihoda po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Pitomača na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, porez na tvrtku ili naziv i porez na kuće za odmor naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju te rješenja o porezu na tvrtku i kuće za odmor. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za eksploataciju mineralnih sirovina i spomenička renta na ukupan prihod) i dio prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) se ostvaruje uglavnom na temelju obračuna obveznika i na navedene prihode općina Pitomača nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode koncem 2011. iznose 4.930.282,00 kn i čine 92,2% ukupnih potraživanja, te 58,2% ostvarenih vlastitih prihoda. Najvećim dijelom se odnose na komunalnu naknadu u iznosu 3.357.369,00 kn i općinske poreze u iznosu 1.277.619,00 kn. Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode s rokom dospijeaća do godinu dana iznose 173.858,00 kn, do tri godine iznose 1.660.694,00 kn, do pet godina iznose 201.189,00 kn, a potraživanja s rokom dospijeaća preko pet godina iznose 2.894.541,00 kn. Na temelju godišnjeg izvješća o zaduženju i naplati dobivenog od Porezne uprave, općina Pitomača ocjenjuje da potraživanja za općinske poreze dospijevaju do tri godine. Potraživanja starija od tri godine odnose se na komunalnu naknadu. Vrijednosno najznačajnija dospjela potraživanja (komunalna naknada i općinski porezi) su koncem godine nekoliko puta veća u odnosu na ostvarene prihode u 2011.

Za naplatu prihoda (potraživanja) tijekom 2011. za komunalnu naknadu, zakup poslovnih prostora i najam stanova upućivane su opomene, pokretane su ovrhe (na novčanim sredstvima, nekretninama i pokretninama), te nagodbe o obročnoj otplati. U prijašnjim godinama nisu poduzimane sve raspoložive mjere naplate za potraživanja od komunalne naknade s rokom dospijeaća preko tri godine, kako potraživanja ne bi otišla u zastaru. Tijekom 2011. općina Pitomača je u većoj mjeri počela poduzimati mjere naplate, a u rujnu 2012. poslana su ovrhe svim dužnicima komunalne naknade. Ovisno o prigovoru ovršenika na institut zastare, otpisivalo se dugovanje u zastari. U skladu s navedenim, tijekom 2011. otpisana su potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu 271.899,00 kn, a do rujna 2012., prema očitovanju odgovorne osobe, u iznosu 601.237,00 kn.

Tijekom 2011., osim komunalne naknade, otpisana su i potraživanja za općinske poreze u iznosu 16.717,00 kn. Porezna uprava je u 2011. obavila otpis potraživanja za općinske poreze s rokom dospjelosti do 2000., na temelju Odluke državnog tajnika – ravnatelja Porezne uprave iz srpnja 2011. općina Pitomača nije propisala kriterije i procedure za otpis općinskih poreza i drugih potraživanja. Skreće se pažnja da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12). Navedena Uredba odnosi se na državu i lokalne jedinice.

Obveznicima koji su svoje obveze podmirivali nakon rokova dospijeaća općina Pitomača nije obračunavala zatezne kamate, čime su u nepravedni položaj stavljeni obveznici koji uredno podmiruju dospjele obveze, a osim toga, obračunom zateznih kamata povećava se i vjerojatnost naplate prihoda u rokovima dospjelosti.

S obzirom da su dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode vrijednosno značajna, da vrijednosno najznačajnija dospjela potraživanja (komunalna naknada i općinski porezi) prelaze visinu ostvarenih godišnjih prihoda, da potraživanja starija od tri godine iznose 3.095.730,00 kn ili 62,8% dospjelih potraživanja vezanih uz vlastite prihode, te da su potraživanja zbog zastarjelosti otpisivana, proizlazi da poduzete mjere naplate nisu bile u dovoljnoj mjeri efikasne. Stoga, Državni ured za reviziju predlaže sustavno i kontinuirano provoditi sve propisane mjere naplate za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda. Isto tako predlaže obračun i naplatu zateznih kamata svim obveznicima koji nisu podmirili svoje obveze u rokovima dospijeaća kako bi naplata prihoda bila učinkovitija.

Potraživanja za općinske poreze koncem 2011. iznose 1.277.619,00 kn, što je skoro šest puta više u odnosu na ostvarene prihode u 2011. koji su iznosili 192.638,00 kn.

Općina Pitomača je odlukom o prijenosu poslova naplate iz travnja 2006. i Odlukom o općinskim porezima iz studenoga 2009. na Poreznu upravu prenijela poslove obračuna, naplate i ovrhe radi naplate općinskih poreza. Porezna uprava dostavlja skupna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a ne dostavlja analitičke podatke o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate (prema vrsti i obveznicima) i drugo. U veljači 2010. općina Pitomača je tražila od Porezne uprave izvješće o poduzetim mjerama naplate i podatke o dužnicima. Porezna uprava se očitovala da poduzima propisane mjere naplate (obračun kamata, ovrhe, prijava u stečajnu masu, otpis radi zastare), te da prema zakonskim odredbama ne može dati pojedinačne dužnike. Iz navedenih razloga općina Pitomača nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor s Poreznom upravom kojim bi se ugovorila obveza Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu Pitomača o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate. Državni ured za reviziju je mišljenja da općina Pitomača treba uspostaviti bolju suradnju s Poreznom upravom ili razmotriti mogućnost preuzimanja navedenih poslova od Porezne uprave, radi učinkovitije naplate općinskih poreza.

- Zakonska regulativa i baze podataka

Općina Pitomača je donijela akte o naplati prihoda koji se prema zakonskim odredbama moraju i mogu ostvarivati, osim poreza na korištenje javnih površina i prireza porezu na dohodak. Porez na korištenje javnih površina nije uveden jer se naplaćuje zakup javnih površina na temelju odluke općinskog vijeća. Općina Pitomača nije donijela odluku o visini spomeničke rente jer na području općine Pitomača nema pravnih i fizičkih osoba, koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline. Općina Pitomača ostvaruje prihode od spomeničke rente koja se obračunava na ukupan prihod u skladu s odredbom članka 114.a Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Općina Pitomača je ustrojila baze podataka za sve vrste prihoda, osim za općinske poreze. Za općinske poreze bazu podataka vodi Porezna uprava. Baze se ažuriraju uglavnom na temelju prijave korisnika, izdanih rješenja, zaključenih ugovora, uvidom u registar trgovačkog suda i središnji obrtni registar, te uvidom u objave u Narodnim novinama. Pri ustrojavanju i vođenju baze podataka o obveznicima otežan je pristup podacima s kojima raspolažu druga nadležna tijela (Porezna uprava, MUP, Općinski sud). Iz navedenog razloga općina Pitomača nije u mogućnosti voditi cjelovitu i vjerodostojnu bazu podataka. Najveći broj obveznika u bazi podataka odnosi se na komunalnu naknadu. Općina Pitomača je koncem 2011. imala 3 090 aktivnih obveznika komunalne naknade. Osim toga ima i preko tisuću neaktivnih obveznika zbog ne prijavljivanja promjene vlasnika odnosno korisnika. Poteškoće stvara i program komunalne naknade koji ne briše promijenjene obveznike, odnosno obveznike koji to više nisu. S obzirom da vlasnici odnosno korisnici pravodobno ne prijavljuju nastalu promjenu, te da program komunalne naknade nije zadovoljavajući, općina Pitomača ne raspolaže cjelovitim i točnim podacima o obveznicima, što otežava naplatu komunalne naknade.

Revizijom je ocjenjeno da bi baza podataka o obveznicima bila ažurnija, a u skladu s navedenim i naplata prihoda učinkovitija, kada bi se zakonima i drugim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta, odnosno na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi i drugim nadležnim tijelima.

- Organizacija i kontrola naplate

Obračun i naplatu prihoda iz nadležnosti općine Pitomača te poduzimanje mjera naplate obavlja Upravni odjel za gospodarstvo, proračun i komunalne poslove. U navedenom odjelu je šestero zaposlenih koji obavljaju spomenute poslove, od kojih je jedan pravnik. Osobe za obavljanje poslova i kontrole naplate prihoda nisu imenovane. Općina Pitomača nije donijela pisane procedure o naplati prihoda i kontroli procesa vezanih uz obračunavanje, evidentiranje i naplatu prihoda. Tijekom 2011. o naplati prihoda izvještavan je zakonski predstavnik.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti proceduru za naplatu i kontrolu naplate prihoda kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera, te pratiti rezultate mjera kao osnovu za odlučivanje u postupanju s potraživanjima. Također, predlaže imenovati osobu zaduženu za naplatu prihoda i osobu zaduženu za kontrolu naplate prihoda radi analiziranja problema vezanih uz naplatu te donošenja prijedloga i mjera za poboljšanje naplate prihoda, odnosno navedene poslove utvrditi opisom postojećih radnih mjesta.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Pitomača iz raznih područja objavljuju se u tiskanim i elektroničkim medijima. Prema pisanom očitovanju odgovorne osobe, općina Pitomača kontinuirano provodi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se naplaćuju pojedini proračunski prihodi, kao i o obvezi prijave plaćanja ili nastalih promjena koje su dužni sami prijavljivati prema zakonskim odredbama. Mjere informiranja provode se na način da je imenovana osoba za informiranje, te je na službenoj mrežnoj stranici općine Pitomača na Internetu dostupan obrazac za informiranje. Mjere informiranja se provode i putem lokalnog radija. Nadalje, prema upitima zainteresiranih građana, pojašnjava se namjena upitanih vrsta prihoda, odnosno obveza prijave plaćanja ili nastalih promjena koje su isti dužni sami prijaviti prema zakonskim odredbama. Također, putem predsjednika vijeća mjesnih odbora, provode se provjere vlasnika ili korisnika, obveznika komunalne naknade po naseljima, prema stvarnom stanju.

Boljim i sustavnim provođenjem mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Pitomača utjecalo bi na podizanje svijesti obveznika i bolju naplatu prihoda. S obzirom na poteškoće u naplati komunalne naknade, Državni ured za reviziju predlaže i nadalje sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Pitomača.

Općina Sopje

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga općine Sopje, ustrojen je jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Sopje je imala osam zaposlenika, od čega jednog vježbenika i jednog zaposlenog na nepuno radno vrijeme. Općina Sopje nema proračunskih korisnika. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 2 313 stanovnika, 800 kućanstava i 1 063 stambenih jedinica.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Sopje, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 4.932.051,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 8.090.686,00 kn ili za 62,1%. Na smanjenje prihoda najviše su utjecale tekuće i kapitalne pomoći koje su za 2011. ostvarene manje za 8.018.973,00 kn ili 81,6% u odnosu na prethodnu godinu.

Vlastiti prihodi imaju udjel 14,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 35,8% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Sopje ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 27.

Tablica broj 27

Vlastiti prihodi općine Sopje za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	19.579	25.876	132,2
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	4.827	11.633	241,0
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	14.752	14.243	96,5
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	1.057.493	962.710	91,0
2.1.	Naknade za koncesiju	83.000	46.447	56,0
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	973.778	910.291	93,5
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	715	5.972	835,2
3.	Upravne i administrativne pristojbe (općinske pristojbe)	4.150	900	21,7
4.	Komunalni doprinosi i naknade	0	151.067	-
4.1.	Komunalni doprinos	0	58.931	-
4.2.	Komunalna naknada	0	92.136	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	45.755	209.261	457,4
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	0	68.215	-
5.2.	Doprinos za šume	5.326	45.901	861,8
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	40.429	95.145	235,3
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	727.736	417.071	57,3
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	727.736	381.551	52,4
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	0	35.520	-
	Ukupno	1.854.713	1.766.885	95,3

Podaci o vlastitim prihodima su u navedenoj tablici dani prema podacima iz izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2011. Unutar ostvarenih prihoda za 2010. nisu iskazani ostvareni prihodi od komunalnih doprinosa i naknada u iznosu 284.382,00 kn, te su ukupni vlastiti prihodi za 2010. trebali biti iskazani u iznosu 2.139.095,00 kn.

Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 1.766.885,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene za 2010. u iznosu 2.139.095,00 kn, manje za 372.210,00 kn ili 17,4%. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na pad prihoda od prodaje materijalne imovine, odnosno prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi za 2011. su prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine (poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države) u iznosu 910.291,00 kn, koji čine 51,5% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od prodaje materijalne imovine (poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države) u iznosu 381.551,00 kn ili 21,6% vlastitih prihoda. Svi drugi prihodi iznose 475.043,00 kn i čine 26,9% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Sopje koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 28.

Tablica broj 28

Potraživanja općine Sopje koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	3.087.458	3.611.367	117,0
1.1.	Potraživanja za poreze	176.406	176.406	100,0
1.2.	Potraživanja za pomoći	0	59.598	-
1.3.	Potraživanja za prihode od imovine	525.854	525.854	100,0
1.4.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	1.381.745	1.846.056	133,6
1.5.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	1.160.883	1.160.883	100,0
1.6.	Ispravak vrijednosti potraživanja	157.430	157.430	100,0
2.	Druga potraživanja	1.669	1.669	100,0
	Ukupno	3.089.127	3.613.036	117,0

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 3.089.127,00 kn, a koncem 2011. u iznosu 3.613.036,00 kn, što je za 523.909,00 kn ili 17,0% više u odnosu na prethodnu godinu.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate vlastitih prihoda

Vlastiti prihodi općine Sopje su u 2011. ostvareni u iznosu 1.766.885,00 kn. Općina Sopje ostvaruje vlastite prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade i prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i dio prihoda po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Sopje na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Za općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju i porez na tvrtku ili naziv, naplatu obavlja Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku. Dio prihoda od nefinancijske imovine (koncesije poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i spomenička renta na ukupan prihod) i dio prihoda po posebnim propisima (naknada za uređenje voda i doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika ili rješenja odnosno ugovora koje su obveznici zaključili s nadležnim ministarstvima i drugim nadležnim pravnim osobama i na navedene prihode općina Sopje nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Potraživanja su koncem 2011. u glavnoj knjizi iskazana u iznosu 3.613.414,00 kn. S obzirom da potraživanja nisu ažurirana i ne prikazuju stvarno stanje, dospjela potraživanja nisu poznata, a općina Sopje nije bila u mogućnosti učinkovito provoditi mjere naplate. Vrijednosno najznačajnija su potraživanja za komunalnu naknadu s rokom dospijeca do osam godina. Za naplatu prihoda (potraživanja) za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i prodano poljoprivredno zemljište upućivane su opomene, a tijekom 2012. državnim odvjetništvu su predane sve financijske kartice radi poduzimanja mjera naplate. Za preostala potraživanja mjere naplate tijekom 2011. nisu poduzimane, a ranijih godina i tijekom 2012. upućivane su opomene i sastavljane nagodbe o obročnoj otplati komunalne naknade i naknade za uređenje voda (koja nije prihod općine Sopje, nego se prikuplja u ime i za račun Hrvatskih voda). Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine. Mjere naplate su propisane odredbama Općeg poreznog zakona. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinica lokalne samouprave odgovorna su za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda na račun proračuna u skladu sa zakonom i drugim propisima.

S obzirom da za većinu potraživanja nisu provedene sve propisane mjere naplate i da postoje potraživanja starija od tri godine, Državni ured za reviziju predlaže sustavno i kontinuirano provoditi sve propisane mjere naplate za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda, u skladu s odredbama Općeg poreznog zakona i odredbama Zakona o proračunu.

Prihodi od općinskih poreza su u 2011. ostvareni u iznosu 25.876,00 kn. Općina Sopje je Odlukom o općinskim porezima iz 2001. na Poreznu upravu prenijela poslove obračuna, naplate i ovrhe radi naplate općinskih poreza. Porezna uprava dostavlja Općini Sopje skupna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a ne dostavlja analitičke podatke o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate (prema vrsti i obveznicima). Iz navedenih razloga općina Sopje nema saznanja o dužnicima.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor s Poreznom upravom kojim bi se ugovorila obveza Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu Sopje o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate. Državni ured za reviziju je mišljenja da općina Sopje treba uspostaviti bolju suradnju s Poreznom upravom ili razmotriti mogućnost preuzimanja navedenih poslova od Porezne uprave, radi učinkovitije naplate općinskih poreza.

- Zakonska regulativa i baze podataka

Općina Sopje je donijela akte o naplati prihoda koji se prema zakonskim odredbama moraju i mogu ostvarivati, osim prireza porezu na dohodak i grobnih naknada. Općina Sopje nije donijela odluku o visini spomeničke rente jer na području općine Sopje nema pravnih i fizičkih osoba, koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline. Općina Sopje ostvaruje prihode od spomeničke rente koja se obračunava na ukupan prihod u skladu s odredbom članka 114.a Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Odlukom o općinskim porezima uveden je porez na neobrađeno obradivo poljoprivredno zemljište te nekorištene poduzetničke nekretnine, što nije u skladu s Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske iz veljače 2007. kojom su, pored ostaloga, ukinute odredbe Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje reguliraju navedeno područje. Navedeni porez općina Sopje nije naplaćivala.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti odluku o općinskim porezima s Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske i odredbama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Općina Sopje nije ostvarila prihode od grobnih naknada. Na području općine Sopje ima 14 groblja. Općina Sopje nije donijela odluku o upravljanju grobljima, niti odluke o visini naknada za dodjelu grobnog mjesta i godišnje naknade za korištenje grobnog mjesta. Odredbom članka 18. Zakona o grobljima propisano je da je predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno donijeti propise o mjerilima i načinu dodjeljivanja i ustupanju grobnih mjesta na korištenje, održavanju groblja i uklanjanju otpada, uvjetima upravljanja grobljem, te uvjetima i mjerilima za plaćanje naknade kod dodjele grobnog mjesta i godišnje naknade za korištenje. U tijeku je izrada katastra za četiri groblja.

Državni ured za reviziju predlaže izraditi katastar za sva groblja na području općine Sopje, te donijeti uvjete i mjerila za plaćanje naknade kod dodjele grobnog mjesta i godišnje naknade za korištenje, odnosno postupiti u skladu s odredbama Zakona o grobljima.

Općina je ustrojila baze podataka za sve vrste prihoda, osim za općinske poreze. Za općinske poreze bazu podataka vodi Porezna uprava. Baze se ažuriraju uglavnom na temelju prijave korisnika i komunalnog redara, izdanih rješenja i zaključenih ugovora. Pri ustrojavanju i vođenju baze podataka o obveznicima otežan je pristup podacima s kojima raspolažu druga nadležna tijela (Porezna uprava, MUP, Općinski sud). Iz navedenog razloga općina Sopje nije u mogućnosti voditi cjelovitu i vjerodostojnu bazu podataka. Najveći broj obveznika u bazi podataka odnosi se na komunalnu naknadu. Općina Sopje je koncem 2011. imala 1 048 obveznika komunalne naknade, od čega je 927 aktivno. Razlika se odnosi na neaktivne korisnike. Neaktivni obveznici uglavnom se odnose na pokojne vlasnike i vlasnike koji su svoje nekretnine prodali, a općina Sopje nema podataka o nasljednicima, odnosno novim vlasnicima i korisnicima. Zbog navedenih slučajeva odnosno nepravodobnog prijavljivanja promjene vlasnika odnosno korisnika, općina Sopje ne raspolaže točnim podacima o obveznicima, te je otežana naplata komunalne naknade.

Revizijom je ocjenjeno da bi baza podataka o obveznicima bila ažurnija, a u skladu s navedenim i naplata prihoda učinkovitija, kada bi se zakonima i drugim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta, odnosno na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi i drugim nadležnim tijelima.

- Računovodstvene evidencije potraživanja

Za evidentiranje i naplatu prihoda iz nadležnosti općine Sopje vode se propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige). Pomoćne knjige se vode za komunalnu naknadu i naknadu za uređenje voda, te za zakup i prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države. U pomoćnim knjigama podaci se ručno unose i obrađuju, odnosno računalni sustav općine Sopje ne omogućava istodobno unos podataka o prihodima i potraživanjima u glavnu knjigu i pomoćne knjige.

Usklađivanje podataka se ne provodi, te se podaci u pomoćnim knjigama razlikuju od podataka u glavnoj knjizi.

Potraživanja u poslovnim knjigama nisu ažurirana odnosno ne prikazuju stvarno stanje i u svim slučajevima nisu evidentirana na temelju uredne dokumentacije. Iz navedenih razloga, općina Sopje nema podataka o potraživanjima prema rokovima dospjelosti. Računalni program ne omogućava vođenje evidencija potraživanja prema rokovima dospjelosti, niti se navedeni podaci ručno obrađuju.

Nadalje, podaci iskazani u temeljnim financijskim izvještajima nisu istovjetni podacima iskazanima u poslovnim knjigama.

U financijskim izvještajima (Izveštaju o prihodima i rashodima, primicima i izdacima) za 2011. nisu iskazani prihodi od komunalnih doprinosa i naknada ostvareni za 2010. u iznosu 284.382,00 kn. Isto tako, ukupni prihodi i primici za 2011. prema financijskim izvještajima su iskazani u iznosu 4.932.051,00 kn, a prema glavnoj knjizi u iznosu 4.958.790,00 kn ili više za 26.739,00 kn. Ukupni vlastiti prihodi za 2011. prema financijskim izvještajima su iskazani u iznosu 1.766.885,00 kn, a prema glavnoj knjizi u iznosu 2.231.558,00 kn ili više za 464.673,00 kn. Razlika u iznosu 464.673,00 kn se odnosi na prihode od upravnih i administrativnih pristojbi, komunalnih doprinosa i naknada, te prihoda po posebnim propisima, od čega je veći dio iskazane razlike u financijskim izvještajima evidentiran unutar prihoda od pomoći (vrijednosno se ne može iskazati).

Potraživanja koncem 2011. su prema financijskim izvještajima (Bilanci) iskazana u iznosu 3.613.036,00 kn, a prema glavnoj knjizi u iznosu 3.613.414,00 kn ili više za 378,00 kn. Navedena potraživanja nisu ažurirana, jer potraživanja u iznosu 1.064.720,00 kn nisu evidentirana na temelju uredne dokumentacije, potraživanja u iznosu 709.559,00 kn su istovjetna iskazanima početkom godine, a potraživanja u iznosu 1.839.135,00 kn nisu iskazana prema rasporedu računa iz Računskog plana, dok potraživanja za prodano poljoprivredno zemljište u vlasništvu države u iznosu 11.913.251,00 kn nisu iskazana u glavnoj knjizi.

Potraživanja u iznosu 1.064.720,00 kn nisu evidentirana na temelju uredne dokumentacije. Odnose se na potraživanja od Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost u iznosu 59.598,00 kn, koja su evidentirana koncem godine, iako su naplaćena, te na potraživanja u iznosu 1.005.122,00 kn za koja nema dokumentacije iz koje bi bilo vidljivo na što se odnose, a u glavnoj knjizi su evidentirana prije više od pet godina (potraživanja za prihode na temelju ugovornih obveza i za financiranje rashoda poslovanja 1.160.883,00 kn, potraživanja od zaposlenih i druga potraživanja 1.669,00 kn, te ispravak vrijednosti potraživanja 157.430,00 kn).

Potraživanja u iznosu 709.559,00 kn su istovjetna iskazanima početkom godine, a tijekom godine bilo je zaduženja i naplate, što nije iskazivano u glavnoj knjizi. Odnose se na općinske poreze, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i šumski doprinos.

Potraživanja u iznosu 1.839.135,00 kn nisu iskazana prema rasporedu računa iz Računskog plana. Odnose na komunalnu naknadu, naknadu za uređenje voda, komunalni doprinos, naknadu za priključak na komunalnu infrastrukturu i naknadu za korištenje mrtvačnice. Navedena potraživanja su iskazivana na dva ili više različitih vrsta računa potraživanja ili su zaduženja evidentirana na jednom računu, a naplata (prihodi) na drugom računu potraživanja.

Zbog navedenog se ne može sa sigurnošću utvrditi stvarno stanje pojedinih vrsta potraživanja.

U glavnoj knjizi nisu iskazana potraživanja za prodano poljoprivredno zemljište u vlasništvu države. Financijskom revizijom za 2009. utvrđena su navedena potraživanja u iznosu 13.022.538,00 kn. Nakon naplate odnosno ostvarenih prihoda od prodaje zemljišta u 2010. u iznosu 727.736,00 kn i u 2011. u iznosu 381.551,00 kn, potraživanja koncem 2011. trebala bi iznositi 11.913.251,00 kn.

Odredbom članka 4. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisano je da se proračunsko računovodstvo temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Prema odredbi članka 5. navedenog Pravilnika, proračun i proračunski korisnici vode knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio ovoga Pravilnika. Također je propisano da su proračun i proračunski korisnici obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Odredbom članka 11. navedenog Pravilnika propisano je da se knjiženje i evidentiranje u poslovnim knjigama temelji na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama.

Državni ured za reviziju predlaže utvrditi stvarno stanje potraživanja i u poslovnim knjigama (glavnoj knjizi i pomoćnim knjigama) evidentirati sva potraživanja, evidentirati potraživanja na temelju uredne dokumentacije, unaprijediti sustav evidentiranja prihoda i potraživanja u poslovnim knjigama na način koji omogućava istodoban unos podataka o prihodima i potraživanjima u glavnu knjigu i pomoćne knjige (analitičke evidencije), te na način koji omogućava pregled potraživanja prema rokovima dospelosti, radi izbjegavanja zastare, a sve u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

- Organizacija i kontrola naplate

Obračun i naplatu prihoda iz nadležnosti općine Sopje te poduzimanje mjera naplate obavlja jedinstveni upravni odjel. Dvoje zaposlenih iz navedenog odjela obavljaju obračun i naplatu prihoda (računovodstveni referent i upravni referent), te poduzimaju mjere naplate (upravni referent i pročelnik). Osobe za obavljanje poslova i kontrole naplate prihoda nisu imenovane zbog malog broja zaposlenih. Općina Sopje nije donijela pisane procedure o naplati prihoda i kontroli procesa vezanih uz obračunavanje, evidentiranje i naplatu prihoda. Tijekom 2011. o naplati prihoda izvještavan je zakonski predstavnik.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti proceduru za naplatu i kontrolu naplate prihoda kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera, te pratiti rezultate mjera kao osnovu za odlučivanje u postupanju s potraživanjima.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Sopje te informiranje stanovništva o značaju i namjeni pojedinih proračunskih prihoda provode se putem oglasnih ploča u svim naseljima općine Sopje, putem mrežne stranice općine Sopje na Internetu, objavama na lokalnoj radio postaji, te osobno putem komunalnog redara.

Posebne mjere informiranja stanovništva (putem tiskanih informativnih letaka, novina i drugo) o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Sopje nisu provedene. Bolje i sustavno provođenje mjera informiranja utjecalo bi na podizanje svijesti obveznika i bolju naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Sopje.

Općina Suhopolje

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga općine Suhopolje, ustrojen je jedinstveni upravni odjel s tri odsjeka. Koncem 2011. općina Suhopolje je imala 20 zaposlenika, od čega deset na određeno vrijeme. Općina Suhopolje ima jednog proračunskog korisnika u kojem je koncem 2011. bilo šestoro zaposlenih. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 6 646 stanovnika, 2 344 kućanstava i 3 195 stambenih jedinica.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Suhopolje, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 10.018.770,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 9.101.085,00 kn ili za 47,6%. Na smanjenje prihoda najviše su utjecale tekuće i kapitalne pomoći koje su za 2011. ostvarene manje za 8.421.167,00 kn ili 81,8% u odnosu na prethodnu godinu.

Vlastiti prihodi imaju udjel 22,1% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 36,5% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Suhopolje ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 29.

Tablica broj 29

Vlastiti prihodi općine Suhopolje za 2010. i 2011.

Redni broj	Prihodi	u kn		
		2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	52.196	51.751	99,1
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	8.396	11.351	135,2
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	43.800	40.400	92,2
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	1.383.096	1.309.149	94,7
2.1.	Naknade za koncesiju	457.499	573.975	125,5
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	820.160	525.610	64,1
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	105.437	117.164	111,1
2.4.	Ostali prihodi od nefinancijske imovine	0	92.400	-
3.	Upravne i administrativne pristojbe (ostale pristojbe)	292.413	285.569	97,7
4.	Komunalni doprinosi i naknade	1.044.619	973.525	93,2
4.1.	Komunalni doprinos	0	126.055	-
4.2.	Komunalna naknada	1.044.619	847.470	81,1
5.	Prihodi po posebnim propisima	1.407.144	1.007.167	71,6
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	927.297	15.469	1,7
5.2.	Doprinos za šume	110.985	146.734	132,2
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	368.862	844.964	229,1
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	52.402	33.953	64,8
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	0	2.592	-
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	52.402	31.361	59,8
	Ukupno	4.231.870	3.661.114	86,5

Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 3.661.114,00 kn, što je u odnosu na 2010. manje za 570.756,00 kn ili 13,5%. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na pad prihoda od naknada za priključak na komunalnu infrastrukturu i pad prihoda od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi za 2011. su prihodi od komunalne naknade u iznosu 847.470,00 kn, koji čine 23,1% vlastitih prihoda te ostali prihodi po posebnim propisima u iznosu 844.964,00 kn ili 23,1% vlastitih prihoda (od čega su vrijednosno najznačajniji prihodi od uplaćenih jamčevina 302.255,00 kn). Slijede prihodi od naknada za koncesije u iznosu 573.975,00 kn ili 15,7% (od čega su vrijednosno najznačajniji prihodi od naknada za koncesije poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države 568.562,00 kn), te prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 525.610,00 kn ili 14,4% vlastitih prihoda (od čega su vrijednosno najznačajniji prihodi od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države 465.329,00 kn). Svi drugi prihodi iznose 869.095,00 kn i čine 23,7% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Suhopolje koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 30.

Tablica broj 30

Potraživanja općine Suhopolje koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	2.981.668	3.363.451	112,8
1.1.	Potraživanja za poreze	132.339	132.739	100,3
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	43.305	109.504	252,9
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	2.468.344	2.759.439	111,8
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	337.680	361.769	107,1
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	388.634	357.272	91,9
	Ukupno	3.370.302	3.720.723	110,4

Potraživanja su koncem 2010. iznosila 3.370.302,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 3.720.723,00 kn, što je za 350.421,00 kn ili 10,4% više u odnosu na prethodnu godinu. Najviše su porasla potraživanja od naknade iz cijene vode (iskazana unutar potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade).

Nedospjela potraživanja iznose 421.455,00 kn, a najvećim dijelom se odnose na potraživanja od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo u iznosu 331.376,00 kn.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 3.299.268,00 kn i čine 88,7% ukupnih potraživanja. Navedena potraživanja u cijelosti su vezana uz vlastite prihode.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate vlastitih prihoda

Vlastiti prihodi općine Suhopolje su u 2011. ostvareni u iznosu 3.661.114,00 kn. Općina Suhopolje ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na prihode od komunalnih doprinosa i naknada, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od općinskih poreza (porez na tvrtku ili naziv), dio prihoda od nefinancijske imovine i dio prihoda po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Suhopolje na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Za prihode od općinskih poreza koji se odnose na porez na potrošnju, naplatu obavlja Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju.

Preostali dio prihoda od nefinancijske imovine (koncesija za poljoprivredno zemljište u vlasništvu države i naknada za eksploataciju mineralnih sirovina) i dio prihoda po posebnim propisima (vodni doprinos, doprinos za šume i spomenička renta na ukupan prihod) se ostvaruje na temelju obračuna obveznika ili rješenja odnosno ugovora koje su obveznici zaključili s nadležnim ministarstvima i drugim nadležnim pravnim osobama i na navedene prihode općina Suhopolje nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode koncem 2011. iznose 3.299.268,00 kn i čine 88,7% ukupnih potraživanja, te 90,1% ostvarenih vlastitih prihoda. Najvećim dijelom se odnose na potraživanja za naknadu iz cijene vode (namjensku kunu) u iznosu 1.673.411,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 605.600,00 kn i naknadu za uređenje voda u iznosu 357.551,00 kn (koja nije prihod općine Suhopolje, nego se prikuplja u ime i za račun Hrvatskih voda). Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode s rokom dospijeca do godinu dana iznose 1.358.669,00 kn, do tri godine iznose 1.379.599,00 kn, do pet godina iznose 319.947,00 kn, a preko pet godina iznose 149.294,00 kn. Za preostala dospjela potraživanja u iznosu 91.759,00 kn koja se odnose na porez na potrošnju, općina Suhopolje nema podataka o potraživanjima prema rokovima dospelosti. Potraživanja starija od tri godine najvećim dijelom se odnose na komunalnu naknadu. Pojedina dospjela potraživanja (naknada iz cijene vode i porez na potrošnju) su koncem godine veća u odnosu na ostvarene prihode u 2011.

Zadnjom financijskom revizijom (za 2009.) utvrđeno je da za naplatu nekih prihoda (potraživanja) mjere naplate nisu poduzimane. Tijekom 2011. za naplatu prihoda (potraživanja) za komunalnu naknadu, prodane stanove na kojima je postojalo stanarsko pravo, porez na tvrtku ili naziv, naknadu za uređenje voda, grobne naknade i naknade za priključak na komunalnu infrastrukturu, upućivane su opomene, pokretane su ovrhe na novčanim sredstvima, te su provedene nagodbe o obročnoj otplati. Ovrhe na nekretninama i pokretninama nisu provođene. Mjere naplate potraživanja za naknadu iz cijene vode (namjensku kunu) provodi komunalno društvo u suvlasništvu općine Suhopolje. Prema pisanom očitovanju odgovorne osobe, komunalno društvo je tijekom 2011. od mjera naplate koristilo opomene i sudske tužbe. Poduzimanjem pravodobnih mjera naplate općina Suhopolje treba spriječiti zastarijevanje potraživanja. Mjere naplate su propisane odredbama Općeg poreznog zakona. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinica lokalne samouprave odgovorna su za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda na račun proračuna u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Obveznicima koji su svoje obveze podmirivali nakon rokova dospijeca općina Suhopolje nije obračunavala zatezne kamate, čime su u nepravedni položaj stavljeni obveznici koji uredno podmiruju dospjele obveze, a osim toga, obračunom zateznih kamata povećava se i vjerojatnost naplate prihoda u rokovima dospelosti.

S obzirom da su dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode vrijednosno značajna i da su iskazana u visini ostvarenih godišnjih vlastitih prihoda, proizlazi da poduzete mjere naplate nisu bile u dovoljnoj mjeri efikasne, a osobito mjere naplate naknade iz cijene vode. Stoga, Državni ured za reviziju predlaže sustavno i kontinuirano provoditi sve propisane mjere naplate za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda, u skladu s odredbama Općeg poreznog zakona i odredbama Zakona o proračunu. Isto tako predlaže obračun i naplatu zateznih kamata svim obveznicima koji nisu podmirili svoje obveze u rokovima dospijeca kako bi naplata prihoda bila učinkovitija.

Potraživanja za porez na potrošnju koncem 2011. iznose 91.759,00 kn, što je sedam puta više u odnosu na ostvarene prihode u 2011. koji su iznosili 11.351,00 kn. Općina Suhopolje je Odlukom o općinskim porezima iz 2001. na Poreznu upravu prenijela poslove obračuna, naplate i ovrhe radi naplate poreza na potrošnju. Porezna uprava dostavlja općini Suhopolje skupna mjesečna izvješća o utvrđenom i naplaćenom porezu na potrošnju, a ne dostavlja analitičke podatke o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate (prema vrsti i obveznicima) i drugo. Iz navedenih razloga općina Suhopolje nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti utjecati na učinkovitiju naplatu poreza na potrošnju.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor s Poreznom upravom kojim bi se ugovorila obveza Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu Suhopolje o obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirjenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate. Državni ured za reviziju je mišljenja da općina Suhopolje treba uspostaviti bolju suradnju s Poreznom upravom ili razmotriti mogućnost preuzimanja navedenih poslova od Porezne uprave, radi učinkovitije naplate poreza na potrošnju.

- Zakonska regulativa i baze podataka

Općina Suhopolje je donijela akte o naplati prihoda koji se prema zakonskim odredbama moraju i mogu ostvarivati, osim prireza porezu na dohodak. Prirez porezu na dohodak nije uveden zbog statusa pripadnosti trećoj skupini područja posebne državne skrbi i zbog teške gospodarske situacije. Prihodi od poreza na kuće za odmor i poreza na korištenje javnih površina nisu ostvareni, iako su uvedeni Odlukom o općinskim porezima iz 2001. općina Suhopolje nije donijela odluku o visini spomeničke rente jer na području općine Suhopolje nema pravnih i fizičkih osoba, koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline. Općina Suhopolje ostvaruje prihode od spomeničke rente koja se obračunava na ukupan prihod u skladu s odredbom članka 114.a Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Općina Suhopolje je ustrojila baze podataka za sve vrste prihoda, osim za prihode od poreza na potrošnju. Za porez na potrošnju bazu podataka vodi Porezna uprava. Baze se ažuriraju uglavnom na temelju prijave korisnika, izdanih rješenja, zaključenih ugovora, uvidom u registar trgovačkog suda i središnji obrtni registar, te uvidom u objave u Narodnim novinama. Pri ustrojavanju i vođenju baze podataka o obveznicima otežan je pristup podacima s kojima raspolažu druga nadležna tijela (Porezna uprava, MUP, Općinski sud). Iz navedenog razloga općina Suhopolje nije u mogućnosti voditi cjelovitu i vjerodostojnu bazu podataka. Najveći broj obveznika u bazi podataka odnosi se na komunalnu naknadu. Općina Suhopolje je koncem 2011. imala 3 201 aktivnih obveznika komunalne naknade i 90 neaktivnih obveznika.

U neaktivne obveznike ubrajaju se vlasnici ruševnih objekata, vlasnici koji su svoje objekte prodali i vlasnici koji su pokojni, a nasljednici odnosno novi vlasnici nisu poznati. Zbog navedenih slučajeva odnosno nepravodobnog prijavljivanja promjene vlasnika odnosno korisnika, općina Suhopolje ne raspolaže točnim podacima o obveznicima, te je otežana naplata komunalne naknade.

Revizijom je ocjenjeno da bi baza podataka o obveznicima bila ažurnija, a u skladu s navedenim i naplata prihoda učinkovitija, kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta, odnosno na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi i drugim nadležnim tijelima.

- Organizacija i kontrola naplate

Obračun i naplatu prihoda iz nadležnosti općine Suhopolje te poduzimanje mjera naplate obavlja odsjek za proračun, financije i računovodstvo ustrojen unutar jedinstvenog upravnog odjela. Dvije osobe iz navedenog odsjeka obavljaju obračun i naplatu prihoda, a jedna osoba iz odsjeka i pročelnik jedinstvenog upravnog odjela poduzimaju mjere naplate. Osobe za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda posebno nisu imenovane. Općina Suhopolje nije donijela pisane procedure o naplati prihoda i kontroli procesa vezanih uz obračunavanje, evidentiranje i naplatu prihoda. Tijekom 2011. o naplati prihoda izvještavan je zakonski predstavnik.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti proceduru za naplatu i kontrolu naplate prihoda kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera, te pratiti rezultate mjera kao osnovu za odlučivanje u postupanju s potraživanjima. Također, predlaže imenovati osobu zaduženu za naplatu prihoda i osobu zaduženu za kontrolu naplate prihoda radi analiziranja problema vezanih uz naplatu te donošenja prijedloga i mjera za poboljšanje naplate prihoda, odnosno navedene poslove utvrditi opisom postojećih radnih mjesta.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Suhopolje iz raznih područja te informiranje stanovništva provodi se putem oglasnih ploča, mrežne stranice i drugih sredstava javnog informiranja (Virovitički list, radio postaja). Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Suhopolje nisu provedene. Bolje i sustavno provođenje mjera informiranja utjecalo bi na podizanje svijesti obveznika i bolju naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Suhopolje.

Općina Špišić Bukovica

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga općine Špišić Bukovica, ustrojen je jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Špišić Bukovica je imala šestero zaposlenih, od čega jednog na određeno vrijeme u Programu javnih radova, a jednog na nepuno radno vrijeme. Općina Špišić Bukovica nema proračunske korisnike. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 4 222 stanovnika, 1 375 kućanstava i 1 757 stambenih jedinica.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Špišić Bukovica, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 3.893.996,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 4.970.052,00 kn ili za 56,1%. Na smanjenje prihoda najviše su utjecale tekuće i kapitalne pomoći koje su za 2011. ostvarene manje za 5.168.840,00 kn ili 88,3% u odnosu na prethodnu godinu.

Vlastiti prihodi imaju udjel 19,3% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 46,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Špišić Bukovica ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 31.

Tablica broj 31

Vlastiti prihodi općine Špišić Bukovica za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	31.054	53.635	172,7
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (javne površine)	755	600	79,5
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	12.058	16.084	133,4
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	18.241	36.951	202,6
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	522.563	556.758	106,5
2.1.	Naknade za koncesiju	34.529	26.217	75,9
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	377.165	409.783	108,6
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	110.869	120.758	108,9
3.	Upravne i administrativne pristojbe (općinske pristojbe)	512	1.073	209,6
4.	Komunalni doprinosi i naknade	500.808	538.403	107,5
4.1.	Komunalni doprinos	36.860	62.174	168,7
4.2.	Komunalna naknada	463.948	419.964	90,5
4.3.	Naknade za priključak	0	56.265	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	466.220	519.266	111,4
5.1.	Doprinos za šume	134.772	157.269	116,7
5.2.	Ostali prihodi po posebnim propisima	331.448	361.997	109,2
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	188.919	128.738	68,1
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	188.919	128.738	68,1
	Ukupno	1.710.076	1.797.873	105,1

Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 1.797.873,00 kn, što je u odnosu na 2010. više za 87.797,00 kn ili 5,1%. Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi za 2011. su prihodi od komunalne naknade u iznosu 419.964,00 kn, koji čine 23,4% vlastitih prihoda.

Slijede prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 409.783,00 kn ili 22,8% (od čega su vrijednosno najznačajniji prihodi od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države 266.739,00 kn), te ostali prihodi po posebnim propisima (doznake sredstava za javne radove i razni povrati sredstava) u iznosu 361.997,00 kn ili 20,1% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 606.129,00 kn i čine 33,7% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Špišić Bukovica koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 32.

Tablica broj 32

Potraživanja općine Špišić Bukovica koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	2.895.817	3.336.681	115,2
1.1.	Potraživanja za poreze	320.612	189.328	59,1
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	95.834	298.653	311,6
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	1.894.156	2.058.678	108,7
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	585.215	784.938	134,1
1.5.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	0	5.084	-
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	0	52.377	-
	Ukupno	2.895.817	3.389.058	117,0

Potraživanja su koncem 2010. iznosila 2.895.817,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 3.389.058,00 kn, što je za 493.241,00 kn ili 17,0% više u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na potraživanja od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, kojih nije bilo prethodne godine.

Nedospjela potraživanja iznose 30.335,00 kn i odnose se na naknade za priključak na komunalnu infrastrukturu.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 3.358.723,00 kn i čine 99,1% ukupnih potraživanja, od čega dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode iznose 3.342.311,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate vlastitih prihoda

Vlastiti prihodi općine Špišić Bukovica su u 2011. ostvareni u iznosu 1.797.873,00 kn. Općina Špišić Bukovica ostvaruje vlastite prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade i prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od općinskih poreza (porez na korištenje javnih površina), dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Špišić Bukovica na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Za općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju i porez na tvrtku ili naziv, naplatu obavlja Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku. Preostali dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za eksploataciju mineralnih sirovina i spomenička renta na ukupan prihod) i dio prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) se uglavnom ostvaruje na temelju obračuna obveznika i na navedene prihode općina Špišić Bukovica nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode koncem 2011. iznose 3.342.311,00 kn i čine 98,6% ukupnih potraživanja, te su za 85,9% veća u odnosu na ostvarene vlastite prihode. Najvećim dijelom se odnose na komunalnu naknadu u iznosu 1.265.112,00 kn, naknadu za uređenje voda u iznosu 777.654,00 kn (koja nije prihod općine Špišić Bukovice, nego se prikuplja u ime i za račun Hrvatskih voda) i naknadu za priključak na komunalnu infrastrukturu u iznosu 404.127,00 kn. Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode s rokom dospijeća do godinu dana iznose 643.807,00 kn, do tri godine iznose 1.183.638,00 kn, do pet godina iznose 360.724,00 kn, a preko pet godina iznose 964.814,00 kn. Za preostala dospjela potraživanja u iznosu 189.328,00 kn koja se odnose na općinske poreze, općina Špišić Bukovica nema podataka o potraživanjima prema rokovima dospelosti. Potraživanja starija od tri godine uglavnom se odnose na komunalnu naknadu. Pojedina dospjela potraživanja (komunalna naknada, naknada za priključak na komunalnu infrastrukturu, te općinski porezi) su nekoliko puta veća u odnosu na ostvarene prihode u 2011.

Za naplatu prihoda (potraživanja) poduzimane su razne mjere naplate: upućivane su opomene, pokretane sudske tužbe, ovrhe na novčanim sredstvima, prijave u stečajnu masu i nagodbe o obročnoj otplati. Za dio potraživanja od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države mjere naplate su povjerene općinskom državnom odvjetništvu. Ovrhe na nekretninama počele su se provoditi tijekom 2012. općina Špišić Bukovica nema podataka o poduzetim mjerama naplate naknade za priključak na komunalnu infrastrukturu i naknade iz cijene vode, čija je naplata do konca 2010. povjerena komunalnom društvu u suvlasništvu općine Špišić Bukovica. Ugovor s komunalnim društvom nije zaključen. Poduzimanjem pravodobnih mjera naplate treba spriječiti zastarijevanje potraživanja. Mjere naplate su propisane odredbama Općeg poreznog zakona. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinica lokalne samouprave odgovorna su za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda na račun proračuna u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Tijekom 2011. otpisana su potraživanja u iznosu 183.326,00 kn (općinski porezi 111.527,00 kn i komunalna naknada 71.799,00 kn). Porezna uprava je u 2011. otpisala potraživanja za općinske poreze s rokom dospelosti do 2000., na temelju Odluke državnog tajnika – ravnatelja Porezne uprave iz srpnja 2011. Komunalna naknada je otpisana na temelju odluka načelnika zbog nastupanja zastare. Općina Špišić Bukovica nije propisala kriterije i procedure za otpis općinskih poreza i drugih potraživanja. Skreće se pažnja da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12). Navedena Uredba odnosi se na državu i lokalne jedinice.

Obveznicima komunalne naknade i doprinosa koji su svoje obveze podmirivali nakon rokova dospijeća općina Špišić Bukovica je obračunavala zatezne kamate. Ostalim obveznicima općina Špišić Bukovica nije obračunavala zatezne kamate čime su u nepravedni položaj stavljene obveznici koji uredno podmiruju dospjele obveze i koji plaćaju zatezne kamate, a osim toga, obračunom zateznih kamata povećava se i vjerojatnost naplate prihoda u rokovima dospelosti.

S obzirom da su dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode vrijednosno značajna, da su gotovo dvostruko veća u odnosu na ostvarene godišnje vlastite prihode i da potraživanja starija od tri godine iznose 1.325.538,00 kn ili 39,7% dospjelih potraživanja vezanih uz vlastite prihode, proizlazi da poduzete mjere naplate nisu bile u dovoljnoj mjeri efikasne.

Stoga, Državni ured za reviziju predlaže sustavno i kontinuirano provoditi sve propisane mjere naplate za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda, u skladu s odredbama Općeg poreznog zakona i odredbama Zakona o proračunu. Isto tako predlaže obračun i naplatu zateznih kamata svim obveznicima koji nisu podmirili svoje obveze u rokovima dospjeća kako bi naplata prihoda bila učinkovitija.

Potraživanja za općinske poreze (porez na potrošnju i porez na tvrtku ili naziv) koncem 2011. iznose 189.328,00 kn, što je skoro tri puta više u odnosu na ostvarene prihode u 2011. koji su iznosili 53.035,00 kn. Općina Špišić Bukovica je Odlukom o općinskim porezima iz ožujka 2010. na Poreznu upravu prenijela poslove obračuna, naplate i ovrhe radi naplate poreza na potrošnju i poreza na tvrtku ili naziv. Porezna uprava dostavlja općini Špišić Bukovici skupna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a ne dostavlja analitičke podatke o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate (prema vrsti i obveznicima) i drugo. Općina Špišić Bukovica je tijekom 2011. u nekoliko navrata dopisom tražila poduzimanje postupaka prisilne naplate kako bi se poboljšala naplata poreza, kao i dostavu analitičkih kartica svih obveznika općinskih poreza. Porezna uprava nije dostavila izvješće o poduzetim mjerama naplate u 2011., ni druge tražene podatke. Iz navedenih razloga općina Špišić Bukovica a nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor s Poreznom upravom kojim bi se ugovorila obveza Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu Špišić Bukovicu o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate. Državni ured za reviziju je mišljenja da općina Špišić Bukovica treba uspostaviti bolju suradnju s Poreznom upravom ili razmotriti mogućnost preuzimanja navedenih poslova od Porezne uprave, radi učinkovitije naplate općinskih poreza.

- Zakonska regulativa i baze podataka

Općina Špišić Bukovica je donijela akte o naplati prihoda koji se prema zakonskim odredbama moraju i mogu ostvarivati, osim poreza na kuće za odmor jer na području općine Špišić Bukovice nema evidentiranih kuća za odmor. Općina Špišić Bukovica nije donijela odluku o visini spomeničke rente jer na području općine Špišić Bukovice nema pravnih i fizičkih osoba, koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline. Općina Špišić Bukovica ostvaruje prihode od spomeničke rente koja se obračunava na ukupan prihod u skladu s odredbom članka 114.a Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Općina Špišić Bukovica je ustrojila baze podataka za sve vrste prihoda, osim za općinske poreze. Za općinske poreze bazu podataka vodi Porezna uprava. Baze se ažuriraju uglavnom na temelju prijave korisnika, izdanih rješenja, zaključenih ugovora, uvidom u registar trgovačkog suda i središnji obrtni registar, te uvidom u objave u Narodnim novinama. Pri ustrojavanju i vođenju baze podataka o obveznicima otežan je pristup podacima s kojima raspolažu druga nadležna tijela (Porezna uprava, MUP, Općinski sud). Iz navedenog razloga općina Špišić Bukovica nije u mogućnosti voditi cjelovitu i vjerodostojnu bazu podataka. Najveći broj obveznika u bazi podataka odnosi se na komunalnu naknadu. Općina Špišić Bukovica je koncem 2011. imala 1 488 obveznika komunalne naknade, od kojih su neki neaktivni.

Neaktivni obveznici uglavnom se odnose na vlasnike koji su umrli odnosno na njihove nasljednike. Nasljednici koji žive u objektima, ali nisu evidentirani kao vlasnici jer se objekti vode na umrle osobe, ne žele potpisati zapisnik o utvrđivanju elemenata za obračun komunalne naknade, a nasljednici koji ne žive na području općina Špišić Bukovice ne žele dati svoje adrese ili odbijaju primiti rješenje o obračunu komunalne naknade. Zbog navedenih slučajeva odnosno nepravodobnog prijavljivanja promjene vlasnika odnosno korisnika, općina Špišić Bukovica ne raspolaže točnim podacima o obveznicima, te je otežana naplata komunalne naknade.

Revizijom je ocjenjeno da bi baza podataka o obveznicima bila ažurnija, a u skladu s navedenim i naplata prihoda učinkovitija, kada bi se zakonima i drugim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta, odnosno na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi i drugim nadležnim tijelima.

- Računovodstvene evidencije potraživanja

Za evidentiranje i naplatu prihoda iz nadležnosti općine Špišić Bukovica vode se propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Računalni sustav omogućava istodoban unos podataka o prihodima i potraživanjima u glavnu knjigu i pomoćne knjige.

Naknadu za priključak na komunalnu infrastrukturu i naknadu iz cijene vode s rokom dospelosti do konca 2010. naplaćuje komunalno društvo u suvlasništvu općine Špišić Bukovica, na temelju donesenih odluka općinskog vijeća. Ugovor s komunalnim društvom nije zaključen. Naknadu za priključak od početka 2011. naplaćuje općina Špišić Bukovica. U poslovnim knjigama tijekom 2010. i 2011. nisu evidentirani prihodi od naknade za priključak ni svi prihodi od naknade iz cijene vode koje je od mještana naplatilo komunalno društvo, već su evidentirana samo potraživanja (potraživanja za naknadu za priključak 404.127,00 kn, potraživanja za naknadu iz cijene vode 237.569,00 kn). Ostvareni prihodi od navedenih naknada trebali su biti evidentirani u poslovnim knjigama općine Špišić Bukovica, u skladu s odredbama članka 20. i članka 35. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Nadalje, općina Špišić Bukovica je koncem 2011. evidentirala potraživanja za naknadu za razvoj u iznosu 143.242,00 kn, koja nije prihod općine Špišić Bukovica već komunalnog društva odnosno javnog isporučitelja vodnih usluga. Općina Špišić Bukovica a je u prosincu 2010. donijela Odluku o naplati naknade za razvoj, prema kojoj je naknada prihod komunalnog društva, odnosno javnog isporučitelja vodnih usluga, u skladu s odredbama Zakona o financiranju vodnog gospodarstva.

S obzirom da je naplata naknade iz cijene vode (koja se obračunavala do konca 2010.) i naplata naknade za priključak na komunalnu infrastrukturu je u nadležnosti i prihod je općine Špišić Bukovica, Državni ured za reviziju predlaže od komunalnog društva prikupiti i uskladiti sve podatke o naplati i potraživanjima naknade iz cijene vode i naknade za priključak, te evidentirati u poslovnim knjigama općine Špišić Bukovica, a iz poslovnih knjiga isknjižiti potraživanja za naknadu za razvoj, jer je naknada za razvoj prihod komunalnog društva kao javnog isporučitelja vodnih usluga.

- Organizacija i kontrola naplate

Obračun i naplatu prihoda iz nadležnosti općine Špišić Bukovica te poduzimanje mjera naplate obavlja jedinstveni upravni odjel. Jedinstveni upravni odjel ima troje zaposlenih (pročelnica, računovodstveni referent i referent za poljoprivredno zemljište), koji ujedno obavljaju i sve druge poslove za potrebe općine Špišić Bukovica. Osobe za obavljanje poslova i kontrole naplate prihoda nisu imenovane zbog malog broja zaposlenih. Općina Špišić Bukovica nije donijela pisane procedure o naplati prihoda i kontroli procesa vezanih uz obračunavanje, evidentiranje i naplatu prihoda. Tijekom 2011. o naplati prihoda izvještavan je zakonski predstavnik.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti proceduru za naplatu i kontrolu naplate prihoda kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera, te pratiti rezultate mjera kao osnovu za odlučivanje u postupanju s potraživanjima.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Špišić Bukovica iz raznih područja te informiranje stanovništva provodi se putem oglasnih ploča u svim mjestima, putem lokalne radio postaje, mrežne stranice općine Špišić Bukovica na Internetu i slanjem informativnih letaka. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Špišić Bukovica nisu provođene. Bolje i sustavno provođenje mjera informiranja utjecalo bi na podizanje svijesti obveznika i bolju naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Špišić Bukovica.

Općina Voćin

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga općine Voćin, ustrojen je jedinstveni upravni odjel i tajništvo. Koncem 2011. općina Voćin je imala deset zaposlenika, od čega troje na određeno vrijeme u Programu javnih radova. Troje zaposlenih (komunalni djelatnici) ujedno su i zaposlenici Vlastitog pogona. Općina Voćin ima jednog proračunskog korisnika u kojem su koncem 2011. bila četiri zaposlenika. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 2 341 stanovnika, 666 kućanstava i 924 stambenih jedinica.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Voćin, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 4.708.534,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 128.481,00 kn ili za 2,7%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 29,6% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 35,4% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Voćin ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 33.

Tablica broj 33

Vlastiti prihodi općine Voćin za 2010. i 2011.

Redni broj	Prihodi	u kn		
		2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	21.651	23.572	108,9
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	2.824	1.381	48,9
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	18.827	22.191	117,9
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	520.548	299.814	57,6
2.1.	Naknade za koncesiju	5.051	13.845	274,1
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	443.815	228.690	51,5
2.3.	Ostali prihodi od nefinancijske imovine	71.682	57.279	79,9
3.	Upravne i administrativne pristojbe (državne pristojbe)	3.680	2.760	75,0
4.	Komunalni doprinosi i naknade	63.886	154.368	241,6
4.1.	Komunalni doprinos	0	33.243	-
4.2.	Komunalna naknada	63.886	121.125	189,6
5.	Prihodi po posebnim propisima	790.568	1.160.800	146,8
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	4.662	8.190	175,7
5.2.	Doprinos za šume	439.992	740.028	168,2
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	345.914	412.582	119,3
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	30.759	23.852	77,5
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	1.686	1.394	82,7
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	29.073	22.458	77,2
	Ukupno	1.431.092	1.665.166	116,4

Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 1.665.166,00 kn, što je u odnosu na 2010. više za 234.074,00 kn ili 16,4%. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na rast prihoda od doprinosa za šume.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi za 2011. su prihodi od doprinosa za šume u iznosu 740.028,00 kn, koji čine 44,4% vlastitih prihoda.

Slijede ostali prihodi po posebnim propisima (opskrba pitkom vodom, doznake sredstava za javne radove, izbore i drugo) u iznosu 412.582,00 kn ili 24,8% vlastitih prihoda, od čega su vrijednosno najznačajniji prihodi od opskrbe pitkom vodom u iznosu 186.749,00 kn. Svi drugi prihodi iznose 512.556,00 kn i čine 30,8% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Voćin koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 34.

Tablica broj 34

Potraživanja općine Voćin koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	938.921	1.546.398	164,7
1.1.	Potraživanja za poreze	173.076	173.076	100,0
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	79.053	406.347	514,0
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	686.792	966.975	140,8
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	577.799	551.311	95,4
	Ukupno	1.516.720	2.097.709	138,3

Potraživanja su koncem 2010. iznosila 1.516.720,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 2.097.709,00 kn, što je za 580.989,00 kn ili 38,3% više u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na potraživanja od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države.

Nedospjela potraživanja iznose 506.760,00 kn, a odnose se na potraživanja od prodaje stanova u vlasništvu općine Voćin u iznosu 337.834,00 kn i potraživanja od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo u iznosu 168.926,00 kn.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 1.590.949,00 kn i čine 75,8% ukupnih potraživanja. Navedena potraživanja u cijelosti su vezana uz vlastite prihode.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate vlastitih prihoda

Vlastiti prihodi općine Voćin su u 2011. ostvareni u iznosu 1.665.166,00 kn. Općina Voćin ostvaruje vlastite prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade i prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i prihoda po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Voćin na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Za prihode od općinskih poreza koji se odnose na porez na potrošnju i porez na tvrtku ili naziv, naplatu obavlja Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku. Preostali dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za eksploataciju mineralnih sirovina i spomenička renta na ukupan prihod) i dio prihoda po posebnim propisima (vodni doprinos i doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika i na navedene prihode općina Voćin nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode koncem 2011. iznose 1.590.949,00 kn i čine 75,8% ukupnih potraživanja, te 95,5% ostvarenih vlastitih prihoda.

Najvećim dijelom se odnose na komunalnu naknadu u iznosu 441.050,00 kn, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 324.805,00 kn, šumski doprinos u iznosu 264.632,00 kn, općinske poreze u iznosu 173.076,00 kn i naknadu za uređenje voda u iznosu 151.648,00 kn (koja nije prihod općine Voćin, nego se prikuplja u ime i za račun Hrvatskih voda). Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode s rokom dospijeaća od jedne do tri godine iznose 1.316.435,00 kn, a do pet godina iznose 101.438,00 kn. Za preostala dospjela potraživanja u iznosu 173.076,00 kn koja se odnose na općinske poreze, općina Voćin nema podataka o potraživanjima prema rokovima dospelosti. Prema podacima općine Voćin, nema potraživanja s rokom dospijeaća do jedne godine, a potraživanja s rokom dospijeaća od tri do pet godina odnose se na komunalnu naknadu. Većina dospjelih potraživanja (komunalna naknada, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, općinski porezi, zakup poslovnog prostora i prodani stanovi na kojima je postojalo stanarsko pravo) su koncem godine veća u odnosu na ostvarene prihode u 2011.

Za naplatu prihoda (potraživanja) za prodane stanove na kojima je postojalo stanarsko pravo u 2011. pokretane su sudske tužbe, ovrhe na nekretninama i nagodbe o obročnoj otplati. Mjere naplate za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države povjerene su državnom odvjetništvu. Za preostala potraživanja upućivane su opomene, dok druge mjere naplate nisu poduzimane. Financijskom revizijom za 2010. utvrđeno je također da, osim upućivanja opomena i provedbe nagodbi o obročnoj otplati, druge mjere naplate, kao što su ovrhe na novčanim sredstvima, nekretninama i pokretninama, nisu poduzimane. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine. Mjere naplate su propisane odredbama Općeg poreznog zakona. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinica lokalne samouprave odgovorna su za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda na račun proračuna u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Obveznicima koji su svoje obveze podmirivali nakon rokova dospijeaća općina Voćin nije obračunavala zatezne kamate čime su u nepravedni položaj stavljeni obveznici koji uredno podmiruju dospjele obveze, a osim toga, obračunom zateznih kamata povećava se i vjerojatnost naplate prihoda u rokovima dospelosti.

S obzirom da su dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode vrijednosno značajna i da su iskazana u visini ostvarenih godišnjih vlastitih prihoda te da nisu provedene sve propisane mjere naplate, Državni ured za reviziju predlaže sustavno i kontinuirano provoditi sve propisane mjere naplate za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda, u skladu s odredbama Općeg poreznog zakona i odredbama Zakona o proračunu. Isto tako predlaže obračun i naplatu zateznih kamata svim obveznicima koji nisu podmirili svoje obveze u rokovima dospijeaća kako bi naplata prihoda bila učinkovitija.

Potraživanja za općinske poreze koncem 2011. iznose 173.076,00 kn, što je šest puta više u odnosu na ostvarene prihode u 2011. koji su iznosili 23.572,00 kn. Općina Voćin je Odlukom o općinskim porezima iz ožujka 2011. na Poreznu upravu prenijela poslove obračuna, naplate i ovrhe radi naplate općinskih poreza. Porezna uprava dostavlja skupna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a ne dostavlja analitičke podatke o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate (prema vrsti i obveznicima) i drugo. Stoga, općina Voćin nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor s Poreznom upravom kojim bi se ugovorila obveza Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu Voćin o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate. Državni ured za reviziju je mišljenja da općina Voćin treba uspostaviti bolju suradnju s Poreznom upravom ili razmotriti mogućnost preuzimanja navedenih poslova od Porezne uprave, radi učinkovitije naplate općinskih poreza.

- Zakonska regulativa i baze podataka

Općina Voćin je donijela akte o naplati prihoda koji se prema zakonskim odredbama moraju i mogu ostvarivati, osim poreza na kuće za odmor, prireza porezu na dohodak i grobnih naknada. Prema pisanom očitovanju odgovorne osobe, porez na kuće za odmor nije uveden jer na području općine Voćin nema evidentiranih kuća za odmor, a prirez porezu na dohodak nije uveden jer općina Voćin u cijelosti pripada drugoj skupini područja posebne državne skrbi. Općina Voćin nije donijela odluku o visini spomeničke rente jer na području općine Voćin nema pravnih i fizičkih osoba, koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline. Općina Voćin ostvaruje prihode od spomeničke rente koja se obračunava na ukupan prihod u skladu s odredbom članka 114.a Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Općina nije ostvarila prihode od grobnih naknada. Na području općine Voćin ima 17 groblja. Grobni očevidnici o ukopu svih umrlih osoba nisu ustrojani (osim za jedno groblje). Odluka o grobljima donesena je u studenome 2000. i izmjene u studenome 2007. Prema navedenoj Odluci, grobljima na području općine Voćin upravlja Vlastiti pogon. Odlukom o grobljima utvrđeno je da se za dodjelu grobnog mjesta i za korištenje grobnog mjesta plaća naknada, a visinu naknada utvrđuje nadležno tijelo uprave groblja uz suglasnost općine Voćin. Navedene naknade nisu utvrđene. Prema odredbama članka 18. Zakona o grobljima (Narodne novine 19/98) predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave bilo je dužno u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu navedenoga Zakona donijeti propise o uvjetima i mjerilima za plaćanje naknade kod dodjele grobnog mjesta i godišnje naknade za korištenje.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti uvjete i mjerila za plaćanje naknade kod dodjele grobnog mjesta i godišnje naknade za korištenje, u skladu s odredbama Zakona o grobljima.

Općina Voćin je ustrojila baze podataka za sve vrste prihoda, osim za općinske poreze. Za općinske poreze bazu podataka vodi Porezna uprava. Baze se ažuriraju uglavnom na temelju prijave korisnika, izdanih rješenja, zaključenih ugovora, uvidom u registar trgovačkog suda i središnji obrtni registar, te uvidom u objave u Narodnim novinama. Pri ustrojavanju i vođenju baze podataka o obveznicima otežan je pristup podacima s kojima raspolažu druga nadležna tijela (Porezna uprava, MUP, Općinski sud). Iz navedenog razloga općina Voćin nije u mogućnosti voditi cjelovitu i vjerodostojnu bazu podataka. Najveći broj obveznika u bazi podataka odnosi se na komunalnu naknadu. Općina Voćin je koncem 2011. imala 517 obveznika komunalne naknade. U pojedinim slučajevima općina Voćin ne raspolaže točnim podacima o obveznicima, zbog nepravodobnog prijavljivanja promjene vlasnika odnosno korisnika.

Revizijom je ocjenjeno da bi baza podataka o obveznicima bila ažurnija, a u skladu s navedenim i naplata prihoda učinkovitija, kada bi se zakonima i drugim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta, odnosno na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi i drugim nadležnim tijelima.

- Računovodstvene evidencije potraživanja

Za evidentiranje i naplatu prihoda iz nadležnosti općine Voćin vode se propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Računalni sustav omogućava istodoban unos podataka o prihodima i potraživanjima u glavnu knjigu i pomoćne knjige (analitičke evidencije). Podaci o potraživanjima prema rokovima dospelosti se ručno obrađuju, jer računalni program ne omogućava vođenje evidencija potraživanja prema rokovima dospelosti.

Državni ured za reviziju predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja potraživanja kako bi se osigurao i olakšao pregled prema rokovima dospelosti kod svih vrsta potraživanja, radi izbjegavanja zastare.

- Organizacija i kontrola naplate

Obračun i naplatu prihoda iz nadležnosti općine Voćin te poduzimanje mjera naplate obavljaju tri zaposlenika. Tajnik i dva zaposlenika iz Jedinstvenog upravnog odjela (pročelnik i voditelj računovodstva) obavljaju poslove obračuna i naplate prihoda. Mjere naplate poduzimaju tajnik i pročelnik. Osobe za obavljanje poslova i kontrole naplate prihoda posebno nisu imenovane. Općina Voćin nije donijela pisane procedure o naplati prihoda i kontroli procesa vezanih uz obračunavanje, evidentiranje i naplatu prihoda. Tijekom 2011. o naplati prihoda izvještavan je zakonski predstavnik.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti proceduru za naplatu i kontrolu naplate prihoda kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera, te pratiti rezultate mjera kao osnovu za odlučivanje u postupanju s potraživanjima. Također, predlaže imenovati osobu zaduženu za naplatu prihoda i osobu zaduženu za kontrolu naplate prihoda radi analiziranja problema vezanih uz naplatu te donošenja prijedloga i mjera za poboljšanje naplate prihoda, odnosno navedene poslove utvrditi opisom postojećih radnih mjesta.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Voćin iz raznih područja objavljuju se putem mrežne stranice općine Voćin na Internetu. Informiranje stanovništva o značaju i namjeni ostvarenih prihoda od komunalne naknade provode se slanjem obavijesti dužnicima uz opomene, a za druge proračunske prihode putem obavijesti na oglasnoj ploči općine Voćin i službenog glasnika općine Voćin. Druge mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Voćin nisu provedene. Bolje i sustavno provođenje mjera informiranja utjecalo bi na podizanje svijesti obveznika i bolju naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Voćin.

Općina Zdenci

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga općine Zdenci, ustrojen je jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Zdenci je imala osam zaposlenika, od čega četiri na određeno vrijeme u Programu javnih radova. Općina Zdenci nema proračunske korisnike. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 1 885 stanovnika, 702 kućanstava i 878 stambenih jedinica.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Zdenci, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 3.197.635,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 5.259.374,00 kn ili za 62,2%. Na smanjenje prihoda najviše su utjecale tekuće i kapitalne pomoći koje su za 2011. ostvarene manje za 5.021.646,00 kn ili 87,4% u odnosu na prethodnu godinu.

Vlastiti prihodi imaju udjel 23,1% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 49,0% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Zdenci ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 35.

Tablica broj 35

Vlastiti prihodi općine Zdenci za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	58.198	46.145	79,3
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	15.143	17.074	112,8
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	43.055	29.071	67,5
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	1.360.852	1.088.253	80,0
2.1.	Naknade za koncesiju	0	1.400	-
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	1.297.445	1.039.040	80,1
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	63.407	47.813	75,4
3.	Upravne i administrativne pristojbe	79.622	56.344	70,8
3.1.	Ostale upravne pristojbe i naknade	1.273	460	36,1
3.2.	Ostale pristojbe i naknade (naknade za priključak)	78.349	55.884	71,3
4.	Komunalni doprinosi i naknade	226.020	220.276	97,5
4.1.	Komunalni doprinos	8.500	1.011	11,9
4.2.	Komunalna naknada	217.520	219.265	100,8
5.	Prihodi po posebnim propisima	210.004	120.890	57,6
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	26.065	15.326	58,8
5.2.	Doprinos za šume	157.161	99.064	63,0
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	26.778	6.500	24,3
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	19.353	35.874	185,4
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine (prodaja zemljišta)	0	14.000	-
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata (prodaja stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo)	19.353	21.874	113,0
	Ukupno	1.954.049	1.567.782	80,2

Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 1.567.782,00 kn, što je u odnosu na 2010. manje za 386.267,00 kn ili 19,8%. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na pad prihoda od zakupa i iznajmljivanja imovine (pad prihoda od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države).

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi za 2011. su prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 1.039.040,00 kn, koji čine 66,3% vlastitih prihoda, od čega prihodi od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države iznose 902.761,00 kn. Slijede prihodi od komunalne naknade u iznosu 219.265,00 kn, koji čine 14,0% vlastitih prihoda. Svi drugi prihodi iznose 309.477,00 kn i čine 19,7% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Zdenci koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 36.

Tablica broj 36

Potraživanja općine Zdenci koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	497.697	454.460	91,3
1.1.	Potraživanja za prihode od imovine	94.939	125.360	132,0
1.2.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	402.758	329.100	81,7
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	623.545	547.339	87,8
3.	Druga potraživanja	5.959	5.959	100,0
	Ukupno	1.127.201	1.007.758	89,4

Potraživanja su koncem 2010. iznosila 1.127.201,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 1.007.758,00 kn, što je za 119.443,00 kn ili 10,6% manje u odnosu na prethodnu godinu.

Nedospjela potraživanja iznose 533.658,00 kn, a odnose se na potraživanja od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo u iznosu 494.494,00 kn i potraživanja od naknada za priključak na komunalnu infrastrukturu u iznosu 39.164,00 kn.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 474.100,00 kn i čine 47,0% ukupnih potraživanja, od čega dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode iznose 456.602,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate vlastitih prihoda

Vlastiti prihodi općine Zdenci su u 2011. ostvareni u iznosu 1.567.782,00 kn. Općina Zdenci ostvaruje vlastite prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade i prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i dio prihoda po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Zdenci na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Za prihode od općinskih poreza koji se odnose na porez na potrošnju i porez na tvrtku ili naziv, naplatu obavlja Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku. Preostali, manji dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za eksploataciju mineralnih sirovina i spomenička renta na ukupan prihod) i dio prihoda po posebnim propisima (vodni doprinos i doprinos za šume) ostvaruje se uglavnom na temelju obračuna obveznika i na navedene prihode općina Zdenci nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode koncem 2011. iznose 456.602,00 kn i čine 45,3% ukupnih potraživanja, te 29,1% ostvarenih vlastitih prihoda.

Najvećim dijelom se odnose na naknadu za uređenje voda u iznosu 108.687,00 kn (koja nije prihod općine Zdenci, nego se prikuplja u ime i za račun Hrvatskih voda), zatim na općinske poreze u iznosu 88.830,00 kn, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države u iznosu 86.409,00 kn i komunalnu naknadu u iznosu 80.901,00 kn. Dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode s rokom dospjeća do godinu dana iznose 153.634,00 kn, do tri godine iznose 40.916,00 kn, do pet godina iznose 29.019,00 kn, a preko pet godina iznose 35.516,00 kn. Za preostala dospjela potraživanja u iznosu 197.517,00 kn koja se odnose na naknadu za uređenje voda i općinske poreze, općina Zdenci nema podataka o potraživanjima prema rokovima dospelosti. Općina Zdenci je naknadu za uređenje voda prikupljala u razdoblju od početka 2007. do konca 2011. Neka dospjela potraživanja (općinski porezi, prodaja stanova sa stanarskim pravom i najam stanova) su koncem godine veća u odnosu na ostvarene prihode u 2011.

Za naplatu prihoda (potraživanja) upućivane su opomene, pokretane sudske tužbe putem odvjetnika i ovrhe na novčanim sredstvima, a za komunalnu naknadu i naknadu za uređenje voda zaključivane su nagodbe o odrađivanju obveza plaćanja spomenutih naknada kroz javne radove. Obveze za plaćanje naknada je tijekom 2010. odradilo deset obveznika, a tijekom 2011. trinaest obveznika. Ovrhe na nekretninama i pokretninama te nagodbe o obročnoj otplati nisu provođene. Poduzimanjem pravodobnih mjera naplate općina Zdenci treba spriječiti zastarijevanje potraživanja. Mjere naplate su propisane odredbama Općeg poreznog zakona. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinica lokalne samouprave odgovorna su za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda na račun proračuna u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Tijekom 2011. otpisana su potraživanja u iznosu 21.278,00 kn (općinski porezi 19.564,00 kn te korištenje javnih površina i naknada za koncesiju za komunalne djelatnosti 1.714,00 kn). Porezna uprava je u 2011. otpisala potraživanja za općinske poreze s rokom dospelosti do 2000., na temelju Odluke državnog tajnika – ravnatelja Porezne uprave iz srpnja 2011. općina Zdenci je u 2003. donijela Odluku o otpisu komunalne naknade osobama koje su odradile komunalnu naknadu kroz javne radove i kojom je utvrđen dnevni obračun vrijednosti rada koji se prizna kao plaćena komunalna naknada. Općina Zdenci nije propisala kriterije i procedure za otpis drugih potraživanja. Skreće se pažnja da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12). Navedena Uredba odnosi se na državu i lokalne jedinice.

Obveznicima komunalne naknade koji su svoje obveze podmirivali nakon rokova dospjeća općina Zdenci je obračunala zatezne kamate. Općina Zdenci ima posebni program za obračun zateznih kamata. Ostalim obveznicima kamate nisu obračunavane, čime su u nepravedni položaj stavljene obveznici koji uredno podmiruju dospjele obveze i koji plaćaju zatezne kamate, a osim toga, obračunom zateznih kamata povećava se i vjerojatnost naplate prihoda u rokovima dospelosti.

S obzirom da su dospjela potraživanja vezana uz vlastite prihode vrijednosno značajna i da nisu provođene sve propisane mjere naplate, Državni ured za reviziju predlaže sustavno i kontinuirano provoditi sve propisane mjere naplate za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda, u skladu s odredbama Općeg poreznog zakona i odredbama Zakona o proračunu. Isto tako predlaže obračun i naplatu zateznih kamata svim obveznicima koji nisu podmirili svoje obveze u rokovima dospjeća kako bi naplata prihoda bila učinkovitija.

Potraživanja za općinske poreze koncem 2011. iznose 88.830,00 kn, što je skoro dvostruko više u odnosu na ostvarene prihode u 2011. koji su iznosili 46.145,00 kn. Općina Zdenci je Odlukom o općinskim porezima iz prosinca 2005. na Poreznu upravu prenijela poslove obračuna, naplate i ovrhe radi naplate općinskih poreza. Porezna uprava dostavlja općini Zdenci skupna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a ne dostavlja analitičke podatke o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate (prema vrsti i obveznicima) i drugo. Porezna uprava je u očitovanju o mjerama naplate u 2010. navela da za naplatu općinskih poreza poduzima sve zakonom propisane radnje. Iz navedenih razloga općina Zdenci nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor s Poreznom upravom kojim bi se ugovorila obveza Porezne uprave da najmanje jednom godišnje informira općinu Zdenci o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate. Državni ured za reviziju je mišljenja da općina Zdenci treba uspostaviti bolju suradnju s Poreznom upravom ili razmotriti mogućnost preuzimanja navedenih poslova od Porezne uprave, radi učinkovitije naplate općinskih poreza.

- Zakonska regulativa i baze podataka

Općina Zdenci je donijela akte o naplati prihoda koji se prema zakonskim odredbama moraju i mogu ostvarivati, osim prireza porezu na dohodak, poreza na kuće za odmor i poreza na korištenje javnih površina. Općina Zdenci nije donijela odluku o visini spomeničke rente jer na području općine Zdenci nema pravnih i fizičkih osoba, koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline. Općina Zdenci ostvaruje prihode od spomeničke rente koja se obračunava na ukupan prihod u skladu s odredbom članka 114.a Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Općina Zdenci je ustrojila baze podataka za sve vrste prihoda, osim za općinske poreze. Za općinske poreze bazu podataka vodi Porezna uprava. Baze se ažuriraju uglavnom na temelju prijave korisnika, izdanih rješenja, zaključenih ugovora, uvidom u registar trgovačkog suda i središnji obrtni registar, te uvidom u objave u Narodnim novinama. Pri ustrojavanju i vođenju baze podataka o obveznicima otežan je pristup podacima s kojima raspolažu druga nadležna tijela (Porezna uprava, MUP, Općinski sud). Iz navedenog razloga općina Zdenci nije u mogućnosti voditi cjelovitu i vjerodostojnu bazu podataka. Najveći broj obveznika u bazi podataka odnosi se na komunalnu naknadu. Općina Zdenci je koncem 2011. imala 825 obveznika komunalne naknade, od kojih je četrdesetak neaktivno. U neaktivne obveznike ubrajaju se vlasnici koji su prodali svoje nekretnine i umrli vlasnici, a nasljednici odnosno novi vlasnici nisu poznati. Neki nasljednici žive u inozemstvu i o njima općina Zdenci nema podatke. Jedan od problema su i ruševne kuće koje se godinama zadužuju, potraživanja se vode za osobe koje su umrle, a vlasnici ruševnih kuća nisu poznati. Zbog navedenih slučajeva odnosno nepravodobnog prijavljivanja promjene vlasnika odnosno korisnika, općina Zdenci ne raspolaže točnim podacima o obveznicima, te je otežana naplata komunalne naknade.

Revizijom je ocjenjeno da bi baza podataka o obveznicima bila ažurnija, a u skladu s navedenim i naplata prihoda učinkovitija, kada bi se zakonima i drugim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta, odnosno na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi i drugim nadležnim tijelima.

- Računovodstvene evidencije potraživanja

Za evidentiranje i naplatu prihoda iz nadležnosti općine Zdenci vode se propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Računalni sustav omogućava istodoban unos podataka o приходima i potraživanjima u glavnu knjigu i pomoćne knjige (analitičke evidencije). Općina Zdenci nema podataka o potraživanjima prema rokovima dospelosti u iznosu 197.517,00 kn koja se odnose na naknadu za uređenje voda i općinske poreze. Podaci o rokovima dospelosti ostalih dospjelih potraživanja obrađuju se ručno, jer računalni program ne omogućava vođenje evidencija potraživanja prema rokovima dospelosti.

Državni ured za reviziju predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja potraživanja kako bi se osigurao i olakšao pregled prema rokovima dospelosti kod svih vrsta potraživanja, radi izbjegavanja zastare.

- Organizacija i kontrola naplate

Obračun i naplatu prihoda iz nadležnosti općine Zdenci te poduzimanje mjera naplate obavljaju dva zaposlenika iz jedinstvenog upravnog odjela (pročelnik i računovodstveni referent), koji ujedno obavljaju i sve druge poslove za potrebe općine Zdenci. S obzirom da općina Zdenci nije donijela pravilnik, mjere prisilne naplate provedene su i putem odvjetnika. Osobe za obavljanje poslova i kontrole naplate prihoda nisu imenovane zbog malog broja zaposlenih u općini Zdenci. Općina Zdenci nije donijela pisane procedure o naplati prihoda i kontroli procesa vezanih uz obračunavanje, evidentiranje i naplatu prihoda. Tijekom 2011. o naplati prihoda izvještavan je zakonski predstavnik.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti proceduru za naplatu i kontrolu naplate prihoda kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera, te pratiti rezultate mjera kao osnovu za odlučivanje u postupanju s potraživanjima.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Zdenci iz raznih područja te informiranje stanovništva provodi se putem oglasnih ploča u svim mjestima, putem lokalne radio postaje, mrežne stranice općine Zdenci na Internetu i slanjem informativnih letaka. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Zdenci nisu provedene. Bolje i sustavno provođenje mjera informiranja utjecalo bi na podizanje svijesti obveznika i bolju naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Zdenci.

OCJENA UČINKOVITOSTI NAPLATE PRIHODA

Lokalne jedinice su odgovorne za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanje rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Prihodi proračuna se ubiru i uplaćuju u proračun u skladu sa zakonom ili drugim propisima.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da naplata prihoda u lokalnim jedinicama Virovitičko-podravske županije nije dovoljno učinkovita. Revizijom je utvrđeno da se u postupcima naplate prihoda lokalnih jedinica pojavljuju značajne nepravilnosti i propusti, koje je potrebno otkloniti, kako bi se povećala učinkovitost. Zbog navedenog se predlaže:

- sustavno i stalno provoditi propisane mjere naplate za potpuno i pravodobno prikupljanje prihoda, u skladu s odredbama Općeg poreznog zakona i Zakona o proračunu, s ciljem izbjegavanja zastare i otpisa potraživanja, a pri otpisu potraživanja primijeniti odredbe Općeg poreznog zakona i Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja;
- obavljati obračun i naplatu zatezних kamata, s ciljem povećanja vjerojatnost naplate prihoda u rokovima dospelosti;
- s Poreznom upravom ugovoriti obvezu informiranja lokalne jedinice (najmanje jednom godišnje) o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza i poduzetim mjerama radi njihove naplate, kako bi lokalna jedinica bila u mogućnosti utjecati na učinkovitiju naplatu ili razmotriti mogućnost samostalnog obavljanja obračuna i naplate prihoda na učinkovitiji način;
- davati poslovne prostore u zakup putem javnog natječaja i po tržišnoj cijeni, odnosno u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora;
- izraditi katastar groblja, te donijeti uvjete i mjerila za plaćanje naknade kod dodjele grobnog mjesta i godišnje naknade za korištenje, u skladu s odredbama Zakona o grobljima;
- zakonima ili drugim propisima utvrditi obvezu nadležnih tijela da izvijeste lokalnu jedinicu o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društava ili obrta, na način kako je to određeno za podatke potrebne Poreznoj upravi i drugim nadležnim tijelima;
- unaprijediti sustav evidentiranja prihoda i potraživanja u poslovnim knjigama na način koji omogućava istodoban unos podataka o prihodima i potraživanjima u glavnu knjigu i pomoćne knjige (analitičke evidencije);
- unaprijediti informacijski sustav vođenja potraživanja kako bi se osigurao i olakšao pregled prema rokovima dospelosti kod svih vrsta potraživanja;

- utvrditi vrijednost zemljišta i druge imovine, te njihovu vrijednost evidentirati u poslovnim knjigama lokalne jedinice, koja bi bila osnova za planiranje prihoda proračuna i donošenje akata o raspolaganju;
- od komunalnog društva u suvlasništvu lokalne jedinice prikupiti i uskladiti podatke o naplati i potraživanjima naknade iz cijene vode i naknade za priključak, te ih evidentirati u poslovnim knjigama lokalne jedinice, a iz poslovnih knjiga isknjižiti potraživanja za naknadu za razvoj, jer je to prihod komunalnog društva kao javnog isporučitelja vodnih usluga;
- donijeti procedure za naplatu i kontrolu naplate prihoda te imenovati osobu zaduženu za kontrolu naplate i predlaganje mjera za poboljšanje naplate;
- sustavno provoditi mjere informiranja stanovnika o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području lokalnih jedinica.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima te učinkovitost naplate prihoda lokalnih jedinica Virovitičko-podravske županije.

OČITOVANJE LOKALNIH JEDINICA

Lokalne jedinice Virovitičko-podravske županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti i nepravilnosti učinjeni, te razloge zbog kojih naplata prihoda nije dovoljno učinkovita.

Lokalne jedinice (Virovitičko- podravska županija, grad Virovitica, općine Lukač, Nova Bukovica, Pitomača, Suhopolje, Špišić Bukovica i Zdenci) u očitovanju navode da su tijekom 2012. intenzivnije poduzimale mjere radi bolje i učinkovitije naplate prihoda, da su donijele procedure za naplatu i kontrolu naplate prihoda, te imenovale osobe za kontrolu naplate prihoda. Također navode da će nastojati uspostaviti bolju suradnju s Poreznom upravom i primijeniti preporuke Državnog ureda za reviziju za što bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.